

SIAM PEWTER

SIAM PEWTER CO., LTD.

14/4 SOI MAHADTHAI 2, LADPRAO KM. 9 BANGKOK
CABLE ADDRESS "SIAMPEW" BANGKOK
• TELEPHONE 3775754

วารสาร ภาษาปริทัศน์

ที่ปรึกษา

- ศ. เต็มศักดิ์ กฤษณามระ
ศ. ม.ล. บุญเหลือ เทพสุวรรณ
ศ. ดร. กระมล ทองธรรมชาติ
รศ. ดร. กำจัด มงคลกุล
รศ. ประสิทธิ์ โฉมโลกกุล
ผศ. ดร. พรรณนี สาคริก
รศ. ดร. คุณกัญดา ธรรมมงคล
ผศ. จิตโสมนัส ศิวะดีตต์
ผศ. ดร. อัจฉรา วงศ์โสธร
ผศ. ศิริรัฐ ทองใหญ่ ณ อยุธยา
อ. สมศักดิ์ ฌานวงศ์

บรรณาธิการ

- ผศ. ดร. กัญชาทิพย์ สิงหะเนติ

กองบรรณาธิการ

- อ. ดวงตา ลักคณະประสิทธิ์
อ. ทรงพร อิศโรธกุล
อ. ทอรั้ง จรุงกิจอนันต์
อ. บุญศิริ ผ่องอักษร
อ. สุชาดา นิมมานันต์
อ. วัฒนวรรณ สงวนเรือง

ผู้จัดการธุรกิจ

- สุมน บุญยะชัย

ฝ่ายสมาชิกและโฆษณา

- อ. หฤทัย กิตติอำพน
อ. สุนันทา จตุรพิตร
อ. อุบลรัตน์ เต็งไทรรัตน์

ฝ่ายศิลปกรรมและฝ่ายภาพ

- พินิจ แสงแก้ว
จรรยา วงศ์เหลือง

วารสารภาษาปริทัศน์

เป็นวารสารวิชาการของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เผยแพร่ความรู้ภาษาอังกฤษตลอดจนความก้าวหน้าทางวิชาการเกี่ยวกับการศึกษา การสอนภาษาอังกฤษ

2. เผยแพร่ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระหว่างครูอาจารย์ภาษาอังกฤษในสถาบันต่าง ๆ

3. ส่งเสริมให้อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิเสนอผลงานทางวิชาการ และมีส่วนร่วมในด้านการเผยแพร่วิชาการ และให้บริการแก่สังคม

กำหนดออกบดละ 2 ฉบับ คือ

ภาคต้นของการศึกษา

ภาคปลายของการศึกษา

การตีพิมพ์บทความใดๆ ในวารสารเล่มนี้ จะต้องได้รับการอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกองบรรณาธิการ “ภาษาปริทัศน์” ก่อน

บทความในวารสารเล่มนี้ เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนแต่ละท่าน คณะกรรมการจัดทำวารสาร “ภาษาปริทัศน์” ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

วารสารภาษาปริทัศน์ ได้รับความสนับสนุนจากเงินทุนของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทบรรณาธิการ

วารสารภาษาปริทัศน์ ได้จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตลอดจนแลกเปลี่ยนทัศนะประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษระหว่างครู อาจารย์ และผู้ที่สนใจโดยทั่วไป บทความต่าง ๆ ในวารสารแต่ละฉบับจะมีแนวเรื่องที่สอดคล้องกัน ในฉบับแรกนี้จะเสนอบทความหลักที่เกี่ยวกับวิวัฒนาการแนวทางการศึกษาการสอนภาษาแต่ท่านผู้อ่านสามบทความด้วยกัน ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นบทความที่เขียนได้พยายามค้นหาจากเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ เพื่อคัดเลือกเรื่องที่จะให้สาระและเนื้อหาที่สมบูรณ์ที่สุดมาแปลและเรียบเรียงเสนอแต่ท่านผู้อ่าน บทความแรกเป็นการเสนอแนวทางการศึกษาทางภาษาสามแบบด้วยกัน คือเริ่มจากไวยากรณ์แบบเก่า (Grammar-Translation) ภาษาศาสตร์เชิงพรรณนา (Descriptive Linguistics) ไปจนถึงการศึกษาในแนวของไวยากรณ์ปริวรรต (Generative Grammar) บทความต่อมาเป็นเรื่องวิธีสอนโดยอาศัยการฟังการพูด (Audio-Lingual) ซึ่งถือกำเนิดขึ้นมาโดยอาศัยทฤษฎีทางภาษาศาสตร์เชิงพรรณนา (Descriptive Linguistics) และจิตวิทยาทางพฤติกรรม (Behavioral Psychology) เป็นหลัก บทความต่อมาเป็นบทความที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาตามทฤษฎีการเรียนรู้ (Cognitive theory)

นอกจากบทความหลักดังกล่าวแล้ว เรามีบทความที่น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่งที่จะเสนอแต่ท่านผู้อ่าน คือบทความเกี่ยวกับปัญหาเรื่องตัวสะกดกับการออกเสียงในภาษาอังกฤษ คอลัมน์แนะนำหนังสือในฉบับนี้จะขอเสนอแนะนำหนังสือเล่มให้บรรดาครูผู้สอนภาษาทั้งหลายได้อ่านหรือมีไว้ประกอบการสอน และนอกจากนี้ เรายังได้เสนออันดับหนังสือทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ควรอ่าน ส่วนในคอลัมน์สัมภาษณ์บุคคลประจำฉบับนี้ กองบรรณาธิการขอพาผู้อ่านไปสนทนากับท่านศาสตราจารย์ ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ผู้ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ คอลัมน์ตอบปัญหาผู้อ่านจะเป็นสื่อกลางให้ผู้ที่พบปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเขียนถามมา โดยทางกองบรรณาธิการจะได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยตอบปัญหาที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ ภาษาปริทัศน์ขอปิดท้ายเล่มด้วยการเสนอข่าวจากศูนย์ภาษาของซีมีโอ เกี่ยวกับการสัมมนาในระดับภูมิภาคประจำปี 2523 เรื่อง Evaluation and Measurement of Language Competence and Performance

เนื่องจากวารสารฉบับนี้นับว่ายังใหม่อยู่มากในวงการ จึงใคร่ขอเชิญชวนท่านผู้อ่านให้เสนอข้อคิดเห็น คำติชมมายังกองบรรณาธิการ เรายินดีรับฟังข้อเสนอแนะของท่านผู้อ่านทุกท่านเสมอ

กัณฑ์ทิพย์ สิงหะเนติ

สารบัญ

บทบรรณาธิการ

	หน้า
แนวทางการศึกษาภาษาตามหลักไวยากรณ์แบบเก่า	
ภาษาศาสตร์เชิงวรรณนา และไวยากรณ์ปริวรรต	บุญศิริ ผ่องอักษร 1
วิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูด	กัณฑาทิพย์ สิงหะเนติ 20
แนวการสอนภาษาตามทฤษฎีการเรียนรู้	สุชาดา นิยมมานนิตย์ 35
ปัญหาเรื่องตัวสะกดกับการออกเสียงในภาษาอังกฤษ	สมคีต ฌานวงศ์ 42
วิจารณ์และแนะนำหนังสือ	ทอรุ่ง จรุงกิจอนันต์ 51
	กัญจน์วิภา ฤทธิประศาสน์ 55
อันดับหนังสือทางด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษา	
ต่างประเทศที่ควรอ่าน	ดวงฤดี กาญจนพันธุ์ 61
สนทนากับศาสตราจารย์หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ	ทอรุ่ง จรุงกิจอนันต์ 72
ตอบปัญหาจากผู้อ่าน	ดวงตา ลักคุณะประสิทธิ์ 79
ข่าวจากศูนย์ภาษาของซีมีโอ	85

แนวทางการศึกษาภาษา (approaches) ที่สำคัญ 3 แนวทาง ไวยากรณ์แบบเก่า (Traditional Grammar) ภาษาศาสตร์เชิงพรรณนา (Descriptive Linguistics) และไวยากรณ์ปริวรรต (Generative Grammar)

บุญศิริ ผ่องอักษร

ในปัจจุบันการสอนภาษา (ในที่นี้จะกล่าวถึงการสอนภาษาอังกฤษ) จำนวนมาก ได้เห็น
ความสำคัญและประโยชน์ของความรู้ทางไวยากรณ์ในการอธิบายโครงสร้างของภาษาและการแก้
ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ แนวทางสำคัญ 3 แนวทางที่ครูสอนภาษา
สนใจศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาคือ ไวยากรณ์แบบเก่า ภาษาศาสตร์
เชิงพรรณนาและไวยากรณ์ปริวรรต นักภาษาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงหลายท่านกล่าวว่า แนวทางการ
ศึกษาภาษาแต่ละแนวทางมีความสำคัญ และเป็นสิ่งที่ครูสอนภาษาทุกคนต้องรู้ถ้าผู้เรียนต้องการจะ
สอนภาษาให้ได้ดี ไม่มีแนวทางศึกษาภาษาแนวทางใดที่สมบูรณ์พร้อม แต่ละแนวทางมีส่วนสนับสนุน
ให้อีกแนวทางหนึ่งสมบูรณ์ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนภาษาที่จะศึกษาแนวทางทั้ง 3 และ
ใช้วิจารณ์เลือกสรรเอาสิ่งที่เหมาะสมใช้การได้มาใช้ให้เป็นประโยชน์

เพราะว่าแนวทางการศึกษาภาษาทั้ง 3 นี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการศึกษา การเรียน
และการสอน บทความนี้จะกล่าวถึงความคิดหลักๆ ของแนวทางทั้ง 3 แล้วจะนำแนวทาง
ทั้ง 3 มาเปรียบเทียบกัน เพื่อให้ผู้อ่านเห็นว่าแนวความคิดหลักๆ ของแนวทางทั้ง 3 นี้คล้ายคลึง
กันหรือแตกต่างกันอย่างไร นอกจากนั้นการเปรียบเทียบนี้จะทำให้ผู้อ่านเห็นความต่อเนื่องของความ
คิด การพัฒนาของความคิดที่พบในแนวทางเหล่านี้ รวมทั้งลักษณะที่แนวทางทั้ง 3 สนับสนุน
ซึ่งกันและกัน ซึ่งความรู้เหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนการสอนภาษา

1. ไวยากรณ์แบบเก่า (Traditional Grammar)

ไวยากรณ์แบบนี้มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า functional Grammar มีต้นกำเนิดในศตวรรษที่ 18 เป็นผลงานของนักไวยากรณ์เชิงบัญญัติ (prescriptive grammarian) ที่ศึกษาภาษาจากภาษาเขียนซึ่งใช้ในวรรณคดีที่มีชื่อเสียงในอดีต ลักษณะของไวยากรณ์นี้อาจแบ่งได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ไวยากรณ์แบบเก่า ประกอบไปด้วยคำอธิบายโครงสร้างของภาษาอังกฤษซึ่งใช้ภาษาเขียนเป็นหลัก และกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ผู้เรียนภาษาต้องรู้ ถ้าจะใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ไวยากรณ์ประเภทนี้จะเน้นเรื่อง “ความถูกต้อง” ของการใช้ภาษาเป็นสำคัญ

2. ไวยากรณ์ประเภทนี้จะให้คำอธิบายภาษาอังกฤษโดยถือว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงของรูปคำ (inflected language) แบบเดียวกับภาษากรีกและลาติน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของรูปคำนี้จะทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป ดังนั้นในภาษากรีกและลาตินการเปลี่ยนแปลงรูปคำจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสื่อความหมาย

เพราะนักไวยากรณ์กลุ่มนี้ใช้ภาษากรีกและลาตินเป็นแม่แบบในการอธิบายภาษาอังกฤษ พวกเขาจึงอธิบายภาษาอังกฤษในลักษณะเดียวกับภาษากรีกและลาติน ในความคิดของพวกเขาภาษาอังกฤษจะประกอบไปด้วยคำ 7 – 9 ประเภท (parts of speech ซึ่งในปัจจุบันไวยากรณ์ประเภทนี้ยังคงแบ่งประเภทของคำออกเป็น 8 ประเภท คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำวิเศษณ์ คำบุรพบท คำสันธาน และคำอุทาน)

ข้อวิจารณ์ไวยากรณ์แบบเก่า

ไวยากรณ์ประเภทนี้มีข้อบกพร่องหลายประการ ซึ่งเป็นที่วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางในกลุ่มผู้รู้ด้านภาษา ประการสำคัญประการแรก คือ การที่นักไวยากรณ์ประเภทนี้อธิบายภาษาโดยใช้ภาษาเขียนที่มีชื่อเสียงในอดีตเป็นหลัก ทำให้พวกเขาไม่สามารถอธิบายภาษาได้อย่างสมบูรณ์เพราะพวกเขาละเลยการอธิบายภาษาพูดโดยสิ้นเชิงและแม้แต่ภาษาเขียนพวกเขาก็ไม่ได้อธิบายภาษาเขียนที่ใช้อยู่ในขณะนั้นจริงๆ กลับไปให้ความสนใจภาษาเขียนในอดีต ลักษณะนี้เองทำให้ผู้ศึกษาภาษาโดยอาศัยหลักไวยากรณ์แบบเก่า เกิดความเบื่อหน่ายในการศึกษาเนื่องจากมองไม่เห็นความเกี่ยวเนื่องระหว่างภาษาที่ตนกำลังศึกษากับภาษาที่ใช้กันอยู่จริงๆ ในขณะนั้น

ข้อวิจารณ์อีกประการหนึ่งเกี่ยวกับไวยากรณ์แบบเก่า^๕คือ การที่นักไวยากรณ์พยายามอธิบายภาษาอังกฤษโดยใช้ภาษากรีกและลาตินที่เป็นภาษาที่ตายแล้วมาเป็นแม่แบบทั้ง ๆ ที่ภาษาอังกฤษและภาษากรีกกับภาษาลาตินนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมาก ข้อแตกต่างที่สำคัญที่สุดคือภาษาอังกฤษมีวิธีการสื่อความหมายโดยอาศัยการเรียงเรียงคำในประโยคเป็นสำคัญ ในขณะที่ภาษากรีกและลาตินอาศัยการเปลี่ยนแปลงรูปคำ (inflection) เป็นสำคัญในการสื่อความหมาย เมื่อเป็นเช่นนี้จึง*ไม่เป็นการถูกต้อง* ที่นักไวยากรณ์กลุ่มนี้ จะใช้ภาษากรีกและลาตินเป็นแม่แบบในการอธิบายภาษาอังกฤษ

ข้อวิจารณ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งเกี่ยวข้องกับการที่นักไวยากรณ์กลุ่มนี้พยายามจะอธิบายภาษาโดยแบ่งกลุ่มคำในภาษาออกเป็น 7-9 ประเภท (ในปัจจุบันมี 8 ประเภท) ตามแบบภาษากรีกและลาติน กล่าวคือ มีผู้วิจารณ์ว่าการแบ่งประเภทนี้ไม่มีกฎเกณฑ์และระบบที่แน่นอน ยกตัวอย่างเช่นการให้คำจำกัดความของกลุ่มคำแต่ละประเภท ไม่อยู่ในลักษณะเดียวกัน เช่นนักไวยากรณ์แบบเก่า จะอธิบายคำนามว่า เป็น*คำที่ใช้*เรียกคน สัตว์ สิ่งของ แต่จะอธิบายคำคุณศัพท์ว่า เป็น*คำที่ทำหน้าที่*ขยายนาม จากตัวอย่างนี้จะเห็นว่าในขณะที่พวกเขาให้คำจำกัดความคำนามโดยอาศัยความหมายเป็นหลัก พวกเขาถืออธิบายคำคุณศัพท์โดยอาศัยหน้าที่เป็นหลัก นอกจากการให้คำจำกัดความกลุ่มคำแล้ว การให้คำจำกัดความส่วนประกอบอื่นๆ ที่ใหญ่กว่าหน่วยคำในภาษา เช่น วลี และประโยค ก็อาศัยความหมายเช่นกัน จึงขาดความแน่นอน ยกตัวอย่างเช่นพวกเขาจะให้คำจำกัดความ “ประโยค” ว่าเป็นกลุ่มคำที่ประกอบกันขึ้นเพื่อแสดงความคิดที่สมบูรณ์ และประกอบไปด้วยภาคประธานและภาคแสดง คำจำกัดความนี้ไม่อาจจะทำให้ผู้เรียนภาษาแน่ใจว่ากลุ่มคำที่ตนประกอบขึ้นนั้นเป็นประโยคหรือไม่ เพราะสำหรับคนคนหนึ่งกลุ่มคำนั้นอาจจะแสดงความคิดที่สมบูรณ์ แต่อีกคนหนึ่งอาจไม่คิดเช่นนั้น

ข้อดีของไวยากรณ์แบบเก่า

ถึงแม้ว่าไวยากรณ์ประเภทนี้จะถูกวิจารณ์อย่างกว้างขวางถึงกล่าวแล้วข้างต้นก็ตาม ผู้รู้ทางภาษาหลายคนก็ยังกล่าวว่าไวยากรณ์แบบนี้มีข้อดีอยู่หลายประการเหมือนกัน ข้อดีประการที่สำคัญที่สุดก็คือ ไวยากรณ์ประเภทนี้แสดงให้เห็น*ความพยายามครั้งแรกที่จะอธิบายภาษา* ครู

สอนภาษาอังกฤษในอดีตได้ใช้ไวยากรณ์ประเภทนี้ในการอธิบายภาษามาเป็นเวลานานหลายชั่วอายุคนแล้ว โดยอาศัยไวยากรณ์แบบนี้ผู้สอนภาษาอังกฤษสามารถจะอธิบายได้ว่าภาษาอังกฤษมีโครงสร้างอย่างไร และสื่อความหมายอย่างไร ศัพท์เฉพาะที่ใช้ใช้ในการอธิบายภาษาของไวยากรณ์แบบนี้ว่ามีประโยชน์มาก และยังได้รับการนำมาประยุกต์ใช้ หรือกล่าวถึงในแนวทางการศึกษาภาษาต่อๆ มาด้วย

วิวัฒนาการของไวยากรณ์แบบเก่า

ในระยะปลายศตวรรษที่ 19 มีนักภาษาศาสตร์กลุ่มหนึ่งซึ่งเรียกตัวเองว่านักภาษาศาสตร์เชิงพรรณนา (descriptive linguists) หรือนักภาษาศาสตร์เชิงประวัติ (historical linguists) มีความคิดที่จะอธิบายภาษาที่ใช้อยู่จริงๆ ในขณะนั้น รวมทั้งอธิบายวิวัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงของภาษาอังกฤษในช่วงระยะเวลา 600 ปีที่ผ่านมาจนถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษาอังกฤษที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันด้วย ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาและอธิบายภาษาของพวกไวยากรณ์แบบเก่าที่เน้นเฉพาะภาษาเขียนที่ใช้ในอดีตเป็นสำคัญ การศึกษาและการอธิบายภาษาของนักภาษาศาสตร์เชิงพรรณนาหรือเชิงประวัตินี้มีประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาภาษาเพราะทำให้ผู้เรียนผู้สอนตระหนักว่าภาษามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและการเรียนการสอนภาษา (ไม่ว่าภาษาใดก็ตาม) จะต้องมุ่งความสนใจไปที่ภาษาที่ใช้อยู่จริงๆ ในขณะนั้น และโดยอาศัยผลงานของนักภาษาศาสตร์เชิงพรรณนาตัวเอง ไวยากรณ์แบบเก่าจึงมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ให้ความสนใจกับภาษาอังกฤษที่ใช้ในปัจจุบันเป็นหลักเช่นในหนังสือที่เขียนในแนวไวยากรณ์แบบเก่า ปัจจุบันจะไม่มีกรกล่าวถึง การก (case) อื่นๆ ของคำนามนอกเหนือจาก สัมพันธกรก (possessive-case) และไม่มีกรกล่าวถึงมาลา (mood) และการเปลี่ยนแปลงรูปคำ (inflection) ของคำนามนอกเหนือจากมาลาในไวยากรณ์ที่แสดงเงื่อนไขหรือข้อสมมุติ (subjunctive mood) และการแจกกริยาในกรณีที่ประธานเป็นบุรุษที่สามเอกพจน์หรือกริยาในอดีตกาล นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์อื่นๆ ที่แสดงให้เห็นว่าไวยากรณ์แบบเก่า ให้ความสำคัญแก่ภาษาอังกฤษที่ใช้จริงๆ ในขณะนั้นมากขึ้นยกตัวอย่างเช่น มีการเลิกกฎที่กล่าวถึงความแตกต่างระหว่าง shall กับ will มีการอนุญาตให้ใช้ different than ใต้นอกเหนือไปจาก different from และเราไม่จำเป็นต้องใช้ possessive case หน้ากริยา ing ที่ทำหน้าที่เป็นคำนาม (his coming) ก็ได้

บทสรุปของไวยากรณ์แบบเก่า

ไวยากรณ์แบบเก่าเป็นไวยากรณ์แบบแรกที่มีมุ่งหมายจะอธิบายภาษาอังกฤษ ไวยากรณ์แบบนี้ได้ให้คำจำกัดความส่วนต่างๆ ของประโยค ทั้งส่วนที่เป็นคำและส่วนประกอบที่แสดงโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ เช่น วลี และประโยค คำจำกัดความเหล่านี้อาศัยความหมายหรือไม่ก็หน้าที่เป็นหลัก นอกจากการให้คำจำกัดความของส่วนประกอบของประโยคที่เป็นคำ โดยแบ่งเป็นประเภทที่เรียกว่า part of speech แล้ว ไวยากรณ์แบบเก่ายังอธิบายหน้าที่ของส่วนประกอบต่างๆ เหล่านี้อย่างละเอียดอีกด้วยยกตัวอย่างเช่น เมื่อกล่าวถึงคำนาม (หรือศัพท์ทางไวยากรณ์เรียกว่า substantive) นักไวยากรณ์แบบเก่าจะให้คำอธิบายว่า คำนามจะมีหน้าที่ในประโยคได้ดังต่อไปนี้ คือ เป็นประธาน เป็นกรรมของสกรรมกริยา เป็นส่วนประกอบประธานให้สมบุรณ์ (subjective-complement) โดยตามหลังกริยาที่มีลักษณะอย่างเดียวกับ Verb to be. (linking verb) เป็นส่วนประกอบกรรมให้สมบุรณ์ (objective complement) เป็นกรรมของบุรพบท เป็นคำขยายนามในรูปของคำนามหรือนามวลี ซึ่งหน้าที่นี้ของคำนามมีศัพท์เรียกทางไวยากรณ์ว่า appositive และเป็นคำนามที่ใช้ในการเรียกชื่อ กล่าวโดยสรุปแล้วไวยากรณ์แบบนี้ดูเหมือนจะมุ่งความสนใจทั้งหมดไปสู่ภาษาเขียน และเพียงจะมีแนวโน้มเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นเมื่อไม่นานมานี้เอง โดยหันมาสนใจภาษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจริงๆ เห็นได้จากการที่นักไวยากรณ์กลุ่มนี้แบ่งภาษาเป็นหลายกลุ่มตามลักษณะการใช้ที่ต่างกัน เช่น ภาษาเขียน ภาษาพูด ที่ใช้เป็นทางการ (formal) และที่ใช้โดยทั่วไป (informal) ภาษาที่ใช้ในวงการวรรณกรรมและอื่นๆ

2. ภาษาศาสตร์เชิงพรรณนา (Descriptive linguistics)

นักภาษาศาสตร์กลุ่มที่เรียกตัวเองว่านักภาษาศาสตร์เชิงพรรณนา (descriptive linguists) ศึกษาภาษาในแนวทางเดียวกับพวกนักภาษาศาสตร์เชิงประวัติ (historical linguists) ที่มีมุ่งแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของภาษาอังกฤษตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้เชื่อว่าภาษาประกอบไปด้วยความหมายเฉพาะของคำ (lexical meaning) และความหมายทางไวยากรณ์ (grammatical meaning) แต่ละภาษาก็มีระบบทางไวยากรณ์ต่างกันไป ในภาษาอังกฤษ คำต่างๆ ที่อยู่โดยอิสระ เช่น boys, dog และ liked ล้วนแต่มีความหมายเฉพาะของตัวเอง ซึ่งความหมายนี้จะหาได้จากพจนานุกรม แต่ในขณะที่เดียวกันคำทั้งสามนี้ก็มีความหมายทางไวยากรณ์ด้วย

กล่าวคือ boys มีความหมายเป็นพหูพจน์ dog เป็นเอกพจน์ และ liked เป็น กริยาในอดีต เมื่อคำเหล่านี้มาประกอบกันเข้าเป็นประโยค The boys liked the dog. หรือ The dog liked the boys. ก็จะเห็นว่าแต่ละประโยคมีความหมายทางไวยากรณ์เพิ่มมาอีกในลักษณะ ผู้กระทำ กริยา จุดมุ่งหมาย หรือผู้ถูกกระทำ การเรียบเรียงคำ ในประโยคจะเป็นเครื่องกำหนดว่าใครคือผู้กระทำ จากตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่า ความหมายของภาษานั้นหมายความว่ารวมถึงความหมายของคำต่าง ๆ และความหมายทางไวยากรณ์ แต่ละภาษาจะมีระบบทางไวยากรณ์ของตัวเองที่จะกำหนดว่า คำและหน่วยในภาษาที่ใหญ่กว่าหน่วยคำจะมีโครงสร้างอย่างไร และนักภาษาศาสตร์เชิงวรรณาก็สนใจศึกษาเรื่องนี้

นักภาษาศาสตร์เชิงวรรณคดี มีความคิดหลักเกี่ยวกับภาษาคงต่อไปนี้

1. ภาษามีลักษณะที่เป็นระบบ ประกอบไปด้วยกฎเกณฑ์ต่าง ๆ
2. ภาษาแต่ละภาษามีระบบทางไวยากรณ์เฉพาะของตัวเอง
3. ภาษาที่ใช้กันอยู่อย่างแพร่หลาย ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
4. ภาษาพูดเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ผู้ศึกษาต้องให้ความสนใจและด้วยความคิดนี้เอง นักภาษาศาสตร์เชิงวรรณคดีจึงได้พยายามแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียน ความแตกต่างของภาษาถิ่นที่ใช้ในเขตต่าง ๆ รวมทั้งความแตกต่างของภาษาลักษณะต่าง ๆ ที่ใช้ในโอกาส และเพื่อจุดประสงค์ต่างกัน
5. ภาษาอังกฤษในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ (inflection) น้อยลงมากเมื่อเปรียบเทียบกับภาษาอังกฤษในอดีต ภาษาอังกฤษในปัจจุบันสื่อความหมายโดยอาศัยการเรียงคำในประโยค การใช้ function words (ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป) และการใช้เสียงสูงต่ำในประโยค (intonation) เป็นสำคัญ

เนื่องจากนักไวยากรณ์เชิงวรรณคดี มีความคิดว่าไวยากรณ์ของภาษาจะต้องกำหนดว่าภาษาสื่อความหมายด้วยวิธีใด พวกเขาจึงสนใจลักษณะที่สำคัญ 4 ลักษณะที่ภาษาอังกฤษใช้ในการสื่อความหมาย

1. การเปลี่ยนแปลงรูปคำ (Inflection)
2. การใช้คำที่แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์โดยที่คำชนิดนี้มีความหมายในตัวเองน้อยมาก หรือไม่มีความหมายเลย (Function words)

3. การเรียงคำ (Word order)
4. การใช้เสียงสูงต่ำในประโยค (Intonation)

การเปลี่ยนแปลงรูปคำ (Inflection)

ในไวยากรณ์เชิงวรรณนา ส่วนที่เติมข้างท้ายคำของคำบางกลุ่มแล้วทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความหมายแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือส่วนที่เติมท้ายคำนามทำให้เกิดคำนามพหูพจน์และส่วนที่เติมหลังกริยาทำให้เกิดกริยาในอดีตกาล นอกจากนี้ยังมีส่วนที่เติมท้ายคำกลุ่มย่อยประเภทที่เติมท้ายคำเพื่อแสดง เพศ วาจก การเปรียบเทียบของวิเศษณ์และคุณศัพท์ รวมทั้งการเติม s ที่กริยา เมื่อประธานเป็นเอกพจน์ บุรุษที่ 3 และการเปลี่ยนแปลงรูปกริยาในเวลาที่แสดงในเงื่อนไข (subjunctive mood)

การใช้คำที่แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์โดยที่คำชนิดนี้มีความหมายในตัวเองน้อยมากหรือไม่มีเลย (Function words)

นักไวยากรณ์กลุ่มนี้ให้คำจำกัดความ function words ว่าเป็นคำที่มีความหมายในตัวเองน้อยมาก หรือไม่มีมีความหมายเลย ภาษาอังกฤษจะใช้คำกลุ่มนี้ เพื่อสื่อความหมายทางไวยากรณ์ในตัวอย่างประโยค เช่น The mother of the boy will arrive tomorrow. คำว่า mother, boy, arrive และ tomorrow แต่ละคำมีความหมายในตัวเอง ซึ่งจะหาได้จากพจนานุกรม และมีความหมายทางไวยากรณ์ด้วย ในขณะที่คำว่า of และ will ให้ความหมายทางไวยากรณ์อย่างเดียว โดยที่ตัวเองไม่มีความหมายเฉพาะตัวที่เด่นชัดเหมือนคำ 4 คำข้างต้น คำว่า of แสดงว่าคำว่า boy ขยายคำว่า mother ซึ่งให้ความหมายเดียวกับวลีที่ว่า the boy's mother คำว่า will แสดงว่าเหตุการณ์ "arrive" จะเกิดในอนาคต ซึ่งเท่ากับการทำกริยาให้อยู่ในรูปของ อนาคตกาล จากตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่า คำว่า of และ will ไม่มีมีความหมายในตัวเองเมื่ออยู่โดยอิสระ คำที่ถือเป็น function words คือคำที่นำหน้านาม (noun determiner) อันได้แก่คำ articles และคำคุณศัพท์ที่แสดงความเป็นเจ้าของ (possessive adjective) ตลอดจนคำที่ใช้เชื่อมประโยค และคำสันธาน เช่นคำว่า however, and, but, when เป็นต้น

การเรียงคำในประโยคเพื่อสื่อความหมาย (Word Order)

นักไวยากรณ์กลุ่มนี้มีความคิดว่า ภาษาอังกฤษมีลักษณะกำหนดว่าส่วน ไหนของประโยคเป็นส่วนที่ประธาน จะอยู่ หรือกรรมจะอยู่ และรูปของคำต่าง ๆ ในแต่ละส่วนที่กล่าวแล้วจะต้องมีลักษณะที่เหมาะสมที่จะอยู่ในส่วนนั้นได้ เพราะความสำคัญของการเรียงคำในประโยคนี้เอง ทำให้เราตีความหมายประโยค ที่ผิดไวยากรณ์เช่น Him hit I. ว่าผู้พูดเป็นผู้ถูกกระทำ (object) ของกริยา hit และโดยอาศัยความคิดที่ว่าแต่ละส่วนในประโยคจะมีคำเฉพาะกลุ่มที่อยู่ได้ นี้เองทำให้นักไวยากรณ์กลุ่มนี้สามารถอธิบายเหตุที่เรามีประโยค It is me. ในภาษาอังกฤษได้ว่าเพราะที่ ๆ คำว่า me อยู่ในประโยคที่ว่าไปจะเป็นกรรม (ทั้งนี้ยกเว้นในกรณีกริยาบางตัวรวมทั้งกริยาประเภท linking verb)

การใช้เสียงสูงต่ำในประโยค (Intonation)

ประโยคเดียวกันถ้ามีการใช้เสียงสูงต่ำต่างกัน ก็จะสื่อความหมายต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น การใช้เสียงสูงต่ำต่างกัน จะแสดงว่าประโยคนั้นเป็นประโยคคำถามหรือประโยคบอกเล่า ทั้งนี้เป็นต้น

นักไวยากรณ์เชิงวรรณนาสนใจปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในภาษา เริ่มตั้งแต่การออกเสียง การฟัง โดยเริ่มศึกษาตั้งแต่รูปไปหาความหมาย ซึ่งตรงกันข้ามกับไวยากรณ์แบบเก่าที่ศึกษาจากความหมายไปหารูป

หน่วยเสียงสำคัญ ๆ ในภาษาอังกฤษประกอบไปด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และนอกจากนี้ยังมีหน่วยเสียงที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียงและบางครั้งก็เปลี่ยนความหมายด้วยสิ่งเหล่านี้ได้แก่การลงเสียงหนัก (stress) ระดับเสียง (pitch) และการแบ่งวรรคตอนในการพูดหรืออ่าน (juncture) ซึ่งรวมเรียกว่า หน่วยเสียงซ้อน (suprasegmental phonemes) ซึ่งเป็นที่สนใจของนักไวยากรณ์เชิงวรรณนามาก นักภาษาศาสตร์เชิงวรรณนาได้อธิบายว่าการลงเสียงหนัก (stress) จะทำให้คำ ๆ เดียวกัน มีความหมายได้มากกว่าหนึ่งความหมายถ้าลงเสียงหนักที่ต่างพยางค์กันเช่นคำว่า suspect ถ้าลงเสียงหนักที่พยางค์แรกจะเป็นคำนาม และจะเป็นกริยาเมื่อลงเสียงหนักที่พยางค์ที่สองของคำ เป็นต้น ส่วนในเรื่องระดับของเสียง เสียงต่างระดับกันสามารถนำมาจัดเป็นแบบการใช้เสียงสูงต่ำแบบต่าง ๆ (intonation patterns) ซึ่งแต่ละแบบสื่อความหมายต่างกัน และ juncture เป็นการแบ่งวรรคตอนในการพูดหรืออ่าน เช่นคำว่า night-rate กับ ni-trate การแบ่งวรรคตอนที่ถูกต้องจะทำให้คำสองคำมีความหมายต่างกัน แต่

ถ้าแบ่งวรรคตอนนิตินัยคำสองคำนั้นก็มักจะฟังดูเหมือนคำๆ เดียวกัน junction นี้รวมถึงการแบ่งวรรคตอนระหว่างวลี และประโยคต่างๆ ด้วย

เมื่อศึกษาหน่วยเสียงต่างๆ ที่สำคัญในภาษาอังกฤษแล้ว นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้ก็จะศึกษาหน่วยคำที่เล็กที่สุดที่มีความหมาย (morphemes) หน่วยคำที่เล็กที่สุดนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ หน่วยคำอิสระ (free morpheme) และ หน่วยคำไม่อิสระ (bound morpheme) หน่วยคำอิสระคือหน่วยคำที่เล็กที่สุดที่มีความหมายในตัวเอง และอยู่ได้โดยอิสระ ส่วนหน่วยคำไม่อิสระคือหน่วยคำที่เล็กที่สุดที่จะมีความหมายก็ต่อเมื่อมันอยู่กับหน่วยคำอิสระหรือหน่วยคำไม่อิสระอีกตัวหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่นคำว่า man, king และ quickly คำว่า man และ king แต่ละคำประกอบไปด้วยหน่วยคำอิสระ 1 หน่วยคำ แต่คำว่า quickly ประกอบไปด้วย quick ซึ่งเป็นหน่วยคำอิสระ และ -ly ซึ่งเป็นหน่วยไม่อิสระที่ใส่เข้าไปเพื่อแสดงว่าคำๆ นั้นเป็นคำวิเศษณ์ นอกเหนือจากหน่วยคำที่เล็กที่สุดที่มีความหมาย นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้ก็อธิบายรูปและหน้าที่ของหน่วยในภาษาที่ใหญ่กว่าหน่วยคำเช่นวลี อนุประโยคและประโยค

เพราะว่านักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้ศึกษาภาษาโดยอาศัยรูป และโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของภาษาเป็นหลัก พวกเขาจึงให้คำจำกัดความกลุ่มคำต่างๆ (part of speech) เสียใหม่ซึ่งเดิมไวยากรณ์แบบเก่าแบ่งไว้เป็น 8 กลุ่มโดยอาศัยความหมายและหน้าที่เป็นหลัก นักภาษาศาสตร์เชิงพรรณนาแบ่งกลุ่มคำออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ เรียกว่า form class words และ function words form class words ประกอบไปด้วยคำที่มีความหมายในตัวเอง เป็นความหมายเฉพาะซึ่งจะหาได้จากพจนานุกรมอันได้แก่ คำนาม กริยา วิเศษณ์ คุณศัพท์ และคำสรรพนามบางคำที่จัดเป็นกลุ่มย่อยของคำนามโดยมีชื่อเรียกในไวยากรณ์เชิงพรรณนาว่า form class 1,2,3, เป็นต้น คำเหล่านี้จะมีการเปลี่ยนแปลงท้ายคำเพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงของ ความหมาย เช่นการเติม s เพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงจำนวน การเปลี่ยนแปลงรูปกริยาเพื่อแสดง tense และการเติม er, est, more most เพื่อแสดงการเปรียบเทียบของคุณศัพท์ และ วิเศษณ์

สำหรับคำกลุ่มที่นักภาษาศาสตร์เชิงพรรณนาเรียกว่า function words นั้นประกอบไปด้วยคำประมาณ 10-12 กลุ่ม ซึ่งสำคัญมากในการแสดงความหมายในรูปประโยค เป็นที่น่าสังเกตว่า function words นี้รวมพวกที่เป็นคำ *ขยายแสดงความมาก* (intensifiers) เช่น very และ considerably ไว้ด้วย เพราะคำเหล่านี้ไม่อาจจัดอยู่ในกลุ่ม form class words ที่เป็นคำวิเศษณ์ได้

เนื่องจากคำเหล่านี้^๕อยู่ในที่ ๆ คำคุณศัพท์^๖อยู่ ในกรอบประโยคทดสอบ He did it _____ ไม่ได้ เราอาจมีรูปประโยค He did it quickly หรือ hurriedly ได้ แต่เราพูดว่า He did it very ไม่ได้ ด้วยเหตุนี้^{๕๔}จึงต้องแยกพวกคำที่มีลักษณะเช่นนี้เป็นอีกกลุ่มหนึ่งต่างหาก รวมอยู่ในกลุ่ม function words

นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้^{๕๕}ให้คำจำกัดความของ form class words โดยอาศัยรูป และตำแหน่งของคำนั้น ๆ ในประโยคเป็นสำคัญ ยกตัวอย่างเช่น พวกเขาอธิบายคำนามใน form class 1 ว่า

คำนามเป็นคำที่

1. มีการเปลี่ยนแปลงท้ายคำเพื่อแสดงพหูพจน์ และแสดงความเป็นเจ้าของ
2. มักจะมี function words พวกคำนำหน้านาม (noun determiners) นำหน้า
3. มีที่อยู่โดยเฉพาะในประโยค คือหลังคำนำหน้านาม และหน้ากริยา
4. มีปัจจัย (suffix) จำนวนหนึ่งอยู่ข้างหลัง เช่นคำนามที่มีปัจจัย -ness ข้างท้าย ประเภทคำว่า kindness และ boldness ซึ่งเกิดจากการเติม -ness เข้าหลังคำคุณศัพท์
5. มีรูปพ้องกับคำใน form class อื่น แต่ออกเสียงต่างกัน เช่นคำว่า suspect desert, contract และ contrast คำพวกนี้ถ้าลงเสียงหนักที่พยางค์แรกของคำ จะเป็น form class หนึ่ง แต่ถ้าลงเสียงหนักที่พยางค์ที่สองจะเป็นอีก form class หนึ่ง

บางทีนักภาษาศาสตร์ก็จะกล่าวว่า คำนามคือคำที่มีรูปต่าง ๆ ดังนี้

boy, boy's, boys, boys'

ส่วนคำกริยา ก็จะมีรูปต่าง ๆ ได้ดังนี้

sing, sings, sang, sung และ singing.

และคำคุณศัพท์จะแจกรูปได้เป็น tall, taller และ tallest

คำคุณศัพท์จะปรากฏในตำแหน่งที่ว่างไว้^{๕๖}ในกรอบประโยคทดสอบ

The _____ man is very _____ ได้ ในกรณีคำคุณศัพท์ นัก

ภาษาศาสตร์กลุ่มนี้^{๕๗}สามารถใช้กรอบประโยคทดสอบนี้แสดงความแตกต่างระหว่างคำคุณศัพท์ทั่วไป

และคำคุณศัพท์ในกลุ่มยกเว้น เช่น sole และ unique ที่ไม่ปรากฏหน้าคำนามแต่จะประกอบกริยาเท่านั้น

ส่วนคำวิเศษณ์จะปรากฏในช่องว่างในกรอบประโยคทดสอบ

The man told us his story_____ ได้ทั้งกรอบประโยคทดสอบนี้ สามารถแยกคำประเภท very/ extremely/ considerably และคำที่มีลักษณะคล้ายกันนี้ออกจาก Form class ที่เป็นคำวิเศษณ์ได้ โดยนักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้รวมคำเหล่านี้เป็นกลุ่มเรียกว่าคำขยายที่แสดงความมาก (intensifiers)

ส่วนคำที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ หรือกลุ่มที่เรียกว่า function words นั้น การให้บัญชีของคำในแต่ละกลุ่มอาศัยตำแหน่งในประโยคและการลงเสียงหนักเบาเป็นหลักยกตัวอย่างเช่น Noun determiners จะอยู่ในตำแหน่งหน้าคำนามในกรอบประโยคทดสอบ_____ man seemed good. ได้และตามปกติจะไม่ลงเสียงหนักที่คำนำหน้านามเหล่านี้

ส่วนคำบุพบท เช่น in, on, at, to เป็นต้น นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้จะอธิบายให้เห็นว่ามันแตกต่างจากคำที่เป็น Adverb particles โดยใช้การลงเสียงหนักเบาช่วย กล่าวคือ เราจะลงเสียงเบาที่บุพบท แต่จะลงเสียงหนักที่ Adverb particle เช่น เราจะลงเสียงเบาที่คำว่า 'to' ในนามวลีที่ว่า The town we came to. แต่เราจะลงเสียงหนักที่คำว่า 'to' ในประโยคที่ว่า

Then, she came to. (และแล้วเธอก็รู้สึกตัวอีกครั้ง)

ลักษณะที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของ function words คือ คำพวกนี้มีอยู่จำกัดไม่อาจจะมีเพิ่มได้อีกเหมือนคำนาม กริยา และคุณศัพท์ที่ผู้ใช้อาจสร้างคำใหม่เพิ่มขึ้นได้เรื่อย ๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

อย่างไรก็ตามนักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้ไม่ได้เสนอระบบใหม่ในการวิเคราะห์กริยารูปต่าง ๆ ว่ากริยาแต่ละพวกจะใช้อย่างไรในประโยค ทำหน้าที่อะไรบ้าง ในการวิเคราะห์ภาษา นักไวยากรณ์กลุ่มนี้สนใจการเรียงคำในภาษาที่ใช้สื่อความหมาย และเห็นว่าภาษาอังกฤษมีลักษณะการแบ่งประโยคออกเป็น 2 ส่วนเรื่อยไปจนกว่าจะมีตัวเดียว ๆ เหลือในส่วนที่แบ่งไว้ เช่นตัวอย่างในประโยคที่ว่า

The shooting of the hunters occurred at dawn.

The shooting of the hunters/occurred at dawn.

The shooting/ of the hunters/ occurred at/ dawn.

The/ shooting/ of the hunters/ occurred/ at dawn

The/ shooting/ of/ the hunters/ occurred/ at/ dawn.

บทสรุปภาษาศาสตร์ทางวรรณนา

นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้เชื่อว่าไวยากรณ์ของภาษาจะอธิบายว่าภาษาสื่อความหมายอย่างไร พวกเขาเริ่มศึกษาภาษาจากรูปไปหาความหมายโดยให้ความสนใจหน่วยเสียง หน่วยคำที่เล็กที่สุดที่มีความหมายและหน่วยทางวากยสัมพันธ์ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นได้แก่ประโยค เป็นต้น นักภาษาศาสตร์เชิงวรรณนาอธิบายว่ากลุ่มคำในภาษาอังกฤษแยกออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ form class words กับ function words. นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้สนใจภาษาพูดด้วย พวกเขาเห็นความสำคัญของภาษาที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคนใช้ (idelect) และภาษาถิ่น สำหรับภาษาอังกฤษพวกเขาแบ่งภาษาอังกฤษออกเป็นระดับ ๆ เช่น ภาษาอังกฤษที่ได้มาตรฐาน กับภาษาอังกฤษที่ไม่ถึงมาตรฐาน และพวกเขาได้เห็นว่าเราใช้ภาษาลักษณะต่าง ๆ กันเพื่อจุดประสงค์ต่างกัน เช่นเราจะใช้ภาษาลักษณะหนึ่งเป็นภาษาพูด อีกลักษณะหนึ่งเป็นภาษาเขียน เป็นต้น

3 ไวยากรณ์ปริวรรต (Generative grammar)

ไวยากรณ์ประเภทนี้เป็นแนวทางที่ใหม่ที่สุดในการศึกษา และได้นำมาประยุกต์ใช้กับภาษาอังกฤษเมื่อไม่นานมานี้เอง ไวยากรณ์แบบนี้มีชื่อเรียกได้หลายอย่าง แต่ชื่อที่เป็นที่นิยมกันอย่างกว้างขวางคือ transformational grammar และ generative grammar. นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้พยายามอธิบายระบบของภาษาอังกฤษถึงแม้ว่าจะยังไม่อาจอธิบายภาษาได้อย่างสมบูรณ์ แต่ก็มีความโน้มที่ทำให้เราเชื่อได้ว่าแนวทางการศึกษาแบบนี้มีประโยชน์มากต่อการเรียนการสอนภาษาโดยทั่วไป

นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้เชื่อว่าภาษาเป็นระบบของกฎเกณฑ์และโดยอาศัยกฎเกณฑ์เหล่านี้เราสามารถสร้างประโยคจำนวนมากมายับไม่ถ้วนได้เพื่อใช้ในการสื่อความหมาย ทั้ง ๆ ที่ภาษามีกฎเกณฑ์อยู่จำกัด จุดมุ่งหมายของไวยากรณ์ของแต่ละภาษาก็คือ พยายามหาทฤษฎีหรือวิธีที่จะช่วยอธิบายกฎเกณฑ์เหล่านี้ให้ได้อย่างดีที่สุด เหตุที่นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้ใช้คำว่า generate ก็เพราะ

เขาต้องการแสดงให้เห็นว่า มีกฎเกณฑ์อะไรบ้างที่ใช้ในการสร้างประโยคเพื่อใช้ในการสื่อความหมายในภาษาแต่ละภาษา (ในที่นี้เน้นเฉพาะภาษาอังกฤษ)

ในความคิดของนักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้ เจ้าของภาษาใดภาษาหนึ่ง จะสามารถสร้างประโยค และเข้าใจประโยคในภาษานั้นๆ ได้อย่างนับไม่ถ้วน ทั้งนี้เพราะว่าเขาเข้าใจระบบของภาษานั้นเป็นอย่างดี ภาษาแต่ละภาษาต้องมีรูปประโยคพื้นฐาน และโดยการใช้กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เรียกว่ากฎเกณฑ์ปริวรรต (transformation rules) ทำให้ผู้พูดเปลี่ยนประโยคนั้นเป็นประโยครูปอื่น ๆ ที่ซับซ้อนกว่าได้ ยกตัวอย่างเช่น ประโยคธรรมดาที่ว่า The girl bought the dress. ซึ่งเมื่อใช้กฎต่างๆ ในไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษแล้วเราจะได้ประโยคที่ซับซ้อนกว่าประโยคเดิม เช่น Who bought the dress with the white collar? เจ้าของภาษาเมื่อเห็นประโยคนั้นก็บอกได้ทันทีว่าประโยคนั้นมีประโยคธรรมดาพื้นฐาน 3 ประโยคเกี่ยวข้องอยู่คือ The girl bought the dress. The dress had a white collar. และ Who bought the dress?

ข้อดีของไวยากรณ์ประเภทนี้ที่เห็นได้ชัดคือ ไวยากรณ์ประเภทนี้ให้แนวการสอนภาษาที่ตีอภิวินัยหนึ่ง ทำให้เราทราบว่าคนเราเรียนภาษาได้อย่างไร และประโยคต่างๆ ที่มีอยู่ในภาษานั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร ซึ่งข้อดีประการนี้ทำให้ไวยากรณ์ประเภทนี้สามารถอธิบายประโยคทุกประโยคในภาษาอังกฤษได้

ไวยากรณ์ประเภทนี้ได้วิวัฒนาการมาเป็นลำดับ ในระยะต่อมา นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้มีความคิดเกี่ยวกับเรื่องไวยากรณ์ของภาษาว่า ไวยากรณ์ของภาษาใดภาษาหนึ่งจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อมีคำอธิบายส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ส่วนของภาษาคือส่วนที่ว่าด้วยเรื่องหน่วยเสียงส่วนที่ว่าด้วยเรื่องวากยสัมพันธ์และส่วนที่ว่าด้วยเรื่องความหมาย ประโยคต่างๆ ในภาษาอังกฤษทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน ประกอบไปด้วย *สิ่งที่ผู้พูดต้องการจะสื่อความหมายให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบ* ซึ่งจะอยู่ในลักษณะโครงสร้างที่ไวยากรณ์ของภาษานั้นกำหนด (deep structure) และสิ่งที่เราได้ยิน และรูปลักษณะที่ปรากฏในภาษาพูดและภาษาเขียน (surface structure) นอกจากนี้ นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้ยังแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างความรู้ทางไวยากรณ์ของภาษา (competence) และความสามารถที่จะใช้ภาษานั้นในสภาพการณ์ต่างๆ ได้จริงๆ (performance)

กล่าวโดยย่อคือ ไวยากรณ์ประเภทนี้เป็นระบบของกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในภาษาที่กำหนดลักษณะความสัมพันธ์และการตีความหมายของ deep และ surface structure

ดังที่กล่าวแล้วข้างต้นว่า นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้เชื่อว่า เจ้าของภาษาสามารถสร้างประโยคในภาษาเพื่อใช้ในการสื่อความหมายได้อย่างนับไม่ถ้วน โดยอาศัยรูปประโยคพื้นฐานและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ประโยคที่เรียกว่ารูปประโยคพื้นฐานอาจเขียนออกมาเป็นสูตรเรียกว่าสูตรโครงสร้างประโยคพื้นฐาน (phrase structure rule) โดยใช้ตัวย่อ ยกตัวอย่างเช่น

$$S \text{-----} NP + VP$$

S หมายถึง Sentence (ประโยค) NP หมายถึง Noun Phrase ซึ่งอาจเป็นคำนามหรือนามวลีก็ได้

VP หมายถึง Verb Phrase ซึ่งอาจเป็นคำกริยาหรือกริยวลีก็ได้

อ่านว่า เราอาจเขียนประโยคเสียใหม่เป็นนามวลี บวกกับ กริยวลี ต่อจากนั้นก็มีการขยายความแต่ละส่วนในสูตรข้างบนนี้ออกไปในกฎโครงสร้างประโยค (phrase structure rule) ข้อต่อไปคือ

$$NP \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{Det + Noun} \\ \text{Proper Noun} \\ \text{Pronoun} \end{array} \right.$$

อ่านว่าเราอาจเขียนนามวลีเสียใหม่เป็นสิ่งที่ใดสิ่งหนึ่งต่อไปนี้ (โดยมีเครื่องหมายปีกกาทักกับเพื่อแสดงว่า NP. อาจเป็นอย่างหนึ่งอย่างใดในวงเล็บ)

1. คำนำหน้านาม (Determiner) + คำนาม
2. วิสามานยนาม
3. สรรพนาม

เมื่อได้ประโยคพื้นฐานเช่นนี้แล้ว ถ้าต้องการจะเปลี่ยนให้เป็นประโยคที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ก็ใช้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ที่เรียกว่า กฎเกณฑ์ปริวรรต (transformational rules) กับประโยคพื้นฐานเหล่านี้ ซึ่งการใช้กฎเหล่านี้ต้องเป็นไปตามลำดับที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคในไวยากรณ์ประเภทนี้จะใช้แผนผังรูปต้นไม้ (tree diagram) เพราะแผนผังแบบนี้สามารถแสดงให้เห็นโครงสร้างของประโยคได้อย่างชัดเจน ถึงแม้ว่าประโยคนั้นจะเป็นประโยคที่ซับซ้อน

นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้ ได้กล่าวในเชิงเปรียบเทียบระหว่างไวยากรณ์แบบเก่า (traditional grammar) และไวยากรณ์แบบปริวรรตไว้ว่าไวยากรณ์ทั้ง 2 ประเภทนี้พยายามจะอธิบายระบบของภาษา เพื่อให้ผู้ใช้สามารถสร้างประโยคและใช้ประโยคเหล่านั้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม แต่จุดอ่อนของไวยากรณ์แบบเก่าก็คือ ไม่สามารถอธิบายประโยคทุกประโยคในภาษาได้ ในขณะที่ไวยากรณ์แบบปริวรรตได้แสดงให้เห็นกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนที่จะใช้ในการอธิบายประโยคทุกประโยคในภาษาได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าไวยากรณ์แบบเก่าเป็นไวยากรณ์แบบปริวรรตที่ไม่ละเอียดชัดเจนก็ได้ (Harsh, 1975)¹

นักไวยากรณ์กลุ่มนี้ยอมรับว่านักภาษาศาสตร์เชิงพรรณนา มีส่วนช่วยในงานของพวกเขา เพราะในการอธิบายส่วนประกอบพื้นฐานต่าง ๆ ของภาษาในสูตรโครงสร้างประโยคพื้นฐาน (phrase structure rules) นั้น พวกเขาได้อาศัยรูปแบบที่นักภาษาศาสตร์เชิงพรรณนาเป็นผู้กำหนดไว้ แต่อย่างไรก็ตาม ไวยากรณ์เชิงพรรณนามีข้อจำกัดตรงที่ไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของประโยคที่เกี่ยวข้องกันได้ เช่นความสัมพันธ์ระหว่างประโยคกรรตุวาจก (active voice) กับประโยคกรรมวาจก (passive voice) นอกจากนี้ไวยากรณ์ปริวรรตยังมีข้อได้เปรียบไวยากรณ์เชิงพรรณนาอีกข้อหนึ่งซึ่งเห็นได้ชัด คือ ไวยากรณ์ปริวรรตสามารถอธิบายความกำกวมของประโยคต่าง ๆ ในภาษาอังกฤษได้ ยกตัวอย่างประโยค เช่น

1. The shooting of the hunters occurred at dawn.
2. Visiting relatives can be tiresome.
3. John is eager to please.
4. John is easy to please.

ในกรณีประโยคที่มีความหมายกำกวมเหล่านี้ นักไวยากรณ์กลุ่มนี้จะชี้ให้เราเห็นว่าอะไร deep หรือ underlying structure ของแต่ละประโยค เช่นถ้าพิจารณาประโยค 3 และ 4 จะเห็นว่าประโยค 3 มี deep structure เป็น John pleases. ในขณะที่ประโยค 4 มี deep structure เป็น (They) please John.

¹ Wayne Harsh, "Three Approaches: Traditional grammar, Descriptive Linguistic, generative grammar," *The Art of Tesol* (Part I) Washington, D.C. 1975. p. 8.

นอกจากจะสามารถอธิบายประโยคที่มีความกำกวมได้แล้ว ไวยากรณ์ประเภทนี้ยังช่วยให้ผู้ศึกษาทราบว่า มีรูปประโยคลักษณะไหนบ้างที่จะก่อให้เกิดความกำกวมในภาษา และผู้สอนควรหลีกเลี่ยงอย่างไร เช่นจากประโยคที่ว่า

Planes are dangerous.

Planes fly.

จะนำมาสร้างประโยคที่ไม่มีความกำกวมได้ 2 ประโยคคือ

1) Flying planes are dangerous.

ในประโยคนี้ planes เป็นตัวประธาน มีคำว่า flying เป็นคำขยาย เมื่อเป็นเช่นนั้น ประโยคนี้จะหมายความว่า เครื่องบินที่กำลังบินอยู่ในอากาศเป็นอันตราย

และ 2) Flying planes is dangerous.

แต่ในประโยคนี้ flying เป็นตัวประธานหลักมี planes มาประกอบทำหน้าที่กรรมของกริยา fly ประโยคนี้หมายความว่า การขับเครื่องบินเป็นอันตราย
 แต่ถ้าใช้รูปประโยค Planes can be dangerous
 และ Planes fly

ก็จะได้ประโยคที่มีความกำกวมว่า Flying planes can be dangerous.

ทั้งนี้ไวยากรณ์แบบปริวรรตแนะนำให้หลีกเลี่ยงการใช้ประโยคนี้เพราะจะทำให้เกิดความกำกวมเพราะความหมายของประโยคนี้อาจเป็นความหมายที่ 1 หรือ 2 ข้างบนก็ได้ ทั้งนี้จะสังเกตได้ว่า การใช้หลัก Subject-Verb Agreement จะช่วยขจัดปัญหาเรื่องความกำกวมให้หมดไปได้

ลักษณะอย่างหนึ่งของไวยากรณ์ประเภทนี้ซึ่งเป็นที่กล่าวถึงกันทั่วไปคือ ไวยากรณ์ประเภทนี้ค่อนข้างซับซ้อนเข้าใจยากและยังไม่สมบูรณ์ เป็นที่เชื่อกันว่าไวยากรณ์ประเภทนี้จะช่วยในการสอนภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ถ้าได้รับการปรับปรุงให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

บทสรุปของไวยากรณ์ปริวรรต

ไวยากรณ์ประเภทนี้พยายามจะอธิบายประโยคในภาษาอังกฤษทั้งหมดที่ผู้เป็นเจ้าของภาษาจะพูดได้ และอธิบายว่าเจ้าของภาษาสร้างประโยคต่าง ๆ ในภาษาได้อย่างไร คำอธิบายเหล่านี้จะออกมาในรูปสูตรโครงสร้างประโยคพื้นฐานและส่วนประกอบต่าง ๆ ของประโยคเหล่านี้ รวมทั้งกฎที่ใช้ในการเปลี่ยนจากประโยคหนึ่งมาเป็นอีกประโยคหนึ่ง เพราะว่าไวยากรณ์ประเภทนี้สามารถอธิบายประโยคทุกประโยคในภาษาอังกฤษได้ จึงสามารถอธิบายประโยคต่าง ๆ ที่มีความกำกวมได้ด้วย โดยอาศัยลักษณะโครงสร้างที่ไวยากรณ์นี้กำหนด (deep/underlying structure) และรูปลักษณะที่ปรากฏในภาษา (surface structure) ในการอธิบาย

บทสรุปรวม

การกล่าวถึงการเปรียบเทียบแนวทางการศึกษาภาษาทั้ง 3 แบบนี้ จะแสดงให้เห็นว่าแนวทางทั้งสามเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนภาษาควรจะทราบ และควรที่จะได้นำมาประกอบกันเพื่อช่วยให้การเรียนการสอนภาษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อจะสรุปเกี่ยวกับแนวทางทั้งสามนี้ ใครจะขอให้ผู้อ่านพิจารณาประโยค 2 ประโยคข้างล่างนี้

1. He fed her dog biscuits.
2. The shooting of the hunters occurred at dawn.

ผู้ที่ศึกษาตามไวยากรณ์แบบเก่า จะเห็นว่าประโยค 2 ประโยคนี้มีความหมายกำกวม ในประโยคที่ 1 เขาอาจกล่าวได้ว่า He เป็นภาคประธาน (subject) และส่วนที่เหลือเป็นภาคแสดง (predicate) แต่ก็ไม้อาจตัดสินลงไปแน่นอนได้ว่า her เป็นกรรมของกริยา fed หรือเป็นคำแสดงความเป็นเจ้าของของคำนาม dog สำหรับประโยคที่ 2 อาจอธิบายได้ว่า gerund phrase ที่ว่า The shooting of the hunters เป็นภาคประธานของประโยค แต่ก็ไม่แน่ใจว่า of the hunters นั้นมีความหมายเป็นกรรมของ shoot หรือเป็นประธานของ shoot กันแน่

ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมาทางภาษาศาสตร์เชิงวรรณนา อาจจะอธิบายประโยคที่ 1 ได้ในทำนองที่ว่า ในภาษาพูดการลงเสียงที่คำว่า he จะช่วยบอกให้ทราบว่าประโยคนี้ควรจะมีคําหมายอย่างไร ถ้าวางเสียงเบาปกติที่ he ก็จะเป็นประธานของประโยคที่มีลักษณะปกติ ประโยคที่ 1 จึงมีความหมายว่า เขาเอาขนมปังให้สุนัขของเธอกิน แต่ถ้าลงเสียงหนักที่ he ก็อาจจะหมายความว่า

ว่า 'he' มีลักษณะที่ผิดจากคนธรรมดา เช่นเขาอาจชอบความรุนแรงและพอใจที่ได้รังแก หรือแก้งผู้อื่น ความหมายตามประโยคที่ 1 ก็จะกลายเป็น *เขาเอาขนมปังที่สำหรับให้สุนัขกินให้เธอกิน* ในกรณีที่เป็นภาษาพูด นอกจากการอธิบายโดยอาศัยการลงเสียงหนักเบาแล้ว เรายังอาศัยการแบ่งวรรคตอนในการพูดมาช่วยด้วยเพื่อสื่อความหมายที่ต้องการ

He fed her/dog biscuits. (หมายความว่า เขาเอาขนมปังสำหรับให้สุนัขกินให้เธอกิน สังเกตการลงเสียงหนักที่ dog)

หรือ He fed her dog/biscuits. (หมายความว่าเขาเอาขนมปังให้สุนัขกิน สังเกตการลงเสียงหนักที่พยางค์แรกของคำว่า biscuits และลงเสียงหนักที่ her น้อยกว่า ในประโยคแรก)

หรือในกรณีภาษาเขียน นักภาษาศาสตร์เชิงวรรณนา จะอธิบายว่าประโยคนั้นจะไม่กำกวมถ้าใส่คำที่แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ซึ่งมีความหมายในตัวเองน้อยมากหรือไม่มี ความหมายเลย (function word) ลงไปในที่ที่เหมาะสมเพื่อสื่อความหมายที่ต้องการ เช่นถ้าต้องการจะให้ประโยคนั้นหมายความว่า *เขาเอาขนมปังที่ให้สุนัขกินให้เธอกิน* ก็จะเขียนประโยคเป็น He fed her the dog biscuits. หรือถ้าจะให้ประโยคมีความหมายอีกอย่างหนึ่งก็จะเขียนประโยคเป็น He fed her dog the biscuits. แต่ในกรณีประโยคที่ 2 นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้ไม่อาจอธิบายเพื่อกำจัดลักษณะความกำกวมได้ เพราะการลงเสียงหนักเบาในประโยคก็ไม่อาจช่วยได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นทั้งไวยากรณ์แบบเก่า และไวยากรณ์เชิงวรรณนา (descriptive grammar) ต้องยอมรับว่าประโยคที่ 2 เป็นประโยคที่มีความหมายกำกวมที่พวกเขาไม่อาจอธิบายได้

แต่ถ้าท่านมีความรู้ด้านไวยากรณ์ปริวรรตด้วย ท่านก็จะเข้าใจประโยคทั้ง 2 ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยคที่ 2 นั้นนักไวยากรณ์ทั้ง 2 แบบข้างต้นอธิบายไม่ได้โดยอาศัยความรู้เรื่อง (deep structure) ลักษณะโครงสร้างที่ไวยากรณ์กำหนด และรูปลักษณะที่ปรากฏในภาษา (surface structure) มาช่วย คือ the shooting of the hunters อาจมาจากลักษณะโครงสร้างที่ไวยากรณ์กำหนด (deep/underlying structures) 2 ลักษณะคือ

The hunters shoot

ประธาน กริยา

หรือจาก They shoot the hunters

กริยา กรรม

ในบางกรณีมีผู้กล่าวว่า ถึงแม้ว่าไวยากรณ์แบบนี้จะสามารถอธิบายข้อความที่กำกวมในภาษาได้ แต่บางทีก็ยากแก่การเข้าใจ

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบในลักษณะนี้แล้ว จะพบว่าความรู้ในแนวทางใดแนวทางหนึ่งโดยเฉพาะจะไม่อาจอำนวยผลอย่างเต็มที่ในการสอนภาษา ผู้สอนภาษาควรจะได้ศึกษาแนวทางทั้ง 3 นี้ และนำส่วนที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการสอนภาษาให้ดีที่สุด

หนังสืออ้างอิง

- Harsh, Wayne. "Three Approaches : Traditional Grammar, Descriptive Linguistics, Generative Grammar." *The Art of TESOL (Part I)*. Washington, D.C., 1975.
- Roulet Eddy. *Linguistic Theory, Linguistic Description and Language Teaching*. Translated by Christopher N. Candlin. Great Britain : Lowe & Brydone Ltd. 1975.

หนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติม

- Baugh, Albert C. *A History of the English Language*. New York : Appleton-Century-Crofts, 2 nd ed., 1957.
- Bloomfield, Leonard. *Language*. New York : Holt, Rinehart & Winston, 1933.
- Francis, W. Nelson. *The Structure of American English*. New York : Ronald Press, 1958.
- Fries C.C. *American English Grammar*. NCTE Monograph 10. New York : Appleton-Century-Crofts, 1940.
- Fries, C.C. *The Structure of English* New York : Harcourt, Brace, and World Inc., 1952.

วิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูด (Audio-Lingual)

ดร. กัญญาทิพย์ สิงหะเนติ

หลักสำคัญของวิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูด (Audio-Lingual)

1. จุดมุ่งหมายคือเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถชนิดเดียวกันกับที่เจ้าของภาษานั้นมี กล่าวคือนักเรียนควรจะสามารถใช้ภาษาได้โดยอัตโนมัติเหมือนอย่างกับ Brooks¹ กล่าวไว้ว่า “จุดสำคัญเกี่ยวกับการเรียนภาษาอยู่ที่การเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่เรียนจนเกิดเป็นนิสัย เช่น การคิดพูดเขียนเป็นภาษานั้น ๆ โดยอัตโนมัติ”
2. เพื่อที่จะบรรลุจุดมุ่งหมาย การสอนโดยอาศัยการฟังการพูดจึงเน้นให้สอนภาษาที่สองโดยไม่ต้องอ้างอิงถึงระบบภาษาแม่ของผู้เรียน กล่าวคือระบบภาษาใหม่ที่จะเรียนจะต้องเรียนแยกกับระบบของภาษาแม่ และเพื่อที่จะบรรลุผลการแยกภาษาสองระบบนี้ จะต้องห้ามใช้ภาษาแม่ในห้องเรียน
3. ทักษะที่มุ่งหมายไว้จะสำเร็จได้โดยกำหนดสถานะการเรียนการสอนซึ่งผู้เรียนจะถูกกำหนดเงื่อนไขให้โต้ตอบสิ่งที่มากระตุ้นทั้งปากเปล่าและการเขียนโดยไม่อนุญาตให้ผู้เรียนมีเวลาคิดหาคำตอบ ถ้ามีการลังเลครุควรหันไปหาผู้เรียนคนอื่น หรือให้ผู้เรียนทั้งชั้นว่าตามคำตอบที่ถูกคือทั้งนี้เพื่อต้องการจะให้ผู้เรียนพูดโต้ตอบโดยอัตโนมัติ เช่น ถ้าครูทักผู้เรียนว่า Good morning How are you ? ผู้เรียนจะต้องไม่คิดกับตัวเองว่า “ครูใช้กริยาเป็นบุรุษที่สอง พหูพจน์และในปัจจุบันกาล ที่นี้ก็ต้องตอบโดยใช้กริยาตัวเดียวกันและกาลเดียวกันแต่จะต้องเป็นบุรุษที่หนึ่งเอกพจน์” ก่อนที่จะตอบครูว่า “I'm fine, thanks” ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ที่จะพูดโดยไม่คำนึงถึงวิธีที่จะผูกประโยคเข้าด้วยกัน ภาษาแม่ของผู้เรียนเป็นภาษาที่คิดเป็นนิสัย ดังนั้นผู้เรียนจะต้องใช้

¹ N. Brooks, *Language and Language Learning : Theory and Practice* (2 nd. ed.) New York : Harcourt, Brace & World 1964 P. 49

ภาษาที่สองจนเกิดเป็นนิสัยเช่นเดียวกัน จุดสำคัญของการสอนแบบนี้ คือ ให้ผู้เรียนมีการโต้ตอบในแบบแผนโดยวิธีท่องจำบทสนทนา และการฝึกรูปประโยค (pattern drill) ในการฝึกแบบนี้ครูจะเป็นคนคอยกระตุ้น ผู้เรียนก็จะโต้ตอบทีละคนหรือเป็นกลุ่มต่อสิ่งเร้าอันนั้น และผู้เรียนก็จะได้รับการสนับสนุนในทันทีด้วยการได้ยิน ได้ฟังคำตอบที่ถูกต้อง ในไม่ช้าผู้เรียนก็จะเรียนรู้ในการโต้ตอบด้วยคำตอบที่ถูกต้องโดยอัตโนมัติโดยไม่มีการคิดถึงกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ล่วงหน้า

4. การฝึกรูปประโยค จะต้องสอนโดยไม่ให้คำอธิบายกับผู้เรียน กล่าวคือให้ผู้เรียนฝึกรูปประโยคกัน ๆ ก่อนที่ครูจะอธิบายการใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์ จุดประสงค์ของการฝึกแบบนี้ก็เพื่อให้นักเรียนสามารถโต้ตอบโดยไม่ต้องหยุดคิด ตามทฤษฎีของวิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูดนั้น ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางภาษาจะเป็นผลร้ายต่อความก้าวหน้าของผู้เรียน ประสบการณ์จากการใช้ภาษาแม่ได้พิสูจน์แล้วว่าคนเราไม่สามารถใช้ภาษาและคิดเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาได้ในเวลาเดียวกัน ดังนั้นการสรุปบอกกฎเกณฑ์สั้น ๆ ทางภาษาจึงมักจะเกิดขึ้นภายหลังจากที่ผู้เรียนได้ฝึกหัดการใช้รูปประโยคอย่างถนัดแล้วเท่านั้น การอธิบายกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์อย่างยืดยาวที่เคยใช้ในแนวทางการสอนไวยากรณ์แบบเก่านี้ไม่น่ามาใช้

5. ในการที่จะพัฒนาทักษะทั้งสี่ทางภาษาที่จะเรียน ครูควรจะยึดหลักลำดับของทักษะทางภาษาที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนรู้ภาษาแม่ กล่าวคือในเบื้องต้นผู้เรียนจะเรียนรู้การฟังก่อน ต่อมาคือการพูด การอ่านและการเขียนเป็นท้ายสุด ทั้งสี่ทักษะนี้ทักษะการพูดและการฟังควรมาก่อนทักษะที่เกี่ยวกับการอ่านและการเขียน อย่างไรก็ตาม ทักษะการอ่านการเขียนก็มีใช้ว่าจะถูกละเลยแต่ก็จะสอนในภายหลัง และให้ความสำคัญน้อยกว่าสองทักษะแรกเท่านั้นเอง

หนังสือเรียนของวิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูด

ในตอนแรก ๆ หนังสือเรียนตามวิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูดประกอบด้วยบทเรียนย่อย ๆ แบ่งออกเป็นสามตอนด้วยกัน คือ บทสนทนา การฝึกรูปประโยค กิจกรรมเสริม คำอธิบายทางไวยากรณ์มีน้อยมากหรือไม่มีเลย และถ้ามีก็มักจะนำมาสรุปย่อ ๆ ในภายหลังจากการฝึกหัดได้สิ้นสุดลงแล้ว หนังสือเรียนประเภทนี้ให้ความสำคัญแก่รูปประโยคมากกว่าตัวศัพท์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถโต้ตอบต่อเครื่องกระตุ้นทั้งทางพูด ฟังหรืออ่านเขียน ได้อย่างอัตโนมัติ

เครื่องแบบสำหรับใช้ในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการทางภาษามักจะมากับหนังสือเรียน ตามปกติเทปเหล่านี้จะมีบทสนทนาและแบบฝึกหัดที่ใช้ในการสนทนา อุปกรณ์ทางโสตทัศนศึกษา ที่จะช่วยแนะนำความหมายของบทสนทนาและช่วยเป็นเครื่องกระตุ้นสำหรับการฝึกหัดบทสนทนามัก จะให้มาพร้อมกับตัวหนังสือเรียน หนังสือเรียนหลายเล่มมักจะมีคู่มือแบบฝึกหัดในการเสริมทักษะ การเขียนด้วย

รูปแบบของบทเรียนที่ใช้กันอยู่นั้นเรียบเรียงได้หลายแบบ เช่นแบบที่มีประโยคหลาย ๆ รูปประโยคปรากฏในตอนต้นของบทสนทนา บางแบบก็มีการเสนอคำอธิบายรูปประโยคทีละแบบ ในแต่ละบท บทเรียนบางบทก็ไม่รวมบทสนทนาไว้ด้วยเลย บางบทก็ใส่บทสนทนาไว้หลังคำ อธิบายรูปประโยคต่าง ๆ และแบบฝึกหัด

หนังสือเรียนตามวิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูดที่พิมพ์เป็นครั้งที่ 2-3 มักจะเปลี่ยนแปลงไปจากที่พิมพ์ของเดิมบ้างโดย 1. มีคำอธิบายทางไวยากรณ์ก่อนฝึกกรุปประโยค 2. ให้คำ อธิบายเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์อย่างละเอียด 3. ไม่เน้นการจัดลำดับทักษะในการเรียนทาง ภาษาย่างแต่ก่อน อย่างไรก็ตามก็มีการใช้บทสนทนาเพื่อเป็นการแนะนำศัพท์ใหม่ ๆ รูปประโยคใหม่ ๆ การใช้วิธีฝึกกรุปประโยค การเน้นการปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย การเน้นทักษะการพูดการฟัง ความ ต้องการลดข้อผิดพลาดของเด็กให้น้อยที่สุด การเน้นการโต้ตอบของนักเรียนโดยครูและ/หรือเทป เหล่านี้ก็ยังเป็นองค์ประกอบสำคัญในบทเรียนที่ใช้วิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูด

วิธีการสอน

วิธีการสอนในห้องเรียนเริ่มต้นด้วย “ระยะก่อนอ่าน” (prereading period) ซึ่งเป็น ระยะเวลาที่ไม่ให้ผู้เรียนใช้หนังสือ เพราะสาเหตุที่ว่าการเห็นคำที่เขียนไว้จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา นิสัยการออกเสียงที่ถูกต้อง “ระยะก่อนอ่าน” นี้แตกต่างกันไป คืออาจกินเวลา 2-3 วัน 2-3 อาทิตย์ไปจนถึงตลอดภาคการศึกษา ภาษาที่ใช้สอนมีอิทธิพลต่อระยะเวลาที่ครูจะเห็นจำเป็นสำหรับ การเริ่มสร้างนิสัยการออกเสียงที่ถูกต้องและพอเพียง ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะย่อระยะก่อนอ่านนี้ ลงหรือไม่ให้มีเลย

ครูเป็นศูนย์กลางของชั้นเรียน ครูหรือเทปเป็นแม่แบบภาษา ผู้เรียนฟังแม่แบบก่อนที่ จะออกเสียงคำวลีประโยคในบทสนทนาหรือรูปประโยคอื่น ๆ ตามแม่แบบ เมื่อเห็นว่าผู้เรียน

ก้าวหน้าขึ้น ก็เริ่มเปลี่ยนแปลงรูปคำหรือรูปประโยค บทบาทของผู้เรียนคือโต้ตอบปากเปล่าหรือ บางทีก็ด้วยวิธีการเขียน ผู้เรียนอาจตอบพร้อม ๆ กันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือตอบทีละคน ครูเป็นแม่แบบเป็นผู้กระตุ้นผู้เรียนให้พูดและตั้งใจคอยฟังคำตอบ นอกจากนี้ครูยังเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางภาษา เช่นเน้นคำตอบที่ถูกต้อง และคอยแก้ถ้าผู้เรียนตอบผิด

หลังจากที่ผู้เรียนได้รับหนังสือแล้ว การเรียนก็เป็นไปตามลำดับของทักษะทางภาษา ในช่วงระยะหนึ่งครูอาจจะสอนทักษะการฟัง พูด ในบทหนึ่ง ๆ และให้นักเรียนอ่านเขียนจากบทก่อน ๆ การเรียนดำเนินไปเรื่อยๆ ตามหนังสือ โดยการท่องจำบทสนทนาฝึกหัดรูปประโยค จนกระทั่งผู้เรียนสามารถใช้ภาษาโต้ตอบต่อเครื่องกระตุ้นได้โดยอัตโนมัติ โดยใช้ศัพท์และไวยากรณ์ที่เรียนมาจนสามารถพูดเกี่ยวกับเรื่องราวในขอบเขตที่จำกัดได้

กิจกรรมในห้องเรียน

บทเรียนตามวิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูดนี้ประกอบด้วย

1. **บทสนทนา (Dialog)** ในขณะที่ศึกษาเกี่ยวกับบทสนทนาที่ละบรรทัดผู้เรียนก็จะได้เรียนรู้ภาษาในบทสนทนานั้น ๆ ด้วย ขั้นตอนต่อไปก็คือการเรียนเกี่ยวกับระบบเสียงสูงต่ำในบทสนทนานั้น ๆ ที่สำคัญผู้เรียนจะค่อย ๆ ชินต่อเสียงต่างๆ ของภาษา นี้ ในขณะที่เดียวกันเขาก็จะค่อย ๆ เรียนรู้ศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์รูปประโยคไปด้วย จากบทสนทนานี้เช่นกัน ผู้เรียนอาจจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเจ้าของภาษาตลอดจนวัฒนธรรมของเจ้าของภาษานั้น ๆ ด้วย ซึ่งอาจจะเป็นทางด้านประวัติศาสตร์ การเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม จึงเห็นได้ว่าคำพูดต่าง ๆ ในบทสนทนามักจะเป็นคำพูดที่เจ้าของภาษาใช้พูดกันจริงๆ ในวัฒนธรรมนั้น ๆ สิ่งซึ่งครูจะต้องระวังในการเป็นแม่แบบให้ผู้เรียนก็คือต้องคอยดูว่าผู้เรียนเข้าใจหรือยังก่อนที่จะให้พวกเขาพูดตาม ครูต้องฝึกและทบทวนบทเรียนอยู่เสมอจนกว่าจะเห็นได้ว่าผู้เรียนทุกคน ท่องจำได้ขึ้นใจ

2. **การฝึกรูปประโยค (Pattern Drill)** เมื่อผู้เรียนคุ้นเคยกับบทสนทนาแล้วผู้เรียนก็จะเริ่มฝึกรูปประโยค ซึ่งจะฝึกในคำโครงสร้าง ความหมายและศัพท์ การฝึกแบบนี้มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โครงสร้างประโยคให้มากจนกระทั่งถึงจุดที่จะสามารถโต้ตอบได้โดยอัตโนมัติ โดยไม่ได้คิดล่วงหน้า เช่นเดียวกับผู้พูดภาษาแม่ใช้โครงสร้างทางภาษาของตนเองได้โดยอัตโนมัติ

จุดประสงค์ของการฝึกแบบนี้ก็เพื่อจะให้ผู้เรียนสามารถใช้โครงสร้างสำคัญ ๆ ของภาษาที่สองให้เป็นไปโดยอัตโนมัติได้ เช่นเดียวกับภาษาแม่ การฝึกประโยคนี้มีหลายขั้นตอนด้วยกัน ดังจะกล่าวต่อไปนี้

การฝึกให้พูดซ้ำตามแบบ (Repetition Drill) ครูจะให้ผู้เรียนกล่าวซ้ำตามครูหรือเทป โดยครูหรือเทปจะชี้ให้เห็นรูปประโยคที่จะเรียนกัน แล้วผู้เรียนกล่าวตามโดยเน้นที่รูปประโยคนั้น เมื่อผู้เรียนกล่าวตามซ้ำพอสมควรแล้วขั้นต่อไปคือฝึกชนิดหาคำมาเติมแทน (Substitution Drill) โดยครูให้ผู้เรียนกล่าวตามประโยคที่ใช้เป็นแม่แบบก่อน ต่อมากูก็จะให้คำใหม่มาอีกคำหนึ่ง และให้ผู้เรียนแต่งประโยคโดยใช้คำนั้นอยู่ด้วย โดยจะต้องรักษาโครงสร้างแบบแผนของประโยคแม่แบบไว้ การฝึกชนิดนี้ยากกว่าการว่าปากเปล่าตามครูในการฝึกให้พูดซ้ำตามแบบเพราะผู้เรียนจะต้องจำประโยคแม่แบบให้ได้ จุดประสงค์ของการที่ให้ผู้เรียนฝึกอยู่ในวงจำกัดก็เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษาจนถูกต้องมากกว่าที่จะปล่อยให้พูดผิด ๆ ระหว่างการเรียน ต่อไปนี้คือตัวอย่างของการฝึกชนิดหาคำมาเติมแทน

Madame Duval	}	prepares dinner.
He		
Mother		
She		

The boy	}	in the garden.
walks		
works		
is		

หนังสือเรียนรุ่นแรก ๆ มักจะให้คำอธิบายเกี่ยวกับไวยากรณ์ ศัพท์ควบคู่ไปกับการฝึกบทสนทนา การฝึกให้พูดซ้ำตามแบบ (Repetition drill) และการฝึกชนิดหาคำมาเติม (Substitution drill) แต่ในหนังสือเรียนรุ่นต่อ ๆ มาได้เสริมบทสรุปสั้น ๆ เกี่ยวกับไวยากรณ์เข้าไปหลังจากที่ผู้เรียนได้ฝึกฝนโครงสร้างทางไวยากรณ์จบแล้ว โดยปกติบทสรุปสั้น ๆ ที่ว่านี้ก็คือการให้คำรูปต่าง ๆ ติดตามด้วยคำอธิบายสั้น ๆ เกี่ยวกับส่วนประกอบที่สำคัญของโครงสร้าง เช่น

Present Progressive *		
Subject	Verb	-ing form of the verb
Pronoun	to be	
I	am	
You	are	
He, She, It	is	talking, eating, etc.
We		
You		
They	are	
1. The present progressive is made up of a form of the verb "to be" and an-"ing" form of the verb. 2. Forms of the verb "to be" change to agree with the subject. The -"ing" form of the verb never changes. 3. To make the -"ing" form of the verb, remove the infinitive sign "to", and add -"ing" to the end of the verb.		

การฝึกหัดการเปลี่ยนแปลงรูปประโยค (Transformation Pattern Drill) เป็นการฝึกกรุปประโยค โดยผู้เรียนจะต้องทำการเปลี่ยนแปลงบางอย่างในรูปประโยคแบบแผนของการฝึก เป็นการประยุกต์ของทฤษฎีทางจิตวิทยาการกระตุ้น-ปฏิกิริยาโต้ตอบ (stimulus-response) ที่มีโดยตรงต่อการสอนภาษาที่กำลังเรียน คือผู้เรียนจะได้รับการกระตุ้นทางภาษา และก็มีปฏิกิริยาโต้ตอบ การโต้ตอบอันนี้ก็จะได้รับการสนับสนุนในทันทีจากครู เทป แผ่นเสียงหรือแบบเรียน กว่าที่ผู้เรียนจะถึงระดับการฝึกหัดชนิดเปลี่ยนแปลงรูปประโยคได้เป็นที่คาดว่าผู้เรียนคงจะสามารถเปลี่ยนแปลงโครงสร้างที่กล่าวซ้ำในบทสนทนาและในการฝึกกรุปประโยคอย่างง่าย ๆ ได้แล้ว ในระดับนี้ผู้เรียนจะถูกถามให้ตอบด้วยการเลือกคำหรือรูปประโยคที่เหมาะสมถูกต้อง การโต้ตอบของผู้เรียนก็จะต้องยึดหลักเดียวกัน คือจะต้องเป็นไปโดยอัตโนมัติปราศจากการไตร่ตรองหรือวิเคราะห์ใด ๆ ตัวอย่างเช่น

* N.B. ตัวอย่างของแบบฝึกหัดชนิดต่าง ๆ นำมาจาก Chapter 5 ของ **Developing Second Language Skills : Theory to Practice**. แต่งโดย K. Chastain.

Patterned Response Drill	
When are you leaving ?	I'm leaving now.
When is he leaving ?	He's leaving now.
When are they leaving ?	They're leaving now.
When are we leaving ?	We're leaving now.
When is she leaving ?	She's leaving now.
When am I leaving ?	You're leaving now.

Changing number : Singular ←→ Plural	
I am watching the news on T.V.	We are watching the news on T.V.
She is preparing her dinner.	They are preparing their dinner.
He is discussing politics.	They are discussing politics.

คำตอบของการฝึกกรุปประโยคเหล่านี้ให้มาด้วยในบทเรียนตอนแรกๆ และจะไม่ให้คำตอบในบทเรียนหลังๆ สังเกตได้ว่าในบทเรียนหลังๆ มักจะเพิ่มการฝึกในสถานการณ์ที่เหมือนจริง (realistic drill) ซึ่งเป็นการฝึกหัดเปลี่ยนแปลงรูปประโยค (transformation drill) ชนิดหนึ่งเหมือนกัน ข้อแตกต่างอยู่ที่ว่า การฝึกในสถานการณ์ที่เหมือนจริง (realistic drill) คล้ายกับการแลกเปลี่ยนการสนทนาทางภาษาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง ๆ เช่น

Cued Response	
Teacher	Student
What is this ? (chair)	This is a chair.
(ruler)	This is a ruler.
(book)	This is a book.

3. **กิจกรรมเสริม** หลังจากที่ผู้เรียนเห็นและฝึกกรุปประโยคตลอดจนไวยากรณ์จากบทสนทนาแล้ว ผู้เรียนก็จะมีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่เขาจะใช้ความรู้ที่เรียนมาเบื้องต้น กิจกรรมที่ว่่านี้น่าจะดีกว่าการฝึกที่แล้วๆ มา ผู้เรียนที่มาถึงขั้นนี้นับได้ว่าอยู่ใกล้จุดมุ่งหมายมาก คือสามารถที่จะใช้รูปประโยคต่างๆ

เพื่อสนทนากับผู้อื่นได้ จุดประสงค์ของกิจกรรมนี้เพื่อหาโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้สิ่งซึ่งเรียนมาในสถานการณ์ที่เป็นจริงและเป็นการถ่ายทอดสิ่งที่เขาได้เรียนและฝึกมาสู่สภาพแวดล้อมใหม่ๆ กิจกรรมต่างๆ ควรจะลำดับให้เรียงจากง่ายไปหายาก ซึ่งบางทีก็มีแม่แบบไว้ให้ ส่วนมากจะแนะผู้เรียนโดยการจำกัดคำตอบแต่เพียงรูปประโยคที่เขาคุ้นเคยจริงๆ เท่านั้น กิจกรรมเสริมนี้เป็นขบวนการที่จะสร้างความสามารถของผู้เรียนให้ถึงจุดที่เขาจะสามารถใช้ภาษาได้จริงๆ หลักสำคัญอันหนึ่งก็คือการให้ผู้เรียนฝึกการใช้รูปคำที่ถูกต้อง จะต้องหลีกเลี่ยงการใช้รูปคำที่ผิดๆ ผู้เรียนจะต้องได้รับการชี้แนวทางให้ระมัดระวังและป้องกันจากการใช้ภาษาอย่างผิดๆ ตัวอย่างของกิจกรรมเสริมเช่น

1. การดัดแปลงบทสนทนา (Dialog Adaptation)

ในกิจกรรมนี้ ครูจะถามคำถามที่ต้องการคำตอบโดยตรงจากบทสนทนาหรือคำตอบที่มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในบทสนทนา ตัวอย่างเช่น

Johnny	:	What's your name ?
Jane	:	My name is Jane. What's yours ?
Johnny	:	Mine is Johnny.

Questions based on the dialog structures :

What's your name ?

Response Drills : nondirected answer

What time do you get up ?

What time do you go to bed ?

What time do you eat lunch ?

2. เรื่องเล่า (Recombination Narratives)

กิจกรรมที่ยากขึ้นอีก คือ กิจกรรมว่าด้วยเรื่องเล่า ทั้งประโยค และ ศัพท์จะประกอบกันเป็นเรื่องเล่าสั้นๆ ให้อ่าน ผู้เรียนควรจะคุ้นเคยกับความหมายและเค้าโครงของคำและประโยคที่ใช้ในเรื่องเล่าแล้ว เพียงแต่ว่าสิ่งเหล่านี้มารวมกันปรากฏอยู่ในความหมายแวดล้อมใหม่สำหรับ

เขา กิจกรรมว่าด้วยเรื่องเล่าจะเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนเห็นวิธีที่จะรวมส่วนต่างๆ ของภาษาเข้าไว้ด้วยกัน จุดประสงค์หลักของเรื่องเล่านี้เพื่อฝึกการอ่าน ฝึกการถาม-ตอบจากเนื้อเรื่องที่อ่าน

3. การรายงานตามแนวที่กำหนดไว้ให้ (Guided Presentation)

กิจกรรมนี้จะให้เสรีภาพผู้เรียนในการพูดมากขึ้น โดยเฉพาะคำตอบในหนังสือเรียน บางเล่ม ตอนท้ายบทจะให้ผู้เรียนรายงานปากเปล่าหรือด้วยการเขียน ซึ่งในรายงานนั้นผู้เรียนจะต้องใช้ศัพท์และรูปประโยคที่ได้เรียนมาในบทนั้นๆ เมื่อผู้เรียนอ่านคำถามที่แนะไว้ให้เขาก็จะเขียนข้อความสั้นๆ ได้ ยิ่งเรียนมากขึ้น รายงานนั้นก็ย่อมยาวและยากขึ้นเรื่อย ๆ ตัวอย่าง

Your family

What's your name? What are your parents' names?

What is the name of your brother? Sister?

Where do you live? Where do you go to school?

Where does your father work? Where does your mother work?

4. การกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกบทสนทนา (Conversation Stimulus)

ครูให้ผู้เรียนได้พูดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่สมมติขึ้น เช่น

You see a new girl in the hall, you walk up to her, introduce yourself, and find out her name and where she lives.

ข้อดีและข้อเสียของวิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูด

ข้อดีของวิธีการสอนชนิดนี้ได้แก่

1. เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการสอนแบบนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 เริ่มต้นจาก การฟัง การพูด ซึ่งนำมาใช้เป็นพื้นฐานของการสอนทักษะการอ่าน การเขียนและจุดมุ่งหมายอีกอย่างหนึ่งที่ควบคู่กันไปก็เพื่อให้เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ตลอดจนตัวเจ้าของภาษาเอง โดยการใช้ประสบการณ์ทางภาษาเป็นสื่อกลาง จึงอาจกล่าวได้ว่าการสอนภาษาโดยวิธีนี้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาความเข้าใจและความคล่องตัวในการพูดภาษาต่างประเทศของผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะได้เรียนภาษาส่วนที่จะนำไปใช้สื่อความหมายในสถานการณ์จริง ๆ ได้ตั้งแต่ต้น

2. สิ่งจูงใจของผู้เรียนในชั้นเรียนโดยอาศัยการฟังการพูดนั้นนับว่าค่อนข้างสูง ผู้เรียนชอบการเรียนรู้ชนิดที่เขาจะสามารถใช้ภาษาได้นับแต่วันแรกเริ่มของการเรียน การที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกประสบผลสำเร็จในความสามารถใช้สิ่งที่เรียนมาตั้งแต่เริ่มต้นของการเล่าเรียนสร้างความรู้สึกที่ดีให้แก่ผู้เรียน เทคนิคที่ใช้ในการเรียนการสอนที่เอื้อให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม และกระตุ้นอยู่ตลอดเวลาทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกอึดอัดที่จะลองพูดออกเสียงสำเนียงภาษาต่างประเทศที่ไม่คุ้นหูต่อหน้าเพื่อนคนอื่น ๆ การฝึกพูดโดยใช้เครื่องบันทึกเทปหรือห้องปฏิบัติการทางภาษาทำให้ผู้สอนสามารถหันมาเอาใจใส่ผู้เรียนแต่ละคนได้มาก

3. ข้อดีอีกอย่างหนึ่ง เนื่องมาจากการที่ผู้เรียนได้รับการฝึกอย่างมีระบบโดยตัวนั้ ในรูปประโยค หรือโครงสร้างประโยค ทั้งนี้เนื่องมาจากความจริงที่ว่า บทเรียน หรือ หนังสือเรียนตามแนวทางนี้ได้เรียบเรียงมาอย่างดี ทำให้ผู้เรียนสามารถได้รับการฝึกหัดได้มากกว่าวิธีการสอนแนวอื่น

ข้อเสียของวิธีการสอนชนิดนี้ ได้แก่

1. ผู้เรียนได้รับการสอนการฝึกฝนเหมือนอย่างนกแก้วนกขุนทอง คือสามารถพูดตามเป็นประโยคได้อย่างถูกต้องเมื่อมีสิ่งมากระตุ้น แต่ทว่าไม่แน่ใจในความหมายของสิ่งที่ได้พูดออกไป และไม่สามารถที่จะนำเอาสิ่งที่ท่องจำได้อย่างแม่นยำนั้นไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากที่เรียนมาได้ ข้อเสียนี้อาจแก้ไขได้ ถ้าผู้สอนจะฝึกฝนผู้เรียนตั้งแต่แรกให้เขามีความสามารถที่จะประยุกต์สิ่งที่เขาได้จำและฝึกหัดในชั้นเรียนมาใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ

2. เทคนิคการสอนโดยวิธีท่องจำ และพูดเลียนแบบอาจทำให้น่าเบื่อโดยเฉพาะในแง่ของผู้เรียน คำกล่าวนี้อาจเป็นจริงได้โดยเฉพาะกับผู้สอนที่คอยแต่จะสอนอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงปฏิกิริยาของผู้เรียนเลย วิธีสอนโดยอาศัยการฟังการพูดจะได้รับผลสำเร็จก็ต้องอาศัยปฏิภาณไหวพริบของผู้สอนอยู่เหมือนกัน เพราะผู้สอนควรจะต้องตื่นตัวอยู่เสมอ และคอยดัดแปลงวิธีการนำเสนอบทเรียนไม่ให้จำเจ ซ้ำซากจนเกินไป

3. ข้อเสียของวิธีการสอนแบบนี้มีอีกอย่างหนึ่งก็คือ ผู้เรียนมักจะไม่ได้รับการอธิบายถึงเหตุผลหรือหลักการที่อยู่เบื้องหลังของการฝึกฝนในรูปแบบต่าง ๆ ดังนั้นพวกเขาจึงมักไม่ค่อยเข้าใจในความเป็นไปได้และวงจำกัดของสิ่งที่เขากำลังทำอยู่ และไม่สามารถที่จะนำเอารูปแบบ

ประโยคที่เรียนมานั้นออกมาใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากขอบเขตที่กำหนดไว้ในกรณีฝึกชนิดนั้น ๆ

4. ข้อโจมตีอีกอันหนึ่ง ก็คือ การทิ้งช่วงห่างเกินไประหว่างการฝึกการฟังการพูด (โดยไม่ได้เห็นบทเรียน) และการที่ให้ผู้เรียนได้เห็นตัวบทเรียน ซึ่งบางแห่งทิ้งช่วงห่างถึง 24 อาทิตย์ แทนที่จะเป็นระยะ 6 ถึง 10 อาทิตย์ ซึ่งนับว่าเป็นการทิ้งช่วงเวลาที่นานพอควรแล้ว เชื่อกันว่าการทิ้งช่วงเวลาที่ห่างเกินไปทำให้เป็นอุปสรรคต่อการสร้างนิสัยที่จะออกเสียงให้เชื่อมโยงกับสัญลักษณ์ ในทางการเขียน ผู้สอนหลายคนชี้แจงว่าผู้เรียนบางคนรู้สึกไม่เชื่อมั่นในตัวเองเมื่อถูกบังคับให้คอยฟังประกาศการรับฟังแต่ลำพังอย่างเดียว เพราะเขาพบว่า เป็นการยากที่จะจดจำทุกอย่างที่เขาได้ยินในสภาพการณ์ที่เขาเองก็ยังไม่เคยชินต่อสำเนียงและเสียงทางภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้ผลสืบเนื่องมาจากเหตุที่ว่า ตั้งแต่เขาเรียนหนังสือมา เขาได้รับการฝึกฝนให้เรียนโดยการใช้หนังสือควบคู่กันไปตลอดเวลานั่นเอง นอกจากนี้ผู้สอนหลายคนยังให้ความเห็นว่า การที่ไม่ให้ผู้เรียนได้เห็นตัวบทเรียนควบคู่ไปนั้น จะมีผลทำให้ผู้เรียนสะกดคำผิด ๆ และจำสิ่งผิด ๆ ไป จึงเป็นการดีกว่า ถ้าจะให้ผู้เรียนเห็นภาษาเขียนที่ถูกต้องโดยเร็วจากบทเรียน เพื่อจะเป็นเครื่องช่วยความจำ

5. ยังเป็นที่โต้เถียงกันอยู่ว่า การสอนโดยวิธีนี้ จะเหมาะสมกับผู้เรียนทุกประเภท ทุกวัยหรือไม่ ประสบการณ์ชี้ให้เห็นว่า วิธีนี้เหมาะสมมากสำหรับผู้เรียนที่อายุน้อย ๆ เพราะเขายังอยู่ในวัยที่ชอบลอกเลียนแบบและเรียนรู้จากกิจกรรมมากกว่าจากคำอธิบายหรือข้อเท็จจริง ผู้เรียนที่สมองไม่ค่อยจะไวเรียนรู้วิธีนี้ได้ผลมากกว่าวิธีสอนแบบเก่า เพราะเขาจะเรียนได้ผลสืบหน้าไปเรื่อย ๆ หลาย ๆ คนกล่าวว่าแนวการสอนโดยอาศัยการฟังการพูดเป็นประโยชน์มากที่สุดสำหรับผู้เรียนระดับกลาง ๆ หรือค่อนข้างจะไม่เก่งโดยอ้างว่าผู้เรียนที่สมองไวมักจะรู้สึกเบื่อเสียก่อนที่ผู้เรียนคนอื่น (ที่สมองช้ากว่า) จะรู้สึกว่าได้ฝึกฝนในการพูดอย่างพอเพียง ในอันที่จะสร้างนิสัยการพูดที่ต้องตามแบบแผน ผู้เรียนที่ค่อนข้างจะเฉื่อยฉานนั้นมักจะรู้สึกกระวนกระวายถ้าเขาไม่สามารถเรียนบทใหม่ต่อไปได้ในทันทีที่เขารู้สึกเข้าใจในกฎเกณฑ์ของสิ่งที่เขากำลังเรียนอยู่อย่างชัดเจนแล้ว สำหรับผู้ใหญ่ก็สามารถใช้วิธีการสอนแบบนี้ให้บรรลุตามเป้าหมายได้ ถ้าการฝึกท่องจำและเลียนแบบที่ว่ามีคำอธิบายมาให้ เพราะผู้ใหญ่สามารถเรียนได้โดยใช้เวลานั้นสั้นกว่าเด็ก ๆ และผู้ใหญ่ได้พัฒนาการสร้างนิสัย รู้จักการจัดลำดับสิ่งที่จะต้องเรียนได้แล้ว

6. วิธีการสอนแบบโดยอาศัยการฟังการพูดนั้นขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นประการสำคัญ ถ้าจะให้ผู้สอนเป็นแม่แบบให้ดีกว่าตามแล้ว ผู้สอนควรมีสำนึกและการออกเสียงสูงต่ำให้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษามากที่สุด แต่ถ้าสำเนียงยังไม่ถึงขั้นดังกล่าวนั้น อาจช่วยได้โดยการใช้ฟังแม่แบบจากเทปผู้สอนควรเอาใจใส่ให้มากถ้าต้องการให้การฝึกฝนดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ผู้สอนจะต้องตระเตรียมและวางแผนการใช้บทเรียนนั้น ๆ อย่างดีด้วยเหตุดังกล่าวจึงเป็นการยากที่ผู้สอนเพียงคนเดียวจะสอนหลาย ๆ ชั้นด้วยวิธีการนี้ โดยปราศจากความรู้สึกเบื่อบ่อยในบทเรียน ผู้สอนที่รู้สึกเช่นนั้นอาจจะนำเอากิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านการเขียนมาใช้ในชั้นเรียนเร็วกว่ากำหนด ถ้าเขาต้องการจะรักษาระดับความเอาใจใส่ในการสอนไม่ให้ลดต่ำลง ประสิทธิภาพของวิธีการสอนใด ๆ ในสภาวะการณ์ใด ๆ นั้นขึ้นอยู่กับตัวผู้สอนแต่ละคนมากที่สุด อย่างไรก็ตาม ถ้าครูผู้สอนรู้จักประยุกต์ใช้วิธีการสอนแบบปากเปล่าได้อย่างชาญฉลาดแล้ว ก็จะไปสู่การเรียนรู้อย่างแท้จริงได้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน

ในอันที่จะหลีกเลี่ยงมิให้ข้อเสียต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นเกิดขึ้นในขณะที่ใช้วิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูดนี้ มีข้อเสนอแนะที่ครูผู้สอนน่าจะนำไปปฏิบัติจนได้ผลเป็นอย่างดีได้ กล่าวคือ

1. ควรจะหาทางให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงเหตุผลของวิธีที่เขาได้รับการสอน ผู้สอนควรอธิบายให้ผู้เรียนทราบว่าทำไมเขาจึงต้องฝึกฝน โครงสร้างประโยคนั้น ๆ คำศัพท์นั้น ๆ และควรอธิบายเช่นกันว่า การเอาใจใส่ในขณะที่ฝึกฝนอยู่นั้นจะทำให้รู้คืบหน้าไปสู่เป้าหมายของการพูดภาษาอย่างคล่องแคล่วได้อย่างรวดเร็ว การอธิบายเช่นนั้นจะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเข้าใจถึงวิธีการสอนนั้น และยังทำให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงคุณประโยชน์ของกิจกรรมต่าง ๆ ในกระบวนการสอนแบบนี้ การตื่นตัวอยู่เสมอจะทำให้ความรู้สึกเบื่อ หรือ ล้า เกิดขึ้นได้ช้าลง จึงถือได้ว่าความเข้าใจที่ผู้เรียนพึงจะมีในวิถีทางต่าง ๆ ในการเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

2. ควรมีการคำนวณระยะเวลาที่ใช้ฝึกทั้งในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการทางภาษา ให้พอเหมาะพอควรเพราะการฝึกที่ดี การท่องจำที่ดี เมื่อทำมากเกินไป ก็จะทำให้ผู้เรียน เกิดความรู้สึกเบื่อบ่อย และพยายามหาทางหนีจากสภาวะการณ์การเรียนเช่นนั้นไปเอง ผู้เรียนอาจหนีได้สองทาง คือ ทางกาย และทางใจ การหนีทางกาย ได้แก่ การไม่เข้าห้องเรียน (หรือห้องปฏิบัติการ

ทางภาษา) ส่วนการหนีทางใจก็คือ ผู้เรียนจะยังคงพูดตามประโยคแม่แบบตามผู้สอนได้ทุกประการ แต่ใจหาได้จกจ่ออยู่กับประโยคเหล่านี้ ไม่กลับล่องลอยไปอยู่ที่อื่น ทำให้การเรียนไม่ได้ผลสมตามเป้าหมาย

ในกรณีที่ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมชนิดเดียวกันเป็นเวลานาน ๆ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความล้าได้ วิธีแก้ไขคือ ผู้สอนต้องรู้จักวางแผนอย่างรอบคอบในการทำกิจกรรม หรือ แบบฝึกหัดต่าง ๆ ในชั้นเรียน ผู้สอนควรหัดให้มีความรู้สึกไวต่อปฏิกริยาของผู้เรียนและเตรียมพร้อมที่จะเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรม ในทันทีที่ได้เห็นร่องรอยของความล้าของผู้เรียน เช่นการเปลี่ยนจากการฝึกให้พูดตามมาเป็นกรถาม-ตอบ หรือความเข้าใจในการฟัง ผู้สอนที่ตีควรเตรียมกิจกรรมในการเรียนการสอนไว้หลาย ๆ ชนิดเสมอเวลาที่ตระเตรียมบทเรียน

ในการฝึกโดยอาศัยการฟังการพูด ผู้สอนควรจัดเนื้อหาที่ผู้เรียนจะสนใจและสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตของผู้เรียนได้ ในบางครั้งอารมณ์ขันของผู้สอนอาจผ่อนคลายความตึงเครียดในชั้นเรียนลงได้ การฝึกฝนทางภาษาที่อยู่ในบรรยากาศที่เป็นกันเองไม่ตึงเครียดจนเกินไปจะทำให้การเรียนการสอนทางภาษาได้ผลคืออีกด้วย

ในการที่จะให้ผู้เรียนได้รับการสอนให้พูดภาษาต่างประเทศในวิถีทางที่จะสามารถสื่อความหมายให้เป็นที่เข้าใจต่อเจ้าของภาษาได้นั้น ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้มากกว่าคำศัพท์ หรือโครงสร้างประโยค ข้อสำคัญเขาควรมีโอกาสได้มีประสบการณ์ร่วมกับเจ้าของภาษาโดยตรง แต่เนื่องจากที่ผู้เรียนจะมีโอกาสเข้าไปคลุกคลีมีชีวิตร่วมอยู่ในหมู่เจ้าของภาษาโดยตรงนั้นเป็นไปได้โดยยาก ฉะนั้นผู้สอนจึงควรพิจารณาในข้อนี้ให้มากโดยผู้สอนอาจจะให้ความสำคัญแก่บทเรียนที่จะนำมาใช้ว่า บทเรียนนั้น ๆ สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมเจ้าของภาษาหรือไม่ และในขณะเดียวกันก็อาจหารูปภาพ หนังสือ แมกกาซีน วารสาร ภาพยนตร์ เพลง หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่จะช่วยให้เข้าใจชีวิตและแนวความคิดของเจ้าของภาษา ผู้เรียนควรได้รับการสนับสนุนให้อ่านบทเรียนอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อที่จะได้เพิ่มพูนความคุ้นเคยทางด้านวัฒนธรรม และแนวความคิดของเจ้าของภาษา

บทสรุป

วิธีการสอนโดยอาศัยการฟังการพูด (audio-lingual) มีวัตถุประสงค์ที่จะลอกเลียนลักษณะนิสัยในการพูดภาษาแม่มาใส่ในภาษาที่สอง รากฐานทางทฤษฎีของแนวทางการสอนแบบนี้

มาจากนักภาษาศาสตร์เชิงพรรณนา (descriptive linguistics) และจิตวิทยาทางพฤติกรรม (behavioristic psychology) หนังสือเรียนที่ใช้แนวการสอนแบบนี้ก็มีอยู่กว้างขวางและส่วนมากมีแนวทางโน้มเอียงไปในการรวมคำอธิบายทางไวยากรณ์มากขึ้น และใช้ภาษาแม่มากขึ้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ครูผู้สอนก็สามารถที่จะตัดแปลงแนวการสอนประเภทนี้เพื่อความเหมาะสมที่จะสอนนักเรียนของตน การฝึกจากบทสนทนาที่ดีการฝึกอุปประโยคภายใต้การควบคุมของครูก็ดี ตลอดจนเนื้อหาจากบทเรียนซึ่งจะเป็นเครื่องกระตุ้นและสนับสนุนในการเรียนเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนประกอบสำคัญของกิจกรรมในห้องเรียน จุดมุ่งหมายคือเพื่อให้ผู้เรียนสร้างลักษณะนิสัยที่จะพัฒนาการพูดโดยอัตโนมัติเช่นเดียวกับภาษาแม่ของตน ขบวนการที่วุ่นวายนี้ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมอย่างมาก กล่าวคือผู้เรียนจะถูกกำหนดให้โต้ตอบในสิ่งที่กำหนดไว้เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดที่ผู้เรียนมักจะสร้างขึ้นจากการที่สร้างรูปแบบภาษาที่สองขึ้นมาเพื่อที่จะสื่อสารทางภาษาให้คนอื่นเข้าใจ เนื่องจากผู้เรียนต้องใช้เวลามากในการฟังแม่แบบ พูดตามแม่แบบหรือเปลี่ยนแปลงเล็ก ๆ น้อย ๆ จากประโยคแม่แบบ ข้อดีของวิธีการสอนชนิดนี้คือการออกเสียง ความจำจากการฟัง และความสามารถในการพูดด้วยความเร็วใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา

หนังสืออ้างอิง

- Brooks, Nelson *Language and Language Learning : Theory and Practice*, 2nd ed. New York : Harcourt, Brace & World, 1964
- Chastain, Kenneth. *Developing Second Language Skills : Theory to Practice*. 2nd. ed. Chicago : Rand McNally College Publishing Co., 1976
- Rivers, Wilga M. *The Psychologist and the Foreign Language Teacher*. Chicago : The University of Chicago Press, 1964
- . *Teaching Foreign Language Skills*. Chicago : The University of Chicago Press, 1968

หนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติม

- Allen, Harold B. and Russel N. Campbell, *Teaching English as a Second Language : A Book of Readings*, McGraw-Hill, 2nd. ed. 1972.
- Carroll, John B. *The Study of Language* Cambridge, Massachusetts 1959.
- Chastain, K. "The Audio-Lingual Habit Theory Versus The Cognitive Code-Learning Theory : Some Theoretical Considerations" in Robert C. Lugton (ed.) *Language and the Teacher : A Series in Applied Linguistics*. Vol. 17, The Center for Curriculum Development, Inc. Philadelphia, 1971.
- Decanay, F. R. *Techniques and Procedures in Second Language Teaching*, Oceana Press, 1963.
- Finocchiaro Mary. *English as a Second Language : From Theory to Practice*, New York : Regents, 1974.
- Fries, Charles C. *Teaching and Learning English as a Foreign Language*, University of Michigan Press, 1945.
- Lado, Robert. *Language Teaching : A Scientific Approach*, New York : McGraw-Hill, 1964.
- Morton, F.R. and Lane, H.L. *Techniques of Operant Conditioning*. An address to the International Congress of Applied Psychology, Copenhagen., 1961.
- Valdman, Albert. "Toward a Better Implementation of the Audio-Lingual Approach" in Robert C. Lugton (ed.) *Language and the Teacher : A Series in Applied Linguistics*. Vol. 17, The Center for Curriculum Development, Inc. Philadelphia, 1971.

แนวการสอนภาษาตามทฤษฎีการเรียนรู้

สุชาติ นิมมานนิตย์

การเรียนการสอนภาษาตามทฤษฎีการเรียนรู้มีวิวัฒนาการจากทฤษฎีจิตวิทยา การเรียนการสอนภาษาตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบนี้ มีลักษณะสำคัญคือเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียน การเรียนรู้เป็นขบวนการใช้ความคิดของผู้เรียนตามขั้นตอน เริ่มจากการฟัง การอ่าน การจับใจความสำคัญ ทำความเข้าใจ จดจำ ตลอดจนการนำสิ่งที่ตนเรียนไปใช้

การเรียนการสอนภาษาตามทฤษฎีการเรียนรู้¹ ได้รับอิทธิพลจากแนวความคิดของบุคคล 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการเรียนการสอนภาษาโดยอาศัยการพูดการฟังที่เรียกว่า Audio-Lingual กลุ่มนักจิตวิทยาการเรียนรู้ และกลุ่มนักภาษาศาสตร์

กลุ่มผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการเรียนการสอนภาษาแบบ Audio-Lingual ซึ่งเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนฝึกอุปประโยคซ้ำ ๆ หลายครั้ง โดยมีได้เน้นความเข้าใจเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้โดยอัตโนมัติตามแนวของ Bloomfield¹ กับนัก Behaviorists อีกหลายคน นอกจากจะไม่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ถึงขั้นการใช้ภาษาแล้ว ยังไม่ช่วยให้คำกริยา² นอกจากนั้นจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ซึ่งเป็นผลในทางลบต่อการเรียนภาษาด้วย บุคคลกลุ่มนี้เชื่อว่า ความสามารถในการใช้ภาษาเกิดจากความเข้าใจลักษณะของภาษาทั้งการออกเสียงและการวางรูปประโยค

กลุ่มนักจิตวิทยาการเรียนรู้เชื่อว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในการเรียน ผู้เรียนสามารถเรียนได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้เรียน ผู้เรียนจะเรียนได้ดีถ้าเข้าใจวัตถุประสงค์

¹ L. Bloomfield, *Outline Guide for the Practical Study of Foreign Languages*. (Baltimore. 1942), p. 12.

² W.E Lambert, and Jakobovits, "The Verbal Satiation and Changes in Intensity of Meaning," *Journal of Experimental Psychology*, 60 (1960), pp. 376-378.

ของการเรียน เห็นความสำคัญหรือประโยชน์ในด้านการนำไปใช้ของวิชาที่เรียนกับสามารถเชื่อมโยงกับสิ่งที่ตนเรียนแล้วกับสิ่งที่กำลังเรียนอยู่³ ในการเรียนภาษาที่สองให้ได้ดีนั้นนอกจากผู้เรียนจะต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียนภาษาและให้ความสำคัญในด้านการนำไปใช้แล้ว จะต้องให้ผู้เรียนเข้าใจหลักภาษาที่ใช้ในการวางรูปประโยคด้วย⁴

บุคคลกลุ่มสุดท้ายที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่คือ นักภาษาศาสตร์ ซึ่งเห็นว่าภาษาเป็นระบบการสื่อความหมายประกอบด้วยเป็นระบบเสียงกับระบบโครงสร้างประโยคทั้งสองแบบ มีหลักภาษาซึ่งเป็นที่ยอมรับและใช้เป็นหลักในการผูกประโยคที่อาจจะไม่ซ้ำกัน การสอนภาษาจึงควรเน้นความเข้าใจ หลักภาษาและโครงสร้างของรูปประโยค เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ผูกประโยคของตนเองได้⁵

ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาตามทฤษฎีการเรียนรู้

การเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นความสำคัญของผู้เรียนกับความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนภาษาแนวนั้น จุดเริ่มต้นคือการพิจารณาคำความรู้เดิมของผู้เรียน วัตถุประสงค์ของการเรียนภาษาคำแนะนำการนำไปใช้ ตลอดจนค้นหาวิธีการที่จะเชื่อมโยงพื้นความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาที่เรียนในการสื่อความหมายได้ ความสามารถในการใช้ภาษานี้เกิดจากความเข้าใจภาษาในเบื้องต้น เข้าใจกฎไวยากรณ์ที่เจ้าของภาษาใช้ในการผูกประโยคที่สื่อความหมายได้ ความเข้าใจภาษาที่กล่าวนี้เกิดจากการที่ผู้เรียนได้ฝึกการฟังและอ่านการจับใจความ ส่วนขั้นตอนการใช้ภาษานั้นรวมความเข้าใจกับทักษะการพูดและการเขียนเข้าด้วยกัน

ข้อที่ควรพิจารณาในการจัดการเรียนการสอนภาษาตามทฤษฎีการเรียนรู้

1. ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่เน้นความสำคัญของผู้เรียน จุดเริ่มต้นของการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่คือ พิจารณาตัวผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นในด้านความรู้เดิม ความสามารถในการใช้ภาษา วัตถุประสงค์ของการเรียนภาษานั้น แล้วจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด

³ D.P. Ausubel. *Educational Psychology: A Cognitive View*. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1968, pp. 61,89

⁴ Wilder Penfield. *Bulletin of American Academy of Arts and Science*. 5 (1953)

⁵ Noam Chomsky. "Linguistic Theory," 1966 *Northeast Conference, Reports of the Working Committees*, ed., Robert Cr. Mead, Jr., pp. 43-49

2. เน้นความสำคัญของความเข้าใจและค้นหาวลีที่จะทำให้ผู้เรียนภาษาเข้าใจให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นด้านการเน้นกฎไวยากรณ์ การวางรูปประโยคและความหมายของคำต่าง ๆ เพื่อใช้สื่อความหมาย เช่น อาจจัดบทเรียนให้สัมพันธ์กับประสบการณ์ในภาษาแม่ของผู้เรียน เปรียบเทียบลักษณะของภาษาที่เรียนกับภาษาแม่ อาจใช้ตาราง รูปภาพประกอบคำอธิบายหรือให้ผู้เรียนท่องคำศัพท์ที่สัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน

3. ควรคำนึงถึงปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเรียนการสอนด้วย เช่น ทักษะจิตของผู้เรียนต่อเจ้าของภาษาที่เรียน บรรยากาศการเรียน ผู้สอนควรเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อเจ้าของภาษาและสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้สึกสะดวกใจที่จะซักถาม หรือฝึกการใช้ภาษาสื่อความหมายได้

4. เนื่องจากความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อความหมาย เกิดขึ้นหลังจากผู้เรียนเกิดความเข้าใจภาษาจากการฟังและการอ่าน แล้วจึงนำความรู้ความเข้าใจนั้นมาใช้ในการพูดและการเขียน การจัดการเรียนการสอนตามแนวนั้นจึงควรเริ่มจากการฝึกทักษะการฟังและการอ่าน แล้วจึงเริ่มขั้นตอนการฝึกทักษะด้านการพูดและการเขียน

การจัดทำบทเรียน

จุดเริ่มต้นที่สำคัญของการจัดทำบทเรียนคือ การพิจารณาวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนภาษาซึ่งก็คือความสามารถในการใช้ภาษาสื่อความหมาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นี้จะต้องสร้างบทเรียนที่ฝึกทักษะทั้งสี่ คือ การฟัง การอ่าน การพูด และการเขียนให้เป็นที่ไปตามขั้นตอน ผู้เขียนบทเรียนอาจตั้งเกณฑ์ว่าต้องการให้ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมในระดับใดระดับหนึ่ง แล้วเขียนบทเรียนไปแนวนั้น

ตัวอย่าง

แบบฝึกหัดที่มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจ รู้จักรูปภาษาและสามารถเลือกใช้รูปคำ (form) ให้เหมาะกับรูปประโยค เพื่อสื่อความหมายตามต้องการ ตลอดจนสามารถใช้ภาษาสื่อความหมายได้

ขั้นแรก ทดสอบความเข้าใจของผู้เรียน ผู้เรียนยังไม่ต้องเขียนรูปภาษาเอง แต่จะต้องบอกลักษณะของรูปประโยคตามคำสั่งได้ เช่น สามารถบ่งได้ว่าประโยคที่ 1 และ 3 เป็นประโยค affirmative ประโยคที่ 2 และ 4 เป็น negative

Listen to the following sentences. In the blanks provided write A if they are affirmative; or N. if they are negative.

-A.... 1. Suda always gets up early.
N.... 2. She doesn't like to be waken up early.
A.... 3. My sister finds everything interesting.
N.... 4. She couldn't finish the work in time.

ขั้นที่สอง ทดสอบว่าผู้เรียนรู้จักรูปภาษาถูกต้องหรือไม่ ชั้นผู้เรียนจะต้องเขียนรูปภาษาที่ถูกต้อง เช่นสามารถเขียนคำกริยา hurt เมื่อใช้ในประโยคคำถามและมีบุรุษที่สามเอกพจน์ She เป็นประธาน Complete the following sentences with the correct forms the verbs in parentheses.

1. (She hurt) herself?
2. Yes, you can (get dressed) now.
3. She never (finish) her work in time.
4. My brother always (do) everything in a hurry.

ขั้นที่สาม ผู้เรียนจะต้องผูกประโยคเพื่อใช้สื่อความหมายในสถานการณ์ที่กำหนดได้ รู้ว่าในสถานการณ์เช่นนี้ จะผูกประโยคเพื่อสื่อความหมายตามที่ตนต้องการอย่างไร ผู้เรียนจะผ่านมาถึงขั้นนี้ได้จะต้องเข้าใจตามขั้น และสามารถเขียนรูปคำถามขั้น 2 ได้เสียก่อน

It's Nida's first day at the new school. She wants to know all about the new place and the people.

Complete the following conversation between Nida and her friends.

Nida : (Wants to know where her friend comes from)..... ?

Her friend : I'm from Chiangmai.

Nida : (wants to know where the central library is)..... ?

Her friend : It's between Faculty of Arts and Engineering.

ขั้นที่สี่ ผู้เรียนจะทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาในการโต้ตอบสนทนา ชั้นผู้เรียนจะต้องโต้ตอบบทสนทนา โดยผูกประโยคที่สื่อความหมายต่อเนื่องกับบทสนทนาตอนต้นได้ เช่นถ้าถูกถามว่า

“Are you a student ?” สามารถตอบได้ว่า “Yes, I am” หรือ “No, I’m not.” แต่ถ้าผู้เรียนตอบว่า “Yes, They are my students” ก็ถือว่าประโยคที่ผู้เรียนถึงจะเป็นประโยคที่ถูกต้องตามหลักภาษา แต่ก็ไม่สื่อความหมายเลย ความสามารถในการใช้ภาษาชั้นนี้เป็นวัตถุประสงค์หลักของการจัดการเรียนการสอนภาษาตามทฤษฎีการเรียนรู้

การฝึกตอบคำถาม

A : Are you a student ?

B :

กิจกรรมเสริมทักษะการใช้ภาษา

เมื่อผู้เรียนเข้าใจและสามารถเลือกใช้ภาษาสื่อความหมายได้แล้ว ผู้สอนควรจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกใช้ภาษาที่ตนเรียนมากขึ้น เช่นการให้ผู้เรียนฟังหรืออ่านบทความหลาย ๆ ประเภท แล้วให้แสดงความคิดเห็นทั้งด้านการพูดและการเขียน ในการเรียนการสอนครูไม่ควรเน้นความถูกต้องของภาษามากเกินไป ควรเน้นความสามารถในการใช้ภาษาสื่อความหมาย เมื่อผู้เรียนสามารถสื่อความหมายได้คล่องตัวขึ้น ความถูกต้องก็จะเพิ่มมากขึ้นเอง

บทสรุป

การเรียนการสอนภาษาตามทฤษฎีการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจภาษา ตลอดจนสามารถใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้ การเรียนรู้ภาษาแม่กับภาษาต่างประเทศมีลักษณะต่างกัน เจ้าของภาษาใช้ภาษาของตนสื่อความหมายได้โดยไม่ต้องคิดถึงหลักภาษา ในขณะที่ผู้ไม่ใช่เจ้าของภาษาต้องคิดถึงรูปคำหลัก ไวยากรณ์ ในการเรียบเรียงถ้อยคำเป็น ประโยค ดังนั้นการฝึกให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้ จึงต้องเน้นความเข้าใจโครงสร้างของภาษาในตอนต้น เมื่อผู้เรียนได้ฝึกมากขึ้นก็จะสามารถใช้ภาษานั้นได้มากขึ้น คือการเรียนให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้ ผู้สอนจะต้องเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน ที่จะให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางการพูดหรือการเขียนให้มากที่สุด ซึ่งรวมทั้งการสร้างเอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัด ผู้สอนจะต้องระมัดระวังสิ่งสำคัญที่สุดก็คือ ให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาที่เรียนในขั้นแรกและสามารถใช้ภาษานั้นสื่อความหมายได้ต่อไป

หนังสืออ้างอิง

- Ausubel, D.P. *Educational Psychology : A Cognitive View*. New York : Holt, Rinehart and Winston. pp. 61;89.
- Bloomfield, L. *Outline Guide for the Practical Study of Foreign Languages*. Baltimore, 1942, pp. 12.
- Chastain, Kenneth. *Developing Second Language Skills : Theory to Practice*. 2 nd. Edition. Chicago : Rand McNally College Publishing Company, 1976, pp. 131-159.
- Chomsky, Noam. "Linguistic Theory," *1966 Northeast Conference, Reports of the Working Committees*, ed. Robert Cr. Mead, Jr., pp. 43-49.
- Lambert, W.E. and Jakobovits. "Verbal Satiation and Changes in the Intensity of Meaning," *Journal of Experimental Psychology*, 60, 1960, pp. 376-378.
- Penfield, Wilder. *Bulletin of American Academy of Arts and Science*, 5, 1953.

ปัญหาเรื่องตัวสะกดกับการออกเสียงในภาษาอังกฤษ

สมคิด ภาณวงศ์

นักศึกษาไทยที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มักจะได้ “เห็น” คำต่าง ๆ ในภาษาอังกฤษที่ปรากฏอยู่ในแบบเรียน ก่อนที่จะ “ได้ยิน” จากครูผู้สอนว่าคำเหล่านั้นออกเสียงอย่างไร เมื่อได้ยินการออกเสียงแล้ว ผู้เรียนก็จะเริ่มจดจำว่าคำที่เขียนอย่างนี้จะออกเสียงว่าอย่างไร และส่วนมากมักจะนึกเทียบกับเสียงที่ปรากฏในภาษาไทย¹ เมื่อได้เห็นคำหลาย ๆ คำที่เขียนคล้ายคลึงกัน และออกเสียงคล้ายคลึงกัน ผู้เรียนก็จะเริ่มหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวสะกดกับการออกเสียงของคำเหล่านั้น และสรุปเป็นกฎเกณฑ์ออกมาว่า “ถ้าคำใดสะกดด้วยตัวอักษรอย่างนี้จะออกเสียงอย่างนี้” นอกจากนี้แบบเรียนภาษาอังกฤษบางเล่มถึงกับเริ่มต้นด้วยการสอนตัวอักษรทั้ง 26 ตัวในภาษาอังกฤษว่าแต่ละตัว “เท่ากับ” เสียงอะไรบางอย่างในภาษาไทย โดยพยายามกำหนดให้อักษรไทยตัวนั้นตัวนี้เท่ากับอักษรอังกฤษตัวนั้นตัวนี้ ตลอดจนใช้เครื่องหมายพิเศษต่าง ๆ เพื่อแสดงหรือกำกับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีหน่วยเสียง (phoneme) ในภาษาอังกฤษนั้น ๆ ไม่ปรากฏในระบบเสียงของไทย ปรากฏการณ์เช่นนี้จะเห็นได้ชัดเป็นพิเศษในพจนานุกรมอังกฤษ-ไทยส่วนใหญ่ ซึ่งนิยมกำกับการออกเสียงคำภาษาอังกฤษด้วยอักษรไทย²

คราวนี้เราลองมาพิจารณาดูบ้างว่า กระบวนการเรียนการสอนแบบนี้ น่าจะมีข้อดีข้อเสียอย่างไรบ้าง

¹ นี่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการผิดพลาดคลาดเคลื่อนในการออกเสียงคำภาษาอังกฤษได้ เพราะเมื่อพบหน่วยเสียงภาษาอังกฤษที่ไม่ปรากฏในระบบเสียงของไทย (ซึ่งตนเองไม่คุ้นเคย) ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะใช้หน่วยเสียงภาษาไทยที่ใกล้เคียง (ซึ่งตนเองคุ้นเคยอยู่แล้ว) แทน ในบทความนี้ผู้เขียนจะขอกล่าวถึงรายละเอียดของปัญหาประเด็นนี้

² ดู *New Model English-Thai Dictionary* ของ So Sethaputra เป็นตัวอย่าง

หากมองในแง่ของความจำเป็น ผู้เขียนเชื่อว่าการที่ผู้เรียนพยายามสรุปหากฎเกณฑ์ในเชิงความสัมพันธ์ระหว่างตัวสะกดกับการออกเสียงนั้นเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพราะเป็นลักษณะธรรมชาติอย่างหนึ่งในการเรียนรู้ของมนุษย์ (หรือแม้แต่สัตว์บางชนิด) ที่จะใช้วิธีอุปนัย (induction) ในการสรุปหากฎเกณฑ์ และใช้วิธีนิรนัย (deduction) ในการหาข้อเท็จจริงเฉพาะสิ่งที่เกี่ยวข้องจากกฎเกณฑ์ทั่วไป เช่นผู้เรียนเรียนรู้คำว่า

	bet	อ่านว่า	/bet/	}	วิธีอุปนัย
	net	อ่านว่า	/net/		
	met	อ่านว่า	/met/		
	jet	อ่านว่า	/dʒet/		
	let	อ่านว่า	/let/		
ก็จะสรุปว่า	-et	อ่านว่า	/-et/	}	วิธีนิรนัย
และเมื่อเห็นคำว่า	pet				
ก็จะอ่านว่า			/pet/		

วิธีการทั้งสองนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็น “เครื่องทุ่นแรง” ทางปัญญาของมนุษย์ เพราะทำให้เราสามารถเรียนรู้อะไรต่าง ๆ มากมาย โดยไม่จำเป็นต้องคอยจดจำข้อเท็จจริงของสิ่งเฉพาะทุก ๆ สิ่งที่อยู่ในประเภทเดียวกันหรือมีลักษณะร่วมกัน และทำให้เราสามารถผนวกเอาสิ่งเฉพาะสิ่งใหม่เข้ารวมกลุ่มในประเภทของสิ่งเฉพาะนั้นที่เรารู้จักอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตาม แม้วิธีการทั้งสองจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รวมทั้งกฎเกณฑ์ทางภาษา แต่ทั้งสองวิธีก็ยังมีข้อบกพร่องหรือข้อจำกัดในตัวมันเอง ซึ่งผู้ใช้พึงสังวรไว้

ในแง่ของวิธีอุปนัย ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทั่วไปที่เราสรุปมาได้นั้นแท้จริงแล้วเป็นสิ่งที่น่าจะเป็น (probable) เท่านั้น มิได้มีหลักประกันอันใดเลยว่าจะต้องเป็นอย่างนั้นแน่นอน (certain) กฎเกณฑ์ทั่วไปที่เราสรุปได้มานั้นจะน่าเชื่อถือหรือไม่เพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับว่าสิ่งเฉพาะต่าง ๆ ที่มีลักษณะร่วมกันที่เราศึกษานั้นมีจำนวนมากน้อยแค่ไหน และเราศึกษาสังเกตและวิเคราะห์

¹ ในบทความนี้ ผู้เขียนขอใช้สำเนียงแบบอังกฤษ (British English) ซึ่งปรากฏใน *Longman Dictionary of Contemporary English*

สิ่งเฉพาะเหล่านั้นได้ละเอียดถี่ถ้วนเพียงไรด้วย หากข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะได้มาไม่เพียงพอ (ทั้งในจำนวนปริมาณและในค่านคุณสมบัติ) โอกาสที่จะสรุปผิดพลาดย่อมมีได้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของภาษา การจะสรุปให้ได้กฎเกณฑ์ที่รัดกุมและครอบคลุมได้กว้างขวางนั้นเป็นสิ่งที่ยากมาก ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนสังเกตเห็นว่า

err	อ่านว่า	/ɜ:/
term	อ่านว่า	/tɜ:m/
merge	อ่านว่า	/mɜ:dʒ/
kerb	อ่านว่า	/kɜ:b/
-er	อ่านว่า	/-ɜ:/

เพราะฉะนั้นก็สรุปว่า lorry อ่านว่า /'lɔ

เมื่อได้กฎเกณฑ์แล้วก็นำไปใช้กับคำต่อไปนี้

error	อ่านว่า	[เออเวอ] ¹
Jerry	อ่านว่า	[เจอร์รี]
cherry	อ่านว่า	[เชอรี]
merry	อ่านว่า	[เมอรี]
terrible	อ่านว่า	[เทอริเบิล]

ทั้ง ๆ ที่คำเหล่านี้ต้องออกเสียงดังนี้

error	อ่านว่า	/'erə/
Jerry	อ่านว่า	/'dʒeri/
cherry	อ่านว่า	/'tʃeri/
merry	อ่านว่า	/'meri/
terrible	อ่านว่า	/'terɪbəl/

ข้อผิดพลาดที่ยกเป็นตัวอย่างนี้ น่าจะเกิดจากข้อมูลที่ใช้ในการสรุปกฎเกณฑ์ไม่เพียงพอ ทำให้เงื่อนไขที่กำหนดไว้หละหลวมเกินไป ผลที่ได้ในขั้นปลายจึงเป็นการสรุปที่เลยเถิดเกินไป (overgeneralization)

¹ ในการเขียนคำออกเสียงเป็นอักษรไทย ผู้เขียนใช้ [] อนุโลมตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 และไม่ใช้ // ซึ่งแสดง phonemic transcription

ในแง่ของวิธีนิรนัย แม้ตัววิธีเองจะให้หลักประกันที่แน่นอนตายตัว ถ้าหากข้อฐานหลัก (major premise) และข้อฐานรอง (minor premise) สอดคล้องกันแล้ว ข้อสรุป (conclusion) ย่อมเป็นสิ่งที่ได้มาอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เช่น

ถ้าข้อฐานหลักเป็น All idiots are happy.

และถ้าข้อฐานรองเป็น All Scrabble players are idiots.

เราก็ต้องได้ข้อสรุปว่า All Scrabble players are happy. อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

เมื่อนำเอาวิธีนิรนัยมาใช้ในการเรียนภาษา สิ่งที่ต้องระวังคือ แม้บางครั้งกฎเกณฑ์ซึ่งเราใช้เป็นข้อฐานหลักจะใช้ครอบคลุมได้มากในกรณีทั่วไป แต่สิ่งเฉพาะซึ่งเราใช้เป็นข้อฐานรองอาจไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ (คือเป็นข้อยกเว้น) ก็ได้ ซึ่งทำให้เราได้ข้อสรุปที่ผิดได้ ตัวอย่างเช่น

lorry อ่านว่า /'lɔ:ri/

sorry อ่านว่า /'sɔ:ri/

เราจึงตั้งเป็นกฎเกณฑ์ว่า -orry อ่านว่า /'-ɔ:ri/

เมื่อเราพบคำว่า worry

เราก็คิดว่าคำ ๆ นี้ต้องอ่านว่า /'wɔ:ri/ (นักศึกษาไทยส่วนมากจะอ่านว่า [วอรี])

เมื่อมองในเชิงตรรกศาสตร์ การที่เราได้ข้อสรุปว่า worry อ่านว่า /'wɔ:ri/ นั้นนับว่า *สมเหตุสมผล* (valid) แต่ทว่าไม่ *ถูกต้องตามความเป็นจริง* (factually true) เพราะคำว่า worry บังเอิญอยู่นอกเหนือกฎเกณฑ์ต้องอ่านว่า /'wɔ:ri/

การที่ผู้เขียนหยิบยกประเด็นตรรกศาสตร์ที่สัมพันธ์กับการเรียนภาษานี้มาอภิปราย มิได้มีเจตนาที่จะพยายามพิสูจน์ว่า “กฎเกณฑ์ต่าง ๆ เชื้อถือไม่ได้ เพราะฉะนั้นจึงเลิกยึดถือกฎเกณฑ์เสียเถิด” แต่ผู้เขียนมุ่งที่จะชี้ให้เห็นว่า ในการอาศัยกฎเกณฑ์ (ซึ่งหลาย ๆ ครั้งเราสรุปเอาเอง) ในการเรียนภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการออกเสียงคำภาษาอังกฤษนั้นจะต้องระมัดระวังให้มาก บางครั้งเราอาจสรุปจนเกินเลยไป โดยไม่สนใจที่จะตรวจสอบความถูกต้องจากเจ้าของภาษาหรือ

พจนานุกรมที่ได้มาตรฐาน นอกจากนั้นแม้กฎเกณฑ์ที่เราได้มาจะรัดกุมและครอบคลุมดีแล้ว เราก็ต้องเตรียมตัวเตรียมใจเผื่อไว้สำหรับช้อยกเว้นอีกด้วย

คราวนี้เราลองมาพิจารณาปัญหาข้อที่ว่า แบบเรียนภาษาอังกฤษบางเล่มหรือครูผู้สอนภาษาอังกฤษบางคนแนะนำผู้เริ่มเรียนว่า ตัวอักษรอังกฤษตัวนั้น “เท่ากับ” เสียงนั้นเสียงนั้นในภาษาไทยนั้นมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

คำตอบของผู้เขียนก็คือ น่าจะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีที่อาจนำมาอ้างได้ก็คือสำหรับผู้เริ่มเรียนแล้ว อาจต้องการหลีกเลี่ยงบางอย่างสำหรับยึก มิฉะนั้นแล้วจะรู้สึกแคว้งคว้างจนจับต้นชนปลายไม่ถูก การแนะนำอักษรตัวนั้นออกเสียงว่าอย่างนั้นก็เป็นการช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น เพราะนำเอาสิ่งที่รู้แล้วมาสัมพันธ์กับสิ่งที่ยังไม่รู้นั่นเอง

แต่วิธีการนี้ถ้าหากใช้ไม่รัดกุมพอ น่าจะมีข้อเสียมากกว่าข้อดี ดังนี้

1. อาจทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนระหว่างรูปกับเสียงในภาษา เช่น ใช้ถ้อยคำ “ตัวอักษรตัวนั้นเท่ากับเสียงนั้น”

2. นักศึกษาไทยเคยชินกับลักษณะอักษรวิธีแบบไทยในประเด็นที่ว่า ตัวสะกดมักจะช่วยแนะนำการออกเสียงของคำหรือพยางค์ได้ค่อนข้างแน่นอน ซึ่งอาจทำให้เข้าใจเลยเถิดไปว่าภาษาอังกฤษก็คงเป็นเช่นนั้น เมื่อผู้เรียนสรุปกฎเกณฑ์เอาเองและพยายามใช้กฎเกณฑ์นั้นโดยขาดการตรวจสอบความถูกต้อง ย่อมทำให้เกิดผิดพลาดได้ง่าย

3. หลักเทียบที่ให้ไว้ส่วนมากมักจะไม่รัดกุมพอ อาจทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่าอักษรบางตัวออกเสียงได้เพียงเสียงเดียวหรือ 2 เสียง ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงอาจมีโอกาออกเสียงได้มากมายกว่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปสระในภาษาอังกฤษ

4. ในการใช้อักษรไทยกำกับการออกเสียงคำอังกฤษมีข้อจำกัดคือ เสียงหลายเสียงในภาษาทั้งสองไม่ตรงกัน ถึงแม้เราจะสามารถกำหนดขึ้นเองว่าให้อักษรไทยตัวนั้นแทนเสียงนั้นในภาษาอังกฤษ (เช่น ใช้ ฉ แทน /j/ และใช้ ธ แทน /θ/¹) หรือกำหนดเครื่องหมายพิเศษที่ภาษาอังกฤษ เรียกว่า diacritical marks มากำกับ แต่นักศึกษาไทยย่อมคุ้นเคยกับการออกเสียงอักษรเหล่านั้นแบบไทย ๆ จนฝังหัวไปแล้ว จะบังคับให้นักแทนเสียงภาษาอังกฤษที่ถูกต้องย่อมทำได้ยากยิ่ง

¹ ดู *New Model English-Thai Dictionary* หน้า 12 “วิธีอ่าน”

5. การใช้อักษรไทยกำกับการออกเสียงคำภาษาอังกฤษกลายเป็นอุปสรรคอย่างใหญ่หลวงอีกอย่างหนึ่งซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษาการออกเสียงภาษาอังกฤษในระดับคำ ระดับกลุ่มคำ และระดับประโยค กล่าวคือคำไทยทุกพยางค์จะต้องมีเสียงวรรณยุกต์กำกับอยู่เสมอ แม้แต่อักษรสามหมู่ในแต่ละตัวก็มีพื้นเสียงวรรณยุกต์ของตนอยู่ด้วย เมื่อนำมาประสมกับสระพยัญชนะและวรรณยุกต์ในรูปต่างๆ เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์นั้นก็ผันแปรด้วย เช่น “แมน” มีเสียงสามัญ แต่ “มัด” มีเสียงตรี เมื่อนำมากำกับคำว่า man และ mud ตามลำดับ เราก็พลอยนำเอาเสียงวรรณยุกต์นั้นไปใช้ด้วยดังนี้

man	อ่านว่า	[แมน]	จะออกเสียงวรรณยุกต์สามัญ
mud	อ่านว่า	[มัด]	จะออกเสียงวรรณยุกต์ตรี

ในบางครั้งถึงกับใส่รูปวรรณยุกต์กำกับลงไปในการออกเสียงด้วยก็มี เช่น

function	อ่านว่า	[ฟังก์ชัน]

การออกเสียงคำภาษาอังกฤษโดยถูกอิทธิพลของเสียงวรรณยุกต์ไทยเช่นนี้มีผลเสียที่เห็นได้ชัดคือในหลาย ๆ กรณีทำให้นักศึกษาไทยเน้นเสียงผิดไปโดยไม่รู้ตัว เช่นคำว่า function ถ้าอ่านว่า [ฟังก์ชัน] จะกลายเป็นเน้นเสียงหนักในพยางค์ที่ 2 ไป แทนที่จะอ่านว่า /'fʌŋkʃən/ นอกจากนี้ในการพูดประโยคภาษาอังกฤษ นักศึกษาไทยมีแนวโน้มที่จะพูดเป็นคำๆ แต่ละคำมีเสียงวรรณยุกต์ไทยกำกับไว้ด้วยเสมอ โดยไม่ค่อยคำนึงถึงการเน้นเสียง จังหวะ และการเปลี่ยนระดับเสียงในภาษาอังกฤษ เช่น [ไอ ธง อิงลิช อีส เวิร์ อิมพอร์ทแทน] (I think English is very important.)

จากข้อเสียต่าง ๆ ที่ยกขึ้นมาแสดงนี้ ใคร่ขอสรุปว่า ถ้าจะใช้อักษรกำกับการออกเสียงก็ควรใช้สัทอักษร (phonetic alphabet) ระบบใดระบบหนึ่ง เช่นระบบ International Phonetic Alphabet (IPA) แต่ไม่ควรใช้อักษรไทยอย่างยิ่ง หากคิดว่าการแนะนำให้ผู้เรียนรู้จักสัทอักษรในตอนเริ่มแรกนั้นยุ่งยากเกินไป ยังไม่ควรใช้ ผู้เขียนก็คิดว่า เรายังไม่ควรใช้อักษรไทยอีกเช่นกัน เพราะการปลุกฝังสิ่งผิด ๆ ตั้งแต่เริ่มเรียนนั้นย่อมแก้ไขยากในภายหลัง สู้ปล่อยให้ผู้เรียนมาเรียนรู้สิ่งที่ถูกต้องเสียทีเดียวจะดีกว่า

เท่าที่ผู้เขียนได้อภิปรายประเด็นต่าง ๆ มาแล้ว ขออ้ออีกครั้งหนึ่งว่ามีได้มีเจตนาคัดค้านการสอนหลักเกณฑ์หรือข้อสังเกตเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวสะกดกับการออกเสียง แต่ต้อง

การชี้ให้เห็นหลุมพรางหลาย ๆ อย่างที่เราอาจพลัดตกลงไปได้ง่าย ๆ ยิ่งกว่านั้น ผู้เขียนใคร่จะกล่าวด้วยซ้ำว่า คำศัพท์ในภาษาอังกฤษประมาณร้อยละ 90 ถึง 95 เป็นไปตามกฎเกณฑ์ในเรื่องตัวสะกดและการออกเสียง¹ ในตลาดหนังสือของเมืองไทย มีหนังสืออย่างน้อย 2 เล่มที่ผู้เขียนเชื่อว่าน่าจะเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่สนใจในเรื่องนี้ คือ *English Sounds and Spellings* และ *Rules of Pronunciation for the English Language* (โปรดดูบรรณานุกรมท้ายบทความนี้)

นอกจากนี้ในฐานะที่เป็นครู เราน่าจะส่งเสริมให้นักศึกษาภาษาอังกฤษในระดับที่สูงขึ้น หัดใช้พจนานุกรมอังกฤษที่มีศัพท์อักษรกำกับการออกเสียง นอกเหนือจากการแนะนำให้ฟังเทป วิทยุ และโทรทัศน์ หรือฟังจากคู่สนทนาซึ่งเป็นเจ้าของภาษา สิ่งสำคัญที่เราควรจะต้องชี้แจงเพิ่มเติมก็คือ

1. รูปกับเสียงเป็นคนละสิ่งกัน ตัวอักษรเป็นสิ่งที่เราเขียนออกมา ส่วนเสียงเป็นสิ่งที่เราพูดออกมา แม้แต่ศัพท์อักษรที่เราบัญญัติขึ้นมาอย่างเป็นระบบและใช้แทนเสียง ก็ไม่สามารถ “แทน” เสียงได้อย่างแท้จริง เป็นแต่เพียงเครื่องเตือนให้เราระลึกถึงเสียงที่ถูกต้องเท่านั้น การศึกษาวิธีออกเสียงจากตัวอักษรเพียงอย่างเดียวโดยไม่เคยได้ยินเสียงที่ถูกต้องเลย ย่อมไม่สามารถทำให้ผู้เรียนออกเสียงให้ถูกต้องได้² การใช้พจนานุกรมอังกฤษตรวจสอบการออกเสียงจะได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ก็ต่อเมื่อผู้เรียนทราบแล้วว่า เสียงที่ถูกต้องที่ศัพท์อักษรแต่ละตัวใช้แทนนั้นคืออย่างไร

2. อักษรตัวหนึ่งอาจออกเสียงได้หลายเสียง ในทางกลับกันเสียงหนึ่งอาจเขียนด้วยอักษรที่แตกต่างกันได้เช่นกัน ในภาษาอังกฤษมีอักษร 26 ตัว แต่มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 24 หน่วยเสียง และหน่วยเสียงสระอีก 20 หน่วยเสียง³

3. อักษรที่นักศึกษาต้องใส่ใจเป็นพิเศษคือ a, e, i, o, u และ y เพราะแต่ละตัวมีโอกาสออกเสียงได้หลายอย่าง ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของอักษรนั้นในพยางค์หรือคำและการเน้นเสียง (stress)

¹ *Rules of Pronunciation for the English Language* หน้า 8

² *Better English Pronunciation* หน้า 10

³ เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน

4. การเน้นเสียงในภาษาอังกฤษมีอิทธิพลทำให้เสียงสระเปลี่ยนแปลงได้ เช่น

photograph	/'fəʊtəgrɑ:f/	(ไม่ใช้ [โฟโตกร๊าฟ])
photographer	/fə'tɒgrəfə/	(ไม่ใช้ [โฟโตกร๊าฟเฟอ])
photographic	/,fəʊtə'græfɪk/	(ไม่ใช้ [โฟโตกร๊าฟฝก])
psychology	/saɪ'kɒlədʒi/	(ไม่ใช้ [ไซโคโลยี])
psychological	/,saɪkə'lɒdʒɪkəl/	(ไม่ใช้ [ไซโคโลยีคอลล])

5. คำภาษาอังกฤษยังมีหลายพยางค์ นักศึกษายังต้องใส่ใจเป็นพิเศษ และควรตรวจสอบการออกเสียงจากพจนานุกรมอย่างสม่ำเสมอ เช่น

academic	/,ækə'demɪk/	(ไม่ใช้ [อะแค็ดเดหมิก])
anatomy	/ə'nætəmi/	(ไม่ใช้ [อานาโตมี])
category	/'kætɪgərɪ/	(ไม่ใช้ [คาเตกอรี])

ในตอนท้ายนี้ ผู้เขียนใคร่ขอสรุปว่า การออกเสียงของคำต่าง ๆ ที่ยกขึ้นมาแสดงนี้ อยู่ในลักษณะคำโดด ๆ ดังที่ปรากฏเป็นคำตั้ง (head word) ในพจนานุกรม ในชีวิตจริง เรามิได้พูดภาษาอังกฤษเป็นคำ ๆ แต่พูดเป็นกลุ่มคำและประโยค ซึ่งมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมากมาย อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเชื่อว่า การที่ผู้เรียนภาษาอังกฤษได้ตระหนักถึงปัญหาเรื่องตัวสะกดกับการออกเสียงในระดับคำไว้บ้าง น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยเสริมให้การพูดภาษาอังกฤษถูกต้องยิ่งขึ้น

หนังสืออ้างอิง

- Gimson, A C. *An Introduction to the Pronunciation of English*. 2d ed. London: Edward Arnold, 1970.
- Hill, L A and J M Ure. *English Sounds and Spellings*. London: Oxford University Press, 1962.
- Hornby, A S *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English*. Revised 3rd ed. London: Oxford University Press, 1980.
- O'Connor, J D *Better English Pronunciation*. Cambridge : Cambridge University Press, 1967.
- Proctor, John (ed) *Longman Dictionary of Contemporary English*. London : Longman, 1978.
- Sethaputra, So *New Model English-Thai Dictionary*. Vol I. 4th ed. Bangkok: Thai Watana Panich, 1970.
- Wijk, Axel *Rules of Pronunciation for the English Language*. London: Oxford University Press, 1965.

อภินันทนาการ

จาก

บริษัท เ.ซี. เยเนรัลฟูด จำกัด

อภินันทนาการ

จาก

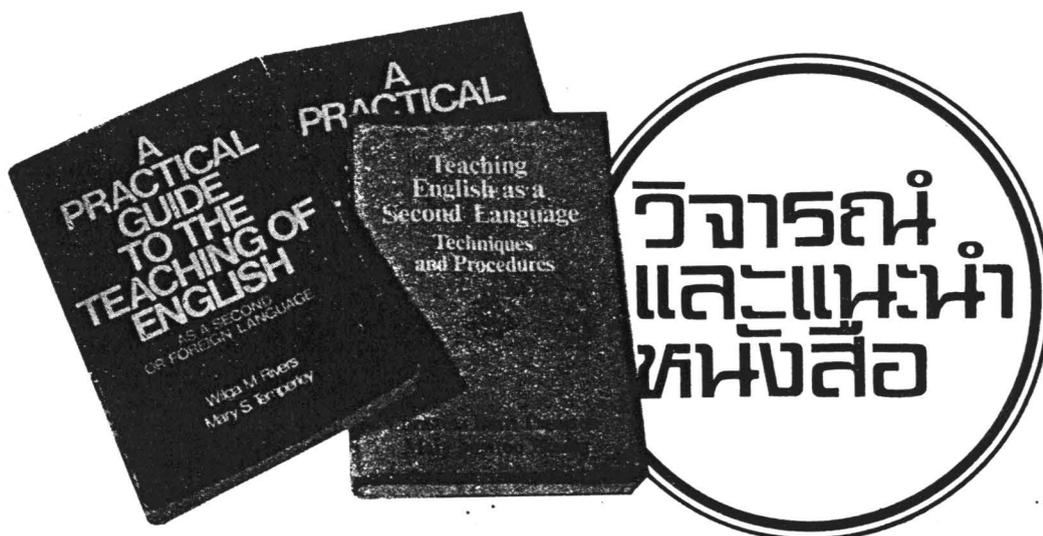
บริษัท ประจวบอุตสาหกรรม จำกัด

PRACHUAP SUGAR INDUSTRY CO., LTD.

207 Pathumwan Square, Phayathai Road, Bangkok 10330 โทร: 2512565 2527515 2515715

☎ 2512565 2527515 2515715

วิจารณ์และแนะนำหนังสือ

A Practical Guide to the Teaching of English as a Second or Foreign Language

แต่งโดย วิลกา เอ็ม. ริเวอร์ส (Wilga M. Rivers) และ แมรี เอส. เท็มเพอร์ลี (Mary S. Temperley) นิวยอร์ก 1978

วิลกา เอ็ม ริเวอร์ส แต่งหนังสือชุด A Practical Guide ไว้หลายเล่ม แต่ละเล่มแนะนำวิธีการสอนภาษาต่าง ๆ (เช่น เยอรมัน ฝรั่งเศส ฯ) เป็นภาษาที่สอง เล่มล่าสุดของเธอเป็นการแนะนำการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งเธอได้ประพันธ์ร่วมกับ แมรี เอส. เท็มเพอร์ลี

หนังสือเล่มนี้พูดถึงขบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอย่างได้ผลอันได้แก่ การสนทนา การออกเสียง ข้อแนะนำเกี่ยวกับไวยากรณ์ การฟัง การอ่าน และการเขียน นอกจากทฤษฎีการสอนโดยตรง ผู้เขียนยังแทรกสิ่งที่ควรทราบ เช่น การผิดเพี้ยนและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของภาษาอังกฤษ (variation and change in English) และข้อนำรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษสองระบบ คือระบบอเมริกา และ อังกฤษ (American and General British)

ผู้เขียนทั้งสองได้แนะนำว่าหนังสือเล่มนี้เขียนโดยอาศัยผลสรุปจากงานวิจัยทางจิตวิทยาและภาษาศาสตร์ เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับ ครูผู้ต้องการแสวงหาวิธีการใหม่ ในการสอน

ตั้งแต่ระดับเด็กเล็กไปจนถึงในระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย เมื่อพิจารณาเนื้อหาทั้งหมดรวมทั้ง คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และข้อคิดที่แทรกอยู่ตลอดเล่มแล้ว ผู้วิจารณ์คิดว่าผู้เขียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

สิ่งที่ควรกล่าวถึงเกี่ยวกับตัวผู้เขียนคือ ริเวอร์ส (W.M. Rivers) เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงมากในวงการภาษาศาสตร์ประยุกต์ เคยเป็นนายกสมาคมภาษาศาสตร์ประยุกต์แห่งอเมริกัน เคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ประจำมหาวิทยาลัยฮาวาร์ด ทั้งยังมีผลงานทางวิชาการหลายเล่ม สิ่งเหล่านี้ทำให้หนังสือของริเวอร์ส มีค่าควรแก่การรอคอย ผู้อ่านจะได้ทราบถึงความคิด ทักษะ เทคนิคการสอนที่ถ่ายทอดจากสมองของผู้ที่มีความรู้ในเรื่องเหล่านี้อย่างลึกซึ้ง นับว่าหนังสือเล่มนี้มีความหมายต่อวงการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างยิ่ง

ในหนังสือเล่มนี้ผู้เขียนทั้งสองท่านได้ให้นิยามของครูสอนภาษาอังกฤษไว้อย่างคมคาย “ครูที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศคือผู้ที่สามารถใช้วิจารณ์ ญาณเลือกวิธีสอน ปรับปรุงวัสดุการสอนและเทคนิคการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้”

จากนิยามนี้เราสามารถสรุปได้ว่า “ครู” ในความหมายของผู้เขียนทั้งสองคือ ครูที่มีความยืดหยุ่น สามารถศึกษาและปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มของผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้ และความยืดหยุ่นนี้เอง คือหัวใจของการสอนภาษาที่หนังสือเล่มนี้เน้นอยู่ตลอดเวลา

เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็นสองตอน ตอนแรกกล่าวถึงการสื่อสาร (Communicating) มีอยู่ 5 บท แต่ละบทมีการวิเคราะห์, วิจารณ์ และเสนอแนะวิธีการสอน การพูด และการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 1-2 มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการสอนการพูด (Speaking) ตั้งแต่พูดโดยมีรูปแบบซึ่งอาจารย์ผู้สอนกำหนดให้ไปจนถึงการพูดโดยเสรี มีการสมมติสถานการณ์ที่เหมือนจริง ให้ผู้พูดสนทนาโต้ตอบด้วยตนเอง

บทที่ 3 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการฟังโดยเฉพาะ (เป็นบทที่ยาวที่สุดถึง 48 หน้า) เสนอแนะทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนการฟัง (Listening) มีการวิเคราะห์ วิจารณ์ ทฤษฎีที่น่าสนใจเกี่ยวกับการฟัง มีแบบฝึกหัดและบทวิจารณ์แบบฝึกหัดซึ่งจะอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมบทเรียนและสอนวิชานี้เป็นอย่างมาก

บทที่ 4 พูดถึงการสอนไวยากรณ์ผ่านการฝึกหัดปากเปล่า ในบทนี้มีตัวอย่างแบบฝึกหัดปากเปลารวบรวมไว้แทบจะเรียกได้ว่าทุกรูปแบบ ผู้อ่านสามารถเปรียบเทียบและเลือกแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะสอนและกลุ่มของผู้เรียน

บทที่ 5 หัวข้อของบทนี้คือการสอนระบบเสียง (Teaching the Sound System) เป็นบทที่กล่าวถึงการสอนเกี่ยวกับเสียงโดยอาศัยวิธีการทางภาษาศาสตร์ประยุกต์ พูดถึงข้อแตกต่างและการเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยเน้นภาษาอังกฤษแบบอังกฤษ และอังกฤษแบบอเมริกัน บทนี้นับเป็นบทที่เกี่ยวกับภาษาศาสตร์โดยตรง เป็นบทที่จะช่วยตอบคำถามที่ว่าภาษาศาสตร์เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแค่ไหน และอย่างไร

ช่วงหลังของหนังสือเป็นเรื่องของการเขียน (The Written Word) แบ่งออกเป็น 4 บท

บทที่ 6-7 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสอนอ่าน (Reading) นับแต่วัตถุประสงค์และวิธีการขั้นตอนการพัฒนาความสามารถในการอ่าน

บทที่ 8-9 เป็นบทที่กล่าวถึงการเขียน ซึ่งรวมไปถึงการแปลเพื่อจุดประสงค์ต่างๆ กัน

ถ้าจะเรียงลำดับความสำคัญแล้ว หนังสือเล่มนี้ให้ความสำคัญกับการเขียนมากที่สุด รองลงมาเป็นการอ่านและการฟังตามลำดับ

ท้ายเล่มบรรจุแบบฝึกหัดหรือโครงการสำหรับผู้เรียนนอกจากนี้หนังสือดังกล่าวยังมีภาคผนวก 2 ภาค กล่าวคือ ภาคผนวก A แสดงสัญลักษณ์แทนเสียง (Phonemic Symbols) ที่ใช้ในหนังสือเล่มนี้ ภาคผนวก B เป็นตารางเปรียบเทียบสัญลักษณ์แทนเสียงของสำเนียงอังกฤษและอเมริกัน ปีกท้ายเล่มด้วยบันทึกท้ายบท บรรณานุกรมและดัชนีของแต่ละเรื่อง (Subject Index)

หนังสือเล่มนี้นอกจากจะมีเนื้อหาที่เชื่อมโยงแล้ว วิธีการเสนอก็เป็นไปอย่างมีระบบ ในแต่ละบทจะเริ่มต้นด้วยการเสนอแนะทฤษฎี มีการวิเคราะห์วิจารณ์ ตามด้วยตัวอย่างและแบบฝึกหัดทฤษฎีที่นำมาเสนอไว้ล้วนแต่เป็นบทที่น่าสนใจและเป็นทีกล่าวขวัญถึง แทบจะกล่าวได้ว่าทฤษฎีการสอนทุกแบบบรรจุอยู่ในหนังสือเล่มนี้ ตัวอย่างและแบบฝึกหัดต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่ช่วยให้เข้าใจวิธีการสอนที่อ้างถึงได้แจ่มชัดขึ้น แบบฝึกหัดซึ่งมีอยู่มากมายนั้นผู้เขียนนำมาใช้ได้อย่างคุ้มค่า เช่น แบบฝึกหัด C 4 ใช้กับเรื่องนี้แล้วก็จะถูกอ้างถึงอีกถ้าในบทต่อ ๆ ไปมีเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับแบบฝึกหัดนี้ได้ สำหรับเรื่องที่น่าสนใจอีกคือ ผู้เขียนได้ให้รายชื่อหนังสือที่น่าสนใจต่อท้ายเรื่องไว้ทำให้สะดวกแก่การศึกษาค้นคว้า

บทวิจารณ์แบบฝึกหัด (Commentary) เป็นสิ่งที่มีประโยชน์มาก กล่าวคือ หลังจากแบบฝึกหัดแต่ละบท ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบฝึกหัดนั้น ๆ ในประเด็นต่าง ๆ ทั้งข้อดีและข้อบกพร่อง ช่วยให้ผู้อ่านมีทัศนคติที่กว้างขวางขึ้น

การที่ผู้เขียนมีความรู้ทางจิตวิทยาการสอนและมากด้วยประสบการณ์ทำให้หนังสือเล่มนี้มีประโยชน์โดยตรงต่อครูผู้สอนในประเทศไทย ผู้เขียนได้เขียนเนื้อหาต่าง ๆ โดยคำนึงถึงลักษณะและปัญหา ซึ่งตรงกับลักษณะและปัญหาของเด็กไทย เช่น เมื่อพูดถึงการสอนการลงเสียงหนัก (Stress) ผู้เขียนสร้างบทเรียนโดยคำนึงถึงผู้เรียนซึ่งไม่คุ้นเคยกับวิธีการลงเสียงหนัก เบา ของภาษาอังกฤษ ไม่ทราบว่าจะฟังอย่างไรจึงจะได้ใจความสำคัญหรือพูดอย่างไรจึงจะถูกต้อง การที่ผู้เขียนเขียนหนังสือเล่มนี้บนพื้นฐานของความเข้าใจในตัวผู้เรียนอย่างลึกซึ้งทำให้ได้ หนังสือแนวนี้ที่มีประโยชน์ต่อครูผู้สอนอย่างแท้จริง

หนังสือเล่มนี้มีข้อบกพร่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น วิทยาการใหม่ ๆ ที่น่าจะกล่าวถึงอย่างละเอียดกลับถูกละเลย การสอนภาษาแบบเงียบ (The Silent Way) ได้รับการกล่าวถึงเพียง 2 หน้า ถ้าผู้อ่านไม่มีความรู้เกี่ยวกับการสอนแบบนี้มาก่อนก็จะไม่เห็นภาพจนไม่สามารถทำความเข้าใจได้อย่างแจ่มชัด หรืออีกสาขาหนึ่งซึ่งกำลังแพร่หลาย คือการสอนภาษาอังกฤษเฉพาะสาขาวิชา (English for Specific purposes) ซึ่งก็กล่าวถึงไว้สั้น ๆ เพียงสองหน้าเช่นกัน นอกจากนี้การจัดภาคผนวกไม่มีระเบียบ และไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร แบบฝึกหัดท้ายเล่มไม่เรียงตามลำดับบทของหนังสือทำให้ผู้อ่านเสียเวลาค้นหาโดยไม่จำเป็น

หนังสือเล่มนี้อาจจะมีข้อเสียเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อดีแล้วก็พูดได้เต็มปากว่าไม่มีที่ติ เหมาะอย่างยิ่งที่จะใช้เป็นหนังสือแนว เป็นคู่มือที่ดีและเป็นแรงคลใจให้ครูเกิดความคิดสร้างสรรค์ จากหนังสือผู้สอนจะได้ตระหนักว่าการสอนภาษาอย่างมีประสิทธิภาพต้องการปัจจัยที่สำคัญหลายประการเช่น ความรู้ด้านภาษา ศิลปะในการโน้มน้าวจิตใจ อารมณ์ขัน ความเข้าใจอันดี กิจกรรมที่น่าสนใจ การรู้จักปรับตัว การรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและผู้สอนต้องใช้ปัจจัยเหล่านี้ให้เหมาะสมเพื่อสร้างสภาวะการเรียนรู้ที่ดีสำหรับผู้เรียน

ขอแนะนำว่าหนังสือเล่มนี้เหมาะที่ครูบาอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศใช้สำหรับการสอนและการเตรียมหลักสูตร เพราะเป็น 'guide' ที่ 'practical' จริง ๆ

ทอรุง จรุงกิจอนันต์

Teaching English As A Second Language : Techniques And Procedures แต่งโดยคริสทีน่า แพรท พอลสตัน (Christina Bratt Paulston) และ แมรี นิวตัน บรูเคอร์ (Mary Newton Bruder) สำนักพิมพ์วินทรอบ เคมบริดจ์ แมสซาชูเซต 1976

หนังสือเล่มนี้ผู้เขียนต้องการให้เป็นเสมือนตำราที่รวมเอาหลักการสอนและเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่สองให้แก่นักเรียนต่างชาติโดยเฉพาะเพื่อที่จะช่วยผู้สอนคลายภาระหนักในห้องเรียนของผู้สอน นักเรียนต่างชาติที่กล่าวนี้หมายถึงผู้เรียนชั้นกลางจนถึงขั้นสูง โดยจัดแบ่งตามความสามารถในการใช้ภาษาที่อาศัยคะแนน TOEFL และ Michigan Test เป็นเกณฑ์ หลักการสอนและเทคนิคต่าง ๆ เหล่านี้ พอลสตันและบรูเคอร์กล่าวว่าได้ทดลองใช้แล้วอย่างมีประสิทธิภาพจากประสบการณ์ในการสอนของเขาทั้งสอง ที่มหาวิทยาลัยพิตสเบิร์ก (Pittsburg)

เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็น 6 ตอนคือ ไวยากรณ์ (grammar) การพูด (speaking) การออกเสียง (pronunciation) ความเข้าใจในการฟังภาษา (listening comprehension) การอ่าน (reading) และการเขียน (writing)

ข้าพเจ้าคิดว่าหนังสือเล่มนี้จะมีประโยชน์อย่างมากสำหรับครูไทยในแง่ที่ว่า สามารถที่จะคุยตัวอย่างวิธีการและหลักการสอนในแต่ละทักษะที่ให้ไว้อย่างละเอียด พร้อมกันนี้ก็ได้ให้ตัวอย่างของแบบฝึกหัดชนิดต่าง ๆ ไว้มากมาย เช่น แบบฝึกหัดปากเปล่าเกี่ยวกับรูปประโยค ซึ่งผู้เขียนได้แบ่งออกตามระดับชั้นเป็น mechanical drills, meaningful drills และ communicative drills พร้อมกับแนะนำวิธีการใช้แบบฝึกหัดเหล่านี้ในการสอนในทักษะต่าง ๆ ด้ว้ย เช่น ในการสอนไวยากรณ์ ซึ่งผู้สอนสามารถที่จะนำไปดัดแปลงใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียนที่จะใช้สอนได้ ทำให้การเรียนรู้วิชาไวยากรณ์อังกฤษน่าสนใจยิ่งขึ้น ผิดกับการสอนไวยากรณ์อังกฤษแบบเก่าที่ผู้สอนจะเน้นอยู่ที่การอธิบายรูปประโยคและหลักของไวยากรณ์ มากกว่าที่จะมีการฝึกฝนในชั้นที่สามารถจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และไม่มีความรู้สึกว่าได้เรียนรู้จริง ๆ

สิ่งที่พอลสตันและบรูเคอร์ เน้นอยู่เสมอในหนังสือเล่มนี้คือ ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ภาษาอังกฤษในลักษณะที่สามารถนำไปพูดสื่อความหมายได้ตามต้องการตั้งนั้นวิธีการสอนในทักษะต่าง ๆ ในหนังสือจะเป็นวิธีการที่จะช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายนี้โดยเฉพาะ

จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้ที่น่าสนใจอีกประการคือ ข้อเสนอแนะบางประการที่เกี่ยวกับการเตรียมเนื้อหาที่จะสอนในทักษะต่าง ๆ และวิธีการเรียกร้องความสนใจของผู้เรียนในสิ่งที่ครูต้องการจะสอน สำหรับการสอนความเข้าใจในการฟังภาษา (listening comprehension) ผู้เขียนแนะนำว่าบทเรียนที่ใช้สอนควรจะมาจกแหล่งต่าง ๆ จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฟังภาษาอังกฤษในเหตุการณ์และเนื้อหาต่าง ๆ กัน ได้มากที่สุด บทเรียนที่เกี่ยวกับการฟังรายการภาคภาษาอังกฤษทางวิทยุ หรือ ภาพยนตร์ข่าวภาคอังกฤษหรือ หนังสือเรื่องยาวเป็นภาษาอังกฤษทางโทรทัศน์นั้น พอลสตันและบรูเคอร์กล่าวว่าจะไม่เหมาะกับนักเรียนในระดับชั้นต้นเช่นเดียวกับบทเรียนบางบทที่เกี่ยวกับการหัดฟังและจดคำบรรยายในห้องเรียน ทั้งนี้เพราะผู้เรียนในชั้นเริ่มต้นยังไม่มีความรู้ในภาษาอังกฤษดีพอที่จะเข้าใจภาษาอังกฤษในระดับนั้น ได้ถึงความต้องการของผู้สอน

สำหรับการอ่าน (reading) ผู้เขียนแนะนำว่าหนังสือประเภทฉบับกระเป๋าท่าง ๆ เป็นบทเรียนที่ไม่เหมาะสมทั้งนี้เพราะอาจจะมีภาษาพูดตามท้องถิ่นหรือคำสแลงต่าง ๆ มากเกินไป เช่น

เดียวกับหนังสือวรรณคดีโบราณที่ใช้ภาษาดั้งเดิม (original versions) ซึ่งเป็นลักษณะของภาษาที่ล้ำสมัย การเลือกเรื่องอ่านควรคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนก่อน เนื้อหาของเรื่องก็ไม่ควรที่จะขัดกับค่านิยมทางสังคมหรือวัฒนธรรมของผู้เรียน

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจเกี่ยวกับการสอนความเข้าใจในการฟังภาษาคือ ก่อนที่นักเรียนจะได้ฟังเนื้อหาของบทเรียนนั้น ๆ จากเทปหรือจากครุผู้สอน ผู้สอนก็ควรจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนทราบก่อนว่าเขากำลังจะเรียนเรื่องอะไร คำอธิบายสั้น ๆ นี้จะช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในจุดประสงค์ของบทเรียนนั้น ๆ ดีขึ้น

คำแนะนำที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สอนที่น่าสนใจอีกประการคือ วิธีแก้ปัญหาในการตรวจแก้คำผิด เช่น ในขณะที่ผู้เรียนฝึกฝนแบบฝึกหัดปากเปล่า ผู้เขียนได้แนะนำว่าจะแก้ได้อย่างไรด้วยวิธีการเช่นไร เป็นต้นว่าในการสอนเกี่ยวกับการออกเสียง (pronunciation) พอลสตันและบรูเคอร์ได้กล่าวถึงคำต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในการออกเสียงให้ถูกต้อง เช่น ความสับสนในระหว่างออกเสียง /l/ และ /r/ เช่นคำว่า fried rice เสียง /s/ และ /z/ เช่นคำว่า noise เป็นต้น พอลสตันและบรูเคอร์ได้ชี้แจงสาเหตุที่ทำให้เกิดความสับสนนั้นพร้อมทั้งแนะนำวิธีแก้ปัญหา เช่นการฝึกฝนโดยการใช้ minimal pairs เป็นต้น

ในเรื่องเกี่ยวกับการออกเสียงนี้ข้าพเจ้าคิดว่าจะเป็นประโยชน์อย่างมากแก่ครูที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา อย่างเช่นครูไทยที่คงจะต้องพบปัญหาทำนองเดียวกันนี้บ้างในขณะที่สอน พอลสตันและบรูเคอร์เองก็มีประสบการณ์ในการสอนนักเรียนไทยมาด้วย ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนไทยบ่อยครั้งเช่น การออกเสียง /d/ แทนที่เสียง /ð/ ในคำว่า then, though, thine เหล่านี้ พอลสตันและบรูเคอร์ก็ได้แนะนำวิธีที่จะสอนคำเหล่านี้ไว้ด้วย

สำหรับการตรวจเรียงความ ผู้เขียนแนะนำว่าควรตรวจสอบเฉพาะประโยคหรือคำที่นักเรียนควรจะต้องเรียนรู้ หรือที่นักเรียนได้เรียนมาแล้วจากบทเรียนไวยากรณผู้สอนไม่จำเป็นต้องตรวจแก้คำที่ผิดทุกคำ ซึ่งจะเป็นการทำให้ผู้เรียนท้อแท้ใจที่เห็นข้อผิดพลาดเต็มไปหมด (หน้า 233 'It is very disheartening for both teacher and student to have the composition end up covered with red marks. This is especially true on the beginning level.') ผู้สอนอาจจะใช้หมึกแดงเฉพาะข้อผิดพลาดสำคัญที่เราเน้นในบทเรียน และใช้หมึกสีอื่นเช่นสีเขียวกับข้อผิดพลาดที่ไม่ใช่ส่วนสำคัญในบทเรียน

นอกจากนี้ครูควรที่จะใช้เครื่องหมายต่าง ๆ ในการบอกข้อผิดพลาด เช่น TNS (wrong tense) S-V (subject-verb agreement) WW (wrong word) เหล่านี้เป็นต้นเพื่อประหยัดเวลา หรืออาจให้นักเรียนได้ตรวจเรียงความด้วยตนเอง โดยวิธีการบอกปากเปล่า (oral checking) ซึ่งวิธีนี้จะใช้ได้ผลกับการตรวจเรียงความชนิด controlled composition

ในเรื่องเกี่ยวกับการเขียน (writing) นี้พอลสตันและบรูเคอร์ได้เน้นความสำคัญของทักษะนี้โดยไม่ได้ถือว่าเป็น passive skill แต่ถือว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญในตัวเอง การฝึกฝนในเรื่องการเขียนที่สำคัญก็คือการเขียนเรียงความ (composition) ซึ่งเน้นการใช้รูปประโยคที่ถูกต้องทางไวยากรณ์ (correct language form) ซึ่งผู้เขียนได้แบ่งเป็น controlled composition และ free composition พร้อมทั้งยกตัวอย่างชนิดของแบบฝึกหัดที่เป็นแบบ controlled composition เช่น substitution tables, วิธีการ rewriting conversions พร้อมกับอธิบายเทคนิคในการเขียน semicontrolled composition ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะเปลี่ยนจากชั้น controlled composition ไปสู่ free composition

นอกจากข้อแนะนำต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีกิจกรรมในห้องเรียนหลายอย่างที่น่าสนใจ ที่ผู้สอนสามารถจะนำมาใช้ได้โดยตรงหรือนำมาดัดแปลงใช้ในห้องเรียนได้ เช่น ในเรื่องการสอนการพูด (speaking) พอลสตันและบรูเคอร์ได้ให้ตัวอย่างกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผู้คิดไว้ และเขาได้มาทดลองใช้ได้ผลมาแล้ว เป็นต้นว่า role plays เรื่องต่าง ๆ เช่น Buying A House (โดย John Hoover) A Job Interview (โดย Dale Britton), The Bank (โดย Barry Brunetti และ John Hoover) และกิจกรรมที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับ problem solving เช่น A Camping Trip (โดย Kettering)

สำหรับทักษะอื่น ๆ เช่นในเรื่องการอ่าน (reading) ก็มีกิจกรรมที่ช่วยในการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้นำมาอธิบาย และยกตัวอย่างประกอบอย่างชัดเจนเช่น word study, read and look up, dictionary exercises, speed reading, guessing meaning from context ซึ่งผู้อ่านสามารถจะไปค้นหาเพิ่มเติมได้จากชื่อของเจ้าของผู้ริเริ่มหรือตำราต่าง ๆ ที่อ้างอิงอยู่ในเชิงอรรถนั้น นอกจากนี้ยังอธิบายเทคนิคของ SQ3R (survey, question, read, recite and review) ในการสอน extensive reading ด้วย

สิ่งที่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยบางอย่างในหนังสือเล่มนี้คือ ผู้เขียนจะตั้งความหวังไว้สูงมาก ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุถึงการรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ สูงสุด จนบางครั้งดูเหมือน จะไม่ได้คำนึงถึง ความรู้สึกของผู้เรียน เช่น ความพยายามที่จะให้นักเรียน ได้ฝึกฝนภาษาที่ต้องการจะเรียนอยู่ตลอดเวลา เช่นในเรื่องที่เกี่ยวกับการออกเสียง (Pronunciation) ผู้เขียนกล่าวว่า จำเป็นที่จะต้องมีแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำมาก ๆ และมีการฝึกฝนมาก่อนที่นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ความแตกต่างของเสียงได้ หรือในเรื่องการอ่าน ครูจะต้องตรวจดูว่านักเรียนแต่ละคนได้เตรียมคำถามที่เกี่ยวกับความเข้าใจในเรื่องที่ให้ไปอ่านมาก่อนที่จะเข้าห้องหรือไม่ โดยการเดินตรวจดูหนังสือเรียนของนักเรียนแต่ละคน หรือในเรื่องของการตรวจเรียงความที่ให้นักเรียนตรวจเองโดยวิธี oral checking ครูต้องตรวจดูอีกครั้งหนึ่งเพื่อที่จะแน่ใจว่านักเรียนได้ตรวจเรียงความนั้นจริง ๆ การดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดแทบจะทุกขั้นตอนในการเรียนนี้แทนที่จะเป็นผลดี บางครั้งก็อาจจะก่อให้เกิดผลตรงกันข้ามได้เพราะผู้เรียนจะรู้สึกว่าคุณสอนเขาความเข้าใจในตัวเขา ทำให้ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนห่างเหินกันออกไป และอาจจะทำให้เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียนได้

นอกจากขั้นตอนในการสอนบางอย่างจะเป็นภาระหนัก แก่ผู้สอนในแง่ที่ว่าผู้สอนจะต้องพยายามควบคุมทั้งการเรียน และการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการภายในเวลาที่จำกัดในห้องเรียน เช่น หลักในการสอนไวยากรณ์ ซึ่งพอลอสตันและบรูเคอร์ได้กำหนดไว้ทั้งหมดว่ามี 9 ขั้นตอนตามลำดับคือ presentation of pattern in context, comprehension questions, identification of the pattern, mechanical drills—formal explanations, mechanical drills, functional explication, meaningful drills, communicative drills และ communicative activity แม้ว่าลักษณะของแบบฝึกหัดต่าง ๆ จะน่าสนใจในแง่ที่ช่วยในการเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ก็ตาม ผู้สอนก็อาจจะไม่สามารถทำได้ ทุกขั้นตอนที่วางไว้ได้ ซึ่งคงจะต้องเลือกเอาวิธีการและแบบฝึกหัดที่เหมาะสมและใช้ประโยชน์ได้มากที่สุดไปใช้

จะเห็นได้ว่าลักษณะของครูผู้สอนในหนังสือนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากพอและมีความรู้ความชำนาญ ในการที่ควบคุมการเรียนการสอนให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุดตามที่ต้องการ นอกจากนี้ครูจะต้องมีความสามารถในการพูดใกล้เคียงกับเจ้าของภาษามากที่สุด จะเห็นได้จากการที่ให้นักเรียนฝึกฝนแบบฝึกหัดปากเปล่าในการสอนไวยากรณ์ ผู้เขียนกำหนดว่าผู้สอนควรจะพูดด้วย

ความเร็วปกติทั้งที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ถ้านักเรียนไม่เข้าใจก็ให้อธิบายซ้ำ ๆ ก่อนแล้วจึงอธิบายซ้ำ ด้วยอัตราการพูดตามปกติ พอลิสตันและบรูเตอร์กล่าวว่าถ้าจำเป็นจริง ๆ จึงจะอธิบายโดยใช้ภาษาของตนเองได้ แสดงว่า พอลิสตันและบรูเตอร์ได้กำหนดคุณลักษณะของครูผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาที่นักเรียนกำลังเรียนนั้นว่าจะต้องมีความชำนาญในการพูดที่มากขนาดใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา

กล่าวโดยสรุป หนังสือเล่มนี้ให้สาระประโยชน์มากในแง่ที่มีแบบฝึกหัดหลาย ๆ ชนิดให้เลือก พร้อมทั้งอธิบายวิธีการใช้แบบฝึกหัดชนิดนั้น ๆ ในทักษะต่าง ๆ ซึ่งผู้อ่านมีโอกาสดำเนินการลักษณะของแบบฝึกหัดและตัดแปลงนำไปใช้ในการสอนทักษะต่าง ๆ เหล่านี้ได้ และผู้อ่านยังสามารถไปค้นหาเพิ่มเติมได้จากข้อความที่อ้างอิงในเชิงอรรถได้ นอกจากนี้ข้อเสนอนี้บางอย่างก็มีประโยชน์ในการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งเป็นการช่วยบรรเทาภาระหนักของผู้สอนได้ในบางกรณี สิ่งที่ควรระมัดระวังคือ ผู้อ่านอาจจะไม่จำเป็นต้องทำตาม ทุกขั้นตอนการสอนในบางทักษะแต่ผู้อ่านจะต้องรู้จักเลือกวิธีการที่เหมาะสมและได้ประโยชน์ที่สุดสำหรับนักเรียนของตนและสำหรับบทเรียนที่จะใช้สอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ของผู้อ่านเอง ถ้าเลือกสิ่งที่เหมาะสมที่สุดแล้ว ก็จะเป็นการช่วยผ่อนคลายนภาระหนักในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองได้มากและเป็นการก่อให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียนเองด้วย

กัญจน์วิภา ฤทธิประศาสน์

อันดับหนังสือทางการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ควรอ่าน

ดวงฤดี กาญจนพันธ์

ในหนังสือ Tesol Newsletter ฉบับที่ 6 เดือนธันวาคม 1979 จอห์น แฮสเคล (John Haskell) ซึ่งเป็นอาจารย์สอนภาษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย นอร์ธอีสเทิร์นอิลลินอยส์ (Northeastern Illinois U.) ที่ชิคาโก และเป็นบรรณาธิการหนังสือ Tesol Newsletter ได้เสนอการจัดอันดับหนังสือที่มีประโยชน์และเหมาะสมสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษและผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ อันดับหนังสือที่น่าสนใจมากและมีประโยชน์สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เพิ่งเริ่มสอนภาษาอังกฤษแก่ผู้ที่ไม่ได้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรกผู้เขียนจึงขอนำบทความนี้มากล่าว ณ ที่นี้โดยย่อ

ด้วยความคิดที่ว่าควรจะได้มีการจัดอันดับหรือเสนอแนะรายชื่อหนังสือเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่จะเป็นประโยชน์แก่ทั้งผู้สอนภาษาอังกฤษและผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ จอห์น แฮสเคล ได้ขอคำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้จากครูผู้สอนภาษาอังกฤษและผู้เชี่ยวชาญในการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 16 คน ซึ่งมีผลงานเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในวงการการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ได้แก่

1. ริชาร์ด ยอร์กีย์ (Richard Yorkey) ผู้อำนวยการของ The Center for English Language Research and Teaching at the American University of Beirut ในเลบานอน
2. คริสตินา แบริท พอลสตัน (Christina Bratt Paulston) อาจารย์ผู้หนึ่งของมหาวิทยาลัย พิตสเบิร์ก เพนซิลวาเนีย
3. เวอร์จิเนีย อัลเลน (Virginia Allen) เคยเป็นอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ ของมหาวิทยาลัย โคลัมเบีย ปัจจุบันเกษียณแล้ว

4. เจน ฮาร์ดเดอร์ (Jayne Harder) อาจารย์ของมหาวิทยาลัย ฟลอริดา
5. เจ โด널ด์ โบเวน (J. Donald Bowen) อาจารย์ของมหาวิทยาลัย UCLA
6. แมรี ฟิโนเชียโร (Mary Finocchiaro) อาจารย์สอนภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยโรม และเป็นอาจารย์อุปการะคุณ ของ Hunter College of the City University ที่นิวยอร์ก
7. ยีน บอดแมน (Jean Bodman) ผู้อำนวยการของ The American Language Institute, มหาวิทยาลัยนิวยอร์ก
8. แจ็ค ริชาร์ดส์ (Jack Richards) อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาศาสตร์ประจำอยู่ที่ RELC
9. เบอ์นาร์ด ซัสเซอร์ (Bernard Susser) อาจารย์ของวิทยาลัยไบก้า โอซากา ญี่ปุ่น
10. รุท ไครมส์ (Ruth Crymes) เคยเป็นอาจารย์ผู้หนึ่งของมหาวิทยาลัย ฮาวาย ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว
11. ดอน แนป (Don Knapp) อาจารย์ของมหาวิทยาลัยเทมเพิล เพนซิลวาเนีย
12. เทด เพลสเตอร์ (Ted Plaister) ผู้อำนวยการของสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยฮาวาย
13. ดาร์เลน ลาร์สัน (Darlene Larson) อาจารย์ของมหาวิทยาลัย นิวยอร์ก
14. ทอม บักกิงแฮม (Tom Buckingham) อาจารย์ของมหาวิทยาลัย ฮุสตัน
15. ดับเบิลยู อาร์ ลี (W. R. Lee) บรรณาธิการวารสาร English Language Teaching สหราชอาณาจักร
16. เอิร์ล สตีวิก (Earl Stevick) อาจารย์ ของ Foreign Service Institute, วอชิงตัน ดีซี

แฮสเคลเห็นว่าครูผู้สอนภาษาอังกฤษและผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ รวมทั้งตัวแฮสเคลเองควรช่วยกันทำรายชื่อหนังสือขึ้นโดยเสนอรายชื่อหนังสือประมาณ 10 เล่ม ที่แต่ละคนเห็นว่ามีความมีประโยชน์และเหมาะที่จะเป็นคู่มือหรือหนังสืออ้างอิงสำหรับผู้สอนภาษาอังกฤษทั้งหลาย

หลังจากที่ทุกคนเสนอจัดอันดับรายชื่อหนังสือแล้ว แฮสเคลนำเอารายชื่อหนังสือเหล่านั้นมาเปรียบเทียบเพื่อเลือกเอาหนังสือที่มีผู้เสนอแนะมากที่สุดประมาณ 10 เล่มแรกมาใส่ไว้ในรายชื่อหนังสือที่ผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศควรอ่าน แฮสเคลจำแนกประเภทของหนังสือออกเป็น 10 ประเภทคือ

1. หนังสือเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาอังกฤษทั่วไป (General Methods Books)
2. หนังสือเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาอังกฤษเฉพาะเรื่อง (Topical Methods Books)
3. หนังสือไวยากรณ์และภาษาศาสตร์ (Grammar and Linguistics)
4. หนังสือเกี่ยวกับการทดสอบ (Testing)
5. หนังสือเกี่ยวกับแนวทางทั่วไปของการสอนภาษาอังกฤษ (Current Trends)
6. หนังสือเกี่ยวกับวัสดุการสอน (Materials)
7. หนังสืออ้างอิงสำหรับผู้สอนภาษาอังกฤษ (Teacher Reference)
8. หนังสือเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรม (Language and Culture)
9. วัสดุเพื่อเสริมการเรียนการสอน (Supplementary Materials)
10. เบ็ดเตล็ด (Miscellaneous)

จากจำนวนรายชื่อหนังสือทั้งหมด 138 เล่มที่ได้รับการเสนอชื่อ มีหนังสือเพียง 26 เล่มที่ได้รับการเสนอชื่อมากกว่าสองครั้ง และมากกว่าหนึ่งในสามของรายชื่อหนังสือเป็นหนังสือเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาอังกฤษ อาจกล่าวได้ว่าทั้งครูผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญในการสอนภาษาอังกฤษเห็นว่าหนังสือเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาอังกฤษจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทั้งยังช่วยให้ผู้สอนภาษาอังกฤษทั้งหลาย โดยเฉพาะผู้ที่เพิ่งเริ่มอาชีพครูผู้สอน ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาต่างประเทศได้เข้าใจ ภาษาอังกฤษและวิธีการสอนภาษาอังกฤษที่ดียิ่ง

หนังสือที่ได้รับความนิยมถัดมาคือหนังสือเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาอังกฤษเฉพาะเรื่อง และหนังสือไวยากรณ์และภาษาศาสตร์ ส่วนหนังสือประเภทที่ 4, 5, 6, 7, 8 และ 10 นั้น ปรากฏว่าในแต่ละประเภทมีหนังสือที่ได้รับความนิยมเพียง 1-2 เล่มเท่านั้น สำหรับหนังสือประเภท 9 ไม่ปรากฏว่ามีหนังสือเล่มใดที่ได้รับความนิยมเป็นพิเศษเลย

ต่อไปนี้ผู้เขียนขอนำรายชื่อหนังสือจำนวน 26 เล่มที่ได้รับการเสนอชื่อตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไปมาจัดอันดับใส่ไว้ในตารางข้างล่างโดยเรียงลำดับตามความนิยม ส่วนรายชื่อหนังสือที่เหลืออีก 112 เล่มซึ่งเป็นหนังสือที่มีผู้เสนอชื่อเพียงเล่มละ 1-2 คน ผู้เขียนจะนำไปใส่ไว้ในบรรณานุกรมหลังจากตารางดังกล่าว

ประเภท	รายชื่อหนังสือ-ผู้แต่ง	จำนวนครั้งที่ได้รับการเสนอชื่อ	ชื่อผู้เสนอ
General Methods	A Practical Guide to the Teaching of English as a Second or Foreign Language-Rivers & Temperley	8	Paulston, Susser, Finocchiaro, Lee, Crymes, Knapp, Buckingham, Plaister
General Methods	Teaching English to Speakers of Other Languages-Robinett	7	Paulston, Knapp, Finocchiaro, Lee, Buckingham, Bowen, Haskell
General Methods	Teaching English as a Second Language-Paulston & Bruder	6	Finocchiaro, Knapp, Susser, Stevick, Haskell, Bowen
Current Trends	Memory, Meaning and Method-Stevick	5	Bowen, Richards, Crymes, Larson, Plaister
General Methods	Teaching Language as Communication-Widdowson	4	Richards, Crymes, Buckingham, Lee
General Methods	Teaching and Learning English as a Foreign Language-Fries	4	Paulston, Allen, Knapp, Plaister
Topical Methods	A Manual of American English Pronunciation-Prator & Robinett	4	Yorkey, Allen, Finocchiaro, Bowen
Miscellaneous	25 Centuries of Language Teaching-Kelly	4	Paulston, Harder, Lee, Bowen
Topical Methods	Pattern of English Pronunciation-Bowen	4	Yorkey, Bowen, Finocchiaro, Susser
Testing	Testing English as a Second Language-Harris	4	Paulston, Knapp, Finocchiaro, Larson
Grammar & Ling.	A Communication Grammar of English-Leech & Svartvik	4	Yorkey, Crymes, Finocchiaro, Bodman
General Methods	Teaching English as A Second Language-Finocchiaro	3	Buckingham, Lee, Bowen
General Methods	Teaching English as a Second Language-Allen & Campbell	3	Harder, Richards, Susser
Grammar & Ling.	A Concise Grammar of Contemporary English-Quirk & Greenbaum	3	Yorkey, Harder, Crymes
General Methods	Teaching Foreign Language Skills-Rivers	3	Bodman, Bowen Richards

ประเภท	รายชื่อหนังสือ-ผู้แต่ง	จำนวนครั้งที่ได้รับการเสนอชื่อ	ชื่อผู้เสนอ
General Methods	The Language Teaching Controversy -Diller	3	Harder, Crymes, Stevick
General Methods	How to Teach A Foreign Language -Jespersen	3	Paulston, Crymes, Stevick
Materials	Adaptation in Language Teaching -Madsen & Bowen	3	Finocchiaro, Crymes, Plaister
Current Trends	Developing Second Language Skills -Chastain	3	Paulston, Susser Bowen
Topical Methods	The Threshold Level for Modern Language Learning in Schools-Van Ek	3	Yorkey, Bodman, Knapp
General Methods	The Art of Tesol-Newton	3	Finocchiaro, Buckingham, Richards
Grammar & Ling.	A Grammar of Contemporary English -Quirk et al.	3	Yorkey, Bowen, Crymes
Topical Methods	Pronunciation Contrasts in English -Nilsen & Nilsen	3	Harder, Larson, Finocchiaro
Topical Methods	Understanding Reading-Smith	3	Bodman, Knapp, Plaister
Teacher Reference	The Inner Game of Tennis-Gallwey	3	Knapp, Larson, Stevick
Materials	Adapting and Writing Language Lessons-Stevick	3	Knapp, Haskell, Buckingham

BIBLIOGRAPHY

- Abbs and Sexton. The Student's Book, Longman
- Alatis and Twaddell. ESL in Bilingual Education.
- Alexander, L.G., W. Stannard Allen, R.A. Close, and R.J. O'Neil. English Grammatical Structure : A General Syllabus for Teachers, London : Longman Group Limited, 1970.
- Allen and Corder. Papers in Applied Linguistics Vol. 2, Oxford University Press, London, 1975.

- Allen and Valette. *Modern Language Classroom Techniques*, 1972.
- Allen, Harold B. and Russell N. Campbell. *Teaching English as a Second Language: A Book of Readings*. McGraw-Hill, second edition, 1972.
- Allen, J.P.B. and S. Pit Corder, eds. *Techniques in Applied Linguistics*. Vol. 3 of the Edinburgh Course in Applied Linguistics. London: Oxford University Press, 1974.
- Allen, Patrick. *Structural and Functional Models in Language Teaching*, TESL Talk Vol. 8, no. 1, Jan 1977, p. 5-15.
- Asher, James J. and C. Adamski. *Learning Another Language Through Actions: The Complete Teacher's Guidebook*, Los Catos: Sky Oak Productions, 1977.
- Benardo, Leo U. and Dora F. Pantell. *English: Your New Language*, Morris-town, N.J.: Silver Burdett, 1966.
- Billows. F.L. *The Techniques of Foreign Language Teaching*, Longman.
- Boatner, Gates and Makkai. *A Dictionary of American Idioms*, Barrons, 1975.
- Bowen, J. Donald. *Patterns of English Pronunciation*. Rowley, Mass: Newbury House, 1975.
- Bright and McGregor. *Teaching English as a Second Language*. Longman, 1970.
- Broughton, Geoffrey et al. *Teaching English as a Foreign Language*, Routledge and Kegan Paul, London, 1978.
- Brown. H. Douglas. *Principles of Language Learning and Teaching*, Prentice-Hall, 1979.
- Burt, Dulay and Finocchiaro. *Viewpoints on ESL*, Regents, 1977.
- Byrne, Donn. *Teaching Oral English*, London: Longman, 1976.
- Cazdin, Courtney B, Vera P. John and Dell Hymes, eds., *Functions of Language in the Classroom*. New York: Teachers College Press, 1972.
- Chastain, Kenneth. *Developing Second Language Skills: Theory to Practice*. Chicago: Rand McNally, second edition, 1976.
- Clark, Mark and Sandra Silberstein. *Towards a Realization of Psycholinguistics Principles in the ESL Reading Class*, *Languaue Learning*, Vol. 27/1, June 1977. 135-154
- Close, R.A. *A Reference Grammar for Students of English*. Longman, London, 1975.
- Close, R.A. *English as a Foreign Language*, second edition. London: George Allen & Unwin Ltd., 1877.
- Corder, S.P. and J.P.B. Allen. *The Edinburgh Course in Applied Linguistics*, Vol. 3, *Techniques in Applied Linguistics*, Oxford University Press. London. 1974.
- Coulthard, Malcolm. *An Introduction to Discourse Analysis*. Longman, London, 1977.
- Croft, Kenneth, ed. *Readings on English as a Second Language*. Cambridge: Winthrop Publishers, 1972.

- Crowell, Thomas L. *Index to Modern English*
- Curran, Charles. *Counseling-Learning in Second Languages*. Apple River Press, 1976.
- Dale, Edgar and Joseph O' Rourke. *The Living Word Vocabulary: The Words We Know*, Elgin, IL: Dome Press, 1976.
- Danielson, Dorothy and Rebecca Hayden. *Using English, Your Second Language*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1973.
- Decanay, Fe R. *Techniques and Procedures in Second Language Teaching*. Quezon City: Phoenix Press, 1963.
- Diller, Karl Conrad. *The Language Teaching Controversy*. Rowley, Mass: Newbury House, 1978.
- Dixon, Robert J. *Regents English Workbooks (Vol. 1 & 2)*, 1958.
- Dobson, Julia. *Effective Techniques for English Conversation Groups*. Rowley, Mass: Newbury, 1874.
- Dorry, Gertrude. *Games for Second Language Learning*. New York: McGraw-Hill, 1966.
- Dunlop, I. *Practical Techniques in the Teaching of Oral English*. Almqvist and Wiksell, Stockholm.
- Dykstra, Port and Port. *Ananse Tales*.
- Ek, J.A. Van. *The Threshold Level for Modern Language Learning in Schools*. London: Longman, 1978.
- Finocchiaro, Mary. *English as a Second Language: From Theory to Practice*. New York: Regents, 1974.
- Finocchiaro, Mary. *Teaching English as a Second Language*. Harper and Row
- Finocchiaro, M. and N. Bonomo. *The Foreign Language Learner: A Guide for Teachers*. Regents, 1973.
- Finocchiaro, M. and S. Sako. *Foreign Language Testing*. Regents, 1979.
- Foss, Donald J. and David T. Hakes. *Psycholinguistics: an Introduction to the Psychology of Language*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc, 1978.
- Fries, Charles C. *Teaching and Learning English as a Foreign Language*. University of Michigan Press, 1945.
- Fromkin, Victoria and Robert Rodman. *An Introduction to Language*. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1974.
- Funk and Wagnall, Standard College.
- Gallwey, Timothy. *The Inner Game of Tennis*. Random House, 1974.
- Gattegno, Caleb. *Teaching Foreign Languages in Schools the Silent Way*. New York: Educational Solutions, second edition, 1972.
- Gattegno, Caleb. *The Common Sense of Teaching Foreign Languages*, Educational Solutions, Inc.

- Gordon and Wong. *A Manual for Speech Improvement*. Prentice-Hall, 1961.
- Guide for the Volunteer English Teacher, Washington, D.C. National Association for Foreign Student Affairs, 1973.
- Gurrey, P. *Teaching English as a Foreign Language*, Longman.
- Guth, Hans P. *English Today and Tomorrow*. Englewood Cliffs, N.J : Prentice-Hall, 1964.
- Hall, Edward T. *The Hidden Dimension*.
- Hall, Edward T. *The Silent Language*, Doubleday and Company Inc., 1959.
- Halliday, M.A.K. Angus McIntosh, and Peter Strevens. *The Linguistic Sciences and Language Teaching*. London : Longmans, Green, 1964.
- Halliday, M.A.K. *Explorations in the Functions of Language*. London : Edward Arnold (Publishers) Ltd., 1973.
- Harris, David. *Testing English as a Second Language*, McGraw-Hill, 1969.
- Heaton, J.B. *Writing English Language Tests*, London : Longman, 1975.
- Hendrickson, James. *Error Correction in Foreign Language Teaching*, *Modern Language Journal*, Dec'78, 387-398.
- Holmes, Janet and Dorothy F. Brown. *Developing Sociolinguistic Competence in a Second Language*, *TESOL Quarterly*, 10/4, 1974, 423-432.
- Hornby, A.S. *Guide to Patterns and Usage in English*. London : Oxford University Press, second edition, 1975.
- Hornby, A.S. *The Teaching of Structural Words and Sentence Patterns*, Oxford University Press.
- Hornby et al. *Advanced Learner's Dictionary of Current English*.
- Illyin, Donna, and Thomas Tragardh. *Classroom Practices in Adult ESL*.
- Issue of *English Teaching Forum*—"The Functional Notional Syllabus", April 1979.
- Jespersen, Otto. *How to Teach a Foreign Language*, London, George Allen and Unwin, 1904.
- Johnson, Francis C. *English as a Second Language : An Individualized Approach*. Brisbane, Australia : Jacaranda Press, 1973.
- Joiner, Elizabeth and Patricia Westphal. *Developing Communication Skills*, Newbury House, Rowley, 1978.
- Joo, Martin. *The Five Clocks*.
- Kelly, L.G. *25 Centuries of Language Teaching*. Rowley, Mass : Newbury House Pub., 1969.
- Kenyon and Knott, *A Pronouncing Dictionary of American English*.
- Krashen, Stephen D. *Language Acquisition and Second Language Teaching*.
- Krashen, Stephen D. *The Monitor Model for Adult Second Language Performance*, In *Viewpoints on English as a Second Language*, Marina Burt, Heidi Dulay and Mary Finocchiaro (editors) Regents, N.Y., 1972, 152-161.
- Lado, R. *Language Teaching : A Scientific Approach*, McGraw-Hill.

- Lado, R. *Linguistics Across Cultures*. Ann-Arbor, Mich : University Of Michigan Press, 1957.
- Leavitt, Leslie W. *Practical Help in Teaching English as a Foreign Language*. Beirut : American Univ., 1964.
- Lee, W.R. *Language Teaching Games and Contests*. London : Oxford University Press, 1965.
- Leech, Geoffrey and Jan Svartvik. *A Communicative Grammar of English*. London: Longman, 1975.
- Longman Dictionary of Contemporary English. London: Longman, 1978.
- Lozanov, Georgi. *Suggestology and Outlines of Suggestopedy*. Gordon & Breach.
- Mackey, William F. *Language Teaching Analysis*, Longman.
- Madsen, H. and J. Bowen. *Adaptation in Language Teaching*. Rowley, Mass, Newbury, 1978.
- Maley and Duff. *Drama Techniques in Language Learning*. MET (Modern English Teacher) South Humberside, England
- Moskowitz, Gertrude. *Caring and Sharing in the Foreign Language Class*. Newbury House, 1978.
- Munby, John. *Communicative Syllabus Design : A Socio-linguistic Model for Defining the Content of Purpose-specific Language Programmes*. London : Cambridge University Press, 1978.
- Newton, Anne (ed), *The Art of TESOL*. Newbury House, Rowley, Mass, 1978.
- Neustadt Bertha C. *Speaking of the U.S.A : A Reader for Discussion*. N.Y. : Harper & Row, 1975.
- Nida, Eugene A. *Customs and Cultures*. N.Y. : Harper, 1954.
- Nilsen, Donald and Aleen Pace Nilsen. *Pronunciation Contrasts in English*, New York : Regents, 1973.
- Palmer, H.E. *The Principles of Language Study*. Oxford University Press.
- Palmer, Leslie and Bernard Spolsky, eds. *Papers on Language Testing, 1967-1974*, Washington D.C. : TESOL, 1975.
- Paulston, C. & M. Bruder. *Teaching English as a Second Language*. Winthrop, 1976.
- Paulston, Christina Bratt and Mary Bruder. *From Substitution to Substance : A Handbook of Structural Pattern Drills*, Rowley, Mass.
- Phillips, Nina, *Conversational English for the Non-English Speaking Child*. N.Y. : Teachers College Press, 1967.
- Prator, Clifford J. and Betty Wallace Robinett. *A Manual of American English Pronunciation*. New York : Holt Rinehart and Winston, third edition, 1972.
- Quirk, Randolph and Sydney Greenbaum. *A Concise Grammar of Contemporary English*. New York : Harcourt Brace Jovanovich Inc., 1976.

- Quirk, Randolph and Sydney Greenbaum. *A University Grammar of English*. London : Longman, 1973.
- Quirk and Greenbaum and Crowell. *Index to Modern English*, 1964
- Quirk, Randolph et al. *A Grammar of Contemporary English*, London : Longman, 1972.
- Richards, Jack and John Oller. *Focus on the Learner*.
- Rivers and Temperly. *A Practical Guide to the Teaching of English as a Second or Foreign Language*. Oxford, 1978.
- Rivers, Wilga. *Teaching Foreign Language Skills*, University of Chicago, Chicago, 1968.
- Rivers, Wilga. *The Psychologist and the Foreign Language Teacher*.
- Robinett, Betty. *Teaching English to Speakers of Other Languages : Substance and Technique*. McGraw-Hill, 1978.
- Rogers, John. *Group Activities for Language Learning*. RELC, Singapore, 1978.
- Roget, Thesaurus.
- Rosten, Leo. *The Education of Hyman Kaplan*. Harper & Row.
- Ruber, Martin. *Between Man and Man : On Education and On the Education of Character*.
- Saville-Troike, M. *Foundations for Teaching English as a Second Language : Theory and Method of Multicultural Education*. Prentice-Hall, 1976.
- Shaughnessy, Mina. *Errors and Expectations : A Guide for the Teaching of Basic Writing*. Oxford, 1977.
- Smith, Frank. *Comprehension and Learning*.
- Smith, Frank. *Understanding Reading*. Holt, Rinehart and Winston, 1971.
- Spolsky, Bernard. *Educational Linguistics*. Rowley, Mass : Newbury House Publishers, Inc., 1978.
- Stageberg, Norman C. *An Introductory English Grammar*. New York : Holt Rinehart and Winston, second edition, 1971.
- Stevick, Earl J. *Adapting and Writing Language Lessons*. Foreign Service Institute, 1971.
- Stevick, Earl J. *Memory, Meaning and Method*. Newbury House, Rowley, M.A., 1976.
- Stratton, Florence. *Putting the Communicative Syllabus in Its Place*. TESOL Quarterly, 11/2, 1977.
- Stevens, P. *New Orientations in the Teaching of English*. Oxford Univ. Press.
- The American Heritage Dictionary of the English Language*.
- Thomas, Charles K. *An Introduction to the Phonetics of American English*. New York : The Ronald Press Co., 1958.

- Thomas, Eleanor Wall. Teaching Reading to Non-English Speakers. Macmillan, 1970.
- Thorndike and Lorge. Teacher's Word Book of 30,000 Words.
- Valette, Rebecca M. Modern Language Testing. second edition. New York : Harcourt Brace Jovanovich, Inc., 1977.
- Valette, Rebecca and Renee Disick. Modern Language Performance Objectives.
- Via, Richard A. English in Three Acts. Honolulu : University Press of Hawaii, 1976.
- Webster's Collegiate.
- Webster's New World.
- West, Michael. Teaching English Under Difficult Circumstances.
- Widdowson, H.G. Teaching Language as Communication. Oxford University Press, London, 1978.
- Wilkins, D.A. Linguistics in Language Teaching. Cambridge Mass : The M.I.T. Press, 1972.
- Wilkins, D.A. Notional Syllabuses. Oxford University Press, London, 1976.
- Wiikins, D.A. Second-Language Learning and Teaching. Arnold.
- Yorkey, Richard C. Study Skills for Students of English as a Second Language. N.Y. : McGraw-Hill, 1970.

สนทนากับ ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ

เมื่อเอ่ยชื่อ หม่อมหลวงบุญเหลือ หรือ อาจารย์บุญเหลือ ย่อมเป็นที่รู้จักกันทั่วไป เพราะนอกจากจะเป็นผู้เชี่ยวชาญทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เป็นผู้มีความสำคัญในด้านการเรียนการสอน และจัดวางหลักสูตรภาษาของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ท่านยังเป็นนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วไป ปัจจุบันนี้แม้จะมีอายุมากแล้วก็ยังกระฉับกระเฉง มีงานล้นมือ วันที่นัดพบท่านก็อยู่ระหว่างเตรียมร่างหลักสูตรภาษาไทยให้กระทรวงศึกษาธิการ จากการนัดพบครั้งนี้ท่านได้กรุณาให้ข้อคิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไว้หลายประการ

— อาจารย์มีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ภาษาอังกฤษของกระทรวงศึกษา

“หลักสูตรภาษาอังกฤษนี้มันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้ไม่กี่มากน้อย การเรียนชั้นต้นมันต้องทำตามเดิมที่เราเคยทำกันมา เช่นว่าเรียนจำนวนคำเท่านั้นเท่านั้น เรียนโครงสร้าง และพยายามให้เกิดทักษะ เข้าใจศัพท์ จำประโยคได้”

— มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ่อยไหมคะ

“ตั้งแต่ 03 พึ่งมาเปลี่ยน 23 นี้เอง 20 ปี” อาจารย์ลงเสียงหนักให้เห็นว่านานจริง
“หลักสูตรไม่สำคัญหรอกมันก็แค่นั้นแหละ เนื้อหาเก่า ใช้คำใหม่เท่านั้น”

— เกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกล่ะคะ

“ให้เด็กมันก็จะได้รู้สึกว่ามันถูกบังคับ พ่อแม่ก็เกิดความรู้สึกว่าเป็นคนเลือกให้ลูกเอง เด็กก็รู้สึกว่ามันเองเป็นผู้เลือกเรียน ถ้าแกไม่ยอมเรียนภาษาอังกฤษจะไปเลือกภาษาอื่นก็ได้แต่ผลทางปฏิบัติมันออกมาเกือบเหมือนเดิม ทั้งประเทศไทยมีคนเลือกภาษาฝรั่งเศสประมาณ 30 คน นอกนั้นเลือกอังกฤษหมด”

– ทำไมการเรียนภาษาอังกฤษที่ผ่านมาของเราจึงไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร มีเด็กเป็นจำนวนมากที่เรียนภาษาอังกฤษมานานับสิบ ๆ ปีแล้วใช้การไม่ได้

“อันนี้มันเป็นกันทั่วโลกนะไม่เฉพาะแต่ประเทศเรา การเรียนภาษาที่สองถ้ามันนั่งเรียนอาทิตย์ละ 5 ชั่วโมง มันไม่ได้ผลหรอก ดิฉันเคยไปฮ่องกงมีคนขนาดอินสเปกเตอร์ (inspector) มาคุยด้วย ครั้งแรกคิดว่าพูดภาษากว้างๆ ฟังตั้งนานถึงได้รู้ว่าแกพูดอังกฤษ การจะเรียนภาษาที่สองให้ได้ผลมันต้องเรียนแบบเข้มข้น (intensive) สักระยะหนึ่ง จนรู้สึกว่ามันซึมเข้าสู่ร่างกาย นี่ก็คิดออกมาเป็นภาษานี้ ภาษาวิชาการเขาเรียกว่ามี สกิล คอนโซลิเดชัน (skill consolidation) คือ ทักษะมันเป็นปีกแผ่นแล้วที่หลังจะเพิ่มเติมอะไรก็เพิ่มเติมได้”

– เราจะมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้วางไปในแนวนี้บ้างไหมคะ

“มันยังไม่เข้าใจกันค่ะ ผู้ที่มีอำนาจบริหารการศึกษายังไม่เข้าใจเรื่องนี้ แล้วก็ไปโทษว่าครูไม่ดี หนังสือไม่ดี การสอนไม่ดี แท้จริงแล้ว เอ็กโพสเชอร์ (exposure) มันยังไม่พอ”

– ครูผู้สอนรู้สึกบ้างไหมคะว่า การสอนภาษาอังกฤษล้มเหลว

“ครูทั่วไปไม่รู้สึกรอกค่ะ สอนหนังสือได้จบเล่ม ครูจบนะ นักเรียนจะจบไม่จบไม่รู้แหละ ครูออกข้อสอบ นักเรียนสอบเสร็จ ก็เป็นอันว่า ประสบความสำเร็จ”

เราในฐานะอดีตนักเรียน เจอวิชาประเภท “ครูจบนะ” แต่นักเรียนถึงไหนไม่รู้มามากเหมือนกัน

– นอกจากการวางหลักสูตรแล้วมีสาเหตุอื่นอีกไหมคะ ที่ทำให้ภาษาอังกฤษของเด็กไทยไม่ดีเท่าที่ควร

“เด็กเขาขาดแรงจูงใจ (motivation) ต่างประเทศเขาทดลองกันแล้วว่าเรียนภาษาต้องอาศัยความถนัด (aptitude) คือความถนัดทางธรรมชาติกับแรงจูงใจ ซึ่งมีความสำคัญมากกว่าความถนัด เช่น สมมุติว่าคนไม่ถนัดการเรียนภาษา แต่ถ้าไม่รู้ภาษานั้นก็จะซื้ออาหารไม่ได้

คน ๆ นั้นก็ต้องเรียนภาษาที่จำเป็นนั้น สังเกตดูชิคะเต็กไทยแถวเชียงใหม่ พักยา ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวจะสนใจเรียนภาษาอังกฤษ เพราะว่าแกได้ใช้ไต่ยีนอยู่เสมอ ๆ ส่วนเต็กในถิ่นที่ร้อยบีไม่เคยเจอฝรั่งแกจะไม่ค่อยสนใจ ไม่มีแรงจูงใจให้อยากรู้หรืออยากเรียน”

– ทางค่านครู มาตรฐานของครูภาษาอังกฤษตอนนี้เป็นอย่างไรบ้างคะ

“เรื่องนี้เป็นปัญหามากคะ เป็นสาเหตุใหญ่ที่ทำให้การเรียนภาษาอังกฤษล้มเหลว คือครูเองแกก็ไม่รู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด ก็สอนเต็กมาผิด ๆ เต็กบ้านคิดนเองกลับมาบ้านออกเสียงผิด ๆ เรายังไม่รู้จะแกยั้งใจ จะบอกว่าครูสอนผิดก็เต็กต่อไปแกไม่เชื่อครู **ตราบใดที่ครูเองยังเขียนประโยคผิด ออกเสียงผิดแกก็จะสอนเต็กให้รู้ไอ้ที่ถูกต้องได้ยาก ครูอังกฤษต้องพูดอังกฤษได้ด้วยสำเนียงที่ถูกต้องพอสมควร ลงแอกเซ้นท์ (accent) ถูก ลงหนักเบาถูก** ขนาดอาจารย์มหาวิทยาลัยคิดนเดินผ่านห้องไต่ยีนเสียงดริลล์ (drills) อีส (is) ออฟ (of) ทั้งลันทั้ง ๆ ที่คำพวกนี้ไม่สเตรส (stress) อีกอย่างหนึ่งครูกวจะอ่านภาษาอังกฤษได้ในระดับหนึ่ง ถ้าอ่านโนเวล (novel) ก็ไม่ต้องให้ถึงขนาดจอห์น อัฟไคค์ (John Updike) แต่ก็ควรจะให้ไต่ระดับ แกรห์ม กรีน (Graham Green) แล้วก็อ่านไต่เร็วพอสมควร”

ไต่ยีนอาจารย์พูดแล้วต้องหันมามองตัวเอง เรายังครูสอนภาษาอังกฤษคนหนึ่ง เวลาสอนปากเปล่าเป็นอย่างไรที่ท่านอาจารย์ว่าหรือเปล่านะ

– เรายังมีทางแกไขอย่างไรบ้างคะ

“มันก็ทำได้หลายอย่าง อย่างหนึ่งต้องปรับปรุง หลักสูตรครูตามโรงเรียนฝึกหัดครูให้สอดคล้องกับหลักสูตรนักเรียนของกระทรวงศึกษาฯ ตอนนั้นมันยังไม่ประสานกัน ฝึกหัดครูเองก็ยังไม่กระจ่างเรื่องภาษาศาสตร์ ไม่รู้ว่าภาษาศาสตร์นั้นจำเป็นจะต้องรู้หรือเปล่านะ และรู้แคไต่ไหน มีบทบาทยั้งใจ อีกอย่างหนึ่งคือ การวัดผล แล้วก็วิธีฝึกทักษะ เราต้องรู้ว่าเวลาไหนเราฝึกทักษะรับ หรือ ทักษะแสดงออก”

– ทักษะต่าง ๆ ที่สอนในโรงเรียนนี้เป็นอย่างไรบ้างคะ

“นี่ก็เป็นปัญหาอีก เพราะว่าครูแกไม่รู้ว่ แต่ละทักษะจะต้องสอนอย่างไร ถ้าจะสอนให้เต็กอ่าน ‘เป็น’ จะต้องสอนอย่างไร ต้องสอนครูให้รู้จุดมุ่งหมายของงานที่ตัวเองทำ”

– ครูที่กำลังสอนอยู่ปัจจุบันนี้เรามีทางปรับปรุงมาตรฐานอย่างไรไหมคะ

“ทำนะมันควรจะทำ แต่กำลังมันไม่พอ เช่น วิทยาลัยครูนะนะ ควรจะอบรมบัณฑิตของตัวแก้ไขส่วนที่บกพร่องแล้วจึงส่งไปสอน กรมการฝึกหัดครูก็ควรจะให้มีการทดสอบความรู้ครูและจัดฝึกอบรม”

– เป็นไปได้ไหมคะที่เราจะจัดศูนย์กลางทดสอบและฝึกอบรมครู

“บริติช เคาน์ซิล (British Council) เขาก็จัดมาหลายปีแล้วนะ แต่มันก็ไม่ทั่วถึง คนที่มีความรู้ความสามารถของเราก็อยู่กระจัดกระจาย ตอนที่เรามีศูนย์ภาษาอังกฤษของทบวงมหาวิทยาลัย มันก็ทำท่าจะกระตั้ง อาจารย์มหาวิทยาลัยที่สอนภาษาอังกฤษก็ได้พบหน้ากันเกือบทั่วได้เรียนรู้อะไร ๆ ใ้ความเข้าใจผิดก็ถูกขจัดไปเกือบหมด แต่แล้วก็ต้องยุบไปไว้สถาบันภาษาจุฬาฯ”

อาจารย์พูดถึงตรงนี้คงสงสารอาจารย์สถาบันที่นั้งอยู่ตรงหน้า ท่านรีบเสริมว่า

“แล้วตอนนั้นสถาบันของจุฬาฯ ก็เพิ่งตั้งเนื้อตั้งตัวสอนนิสิตวิธีใหม่ เอาแรงไปลงทางนั้นถ้าจะไปอบรมครูอื่น ๆ ก็ยังไม่มีกำลัง”

ความจริงสถาบันภาษาก็มีนโยบายที่จะทำอยู่เหมือนกัน มีการจัดอบรมภาคฤดูร้อนให้กับอาจารย์ผู้สนใจและอบรมบุคลากรของจุฬาฯ

– อาจารย์ต้องการให้มีศูนย์ฝึกอบรมใช้ไหมคะ

“ควรจะมีค่ะ In-Service Training Center ระดับชาติ ให้บริการครูทั่วประเทศ มี Standardized Test ทดสอบคนที่มาเป็นครูภาษาอังกฤษ ถ้าเขามีจุดบกพร่องตรงไหนก็อบรมแก้ไข จัดโปรแกรม (program) ให้ครูเข้ามาทดสอบและอบรมฟื้นฟูความรู้ให้แก่กันทั่วทั้งวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ โครงการฝึกหัดครูของเราต้องรวมกันให้ได้ระดับชาติ ทุกวันนี้สรีนทรินทร์ ๆ ทำอย่าง จุฬาฯ ทำอย่าง เชียงใหม่ทำอย่าง เราไม่จำเป็นต้องสอนเหมือนกันแต่ต้องเข้าใจกันในหลักการ ตอนนั้นคนกำลังสงสัยว่าต้องรู้ภาษาศาสตร์หรือไม่รู้แค่ไหน ใ้รู้นะมันต้องรู้ พอให้พูดกันรู้เรื่องไม่ต้องรู้ขนาดทำวิจัย ฝรั่งเศสทำไปหมดแล้ว”

– อาจารย์คิดว่าวิธีการสอนใหม่ ๆ ช่วยได้มากไหมคะ เช่น Pedagogical Grammar

“ช่วยได้ค่ะ ช่วยประหยัดเวลา เรียนแบบรัฐจุฬาระสงค์ Pedagogical grammar นี้มันเป็นไวยากรณ์สำหรับครูสอนนักเรียนไม่ได้เป็นทฤษฎีทางภาษาศาสตร์หรูหรา ถ้าเป็นชั้นมัธยม

เขาก็ถือการสื่อสาร ถ้าเด็กจะใช้ภาษาสื่อสารเรื่องอะไรก็เอาใจใส่สิ่งนั้น แต่ก่อนสอนมุ่งให้เด็กรู้ภาษาอังกฤษดี อ่านหนังสืออะไรอ่านได้แต่ตอนนั้นตัวแคบเข้ามาถ้าเด็กจะประกอบอาชีพค้าขายไหนก็สอนให้เหมาะสม เช่น ถ้าเด็กจะทำงานโรงแรมก็เรียนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับโรงแรม ถ้าจะเป็นมัคคุเทศก์ก็ต้องรู้มากหน่อย ต้องเรียนกว้างขวางให้พูดจากับนักท่องเที่ยวได้”

– การเรียนด้วยตนเอง (individualized instruction) ที่สถาบันภาษาฯ ทำอยู่ อาจารย์คิดว่าอย่างไรคะ

“ก็ทำได้นะ แต่ต้องมีการฝึกหัดครูอาจารย์กันบ้างก่อน เพราะบทบาทจะเปลี่ยนแปลงไป และต้องมีความเข้าใจในวิธีการวัดผล คราวนี้มันก็ต้องมีข้อเสียบ้าง เด็กบางคนแก้ทำอะไรด้วยตนเองไม่ได้ ต้องถูกบังคับเราต้องกำหนดให้จบบทนั้นบทนี้ในเวลาที่กำหนด ข้อสำคัญต้องจัดสอบบ่อย ๆ ถ้าสอบไม่ได้ต้องย้อนกลับไปทบทวน”

– ที่สถาบันภาษาสอนก็มีการสอบบ่อย ๆ แต่ไม่มีการเก็บคะแนนอาจารย์คิดว่าควรจะเป็นเปลี่ยนเป็นเก็บคะแนนใหม่คะ

“ลำบากนะ ถ้าเก็บคะแนนอาจจะเกิดปัญหาเด็กตกเพราะคะแนนเก็บ ถ้าปล่อยให้แกเรียนไปสักพักแกจะชินไปเอง เกิดรู้ขึ้นมาว่า เราต้องเรียนนะ ไม่งั้นก็จะขาดทุนเพื่อน เขารู้แล้วเราไม่รู้”

– นอกจากเทคนิคการสอนแล้ว อาจารย์คิดว่าอุปกรณ์การสอนมีบทบาทมากไหมคะ

“ไอ้บทบาทน่าจะคงไม่มากเพราะเราไม่ยอมให้มันมี ความจริงอุปกรณ์มันช่วยนะจะใช้เทปเปิดให้เด็กได้ฟังเสียงของเจ้าของภาษาจริง ๆ หรือเมื่ออบรมจบกลับไปใช้วิทยุโรงเรียนซึ่งเขาจัดทำรายการช่วยเหลืออยู่แล้ว ดิฉันเคยไปกับพวกศึกษานิเทศก์ทางวิทยุ ไปตามต่างจังหวัดเรียกครูมาตกลงเลยว่า ถ้าเราทำรายการสอนภาษาอังกฤษให้ครูจะใช้สอนเด็กใหม่ ครูจะพบกับนักเรียนได้ไหมว่าครูอยากให้นักเรียนพูดภาษาอังกฤษได้ดีกว่าครู นักเรียนได้ฝึกหัดจากเสียงของเจ้าของภาษา ครูจะช่วยอธิบายกฎเกณฑ์ให้ ครูบางคนบอกว่าทำได้ แต่บางคนพอเปิดวิทยุ..... เอไอ้คนนี้ออกเสียงไม่เหมือนเรา เลิกใช้ดีกว่า เป็นอย่างนั้นก็มาก”

– มีปัญหาเรื่องเงินที่จะซื้ออุปกรณ์บ้างไหมคะ

“เงินมีนะคะ” อาจารย์ขึ้นเสียงสูงเน้นให้เห็นว่ามีจริง ๆ และคงจะมากด้วย “แต่เขาเห็นว่าไม่จำเป็นเขาก็ไม่ใช้ มันติดขัดเรื่องอื่น ๆ มันพัคพาไม่ได้ทำสักที คือเราไม่ยอมเสียเวลา

“ที่อยากจะฝากไปคือ ทำอย่างไรครูโรงเรียนราษฎร์ถึงจะได้เพิ่มเติมความรู้ให้มากกว่าที่มีอยู่ตอนนี้สักหน่อยเวลานสอนเสียเวลาสัก 90 เปอร์เซ็นต์กระมัง เพราะว่าสอนประโยคผิด ๆ ออกเสียงผิด ๆ แล้วก็ไ้การคัดลายมือเนี่ยยังโบราณอยู่ครั้งไหนก็ไม่ทราบ เขามีสมุคชายให้นักเรียนเขียนเป็น Longhand อย่างสมัยที่ฉันเรียนนะ นี่ฉันอายุ 70 แล้วนะ ไ้เด็กของเราอายุ 7 ขวบ ยังต้องเรียนเหมือนเรา แหมมันเสียเวลา ถ้าจะสอนแบบผิด ๆ หรือสอนอะไรที่มันเสียเวลาอย่าสอนดีกว่า แต่ถ้าจะไปห้ามเค้าก็จะเกิดปฏิกิริยา เราต้องมีรัฐบาลที่มีเสถียรภาพมาก ๆ อยู่นาน ๆ กระทรวงศึกษาต้องมีบุคลากรเรื่องเข้าใจกัน มหาวิทยาลัยและแหล่งผลิตครูอื่น ๆ ก็ต้องพบปะกัน พวกอาจารย์ใหญ่โรงเรียนหลวงโรงเรียนราษฎร์ก็ต้องมารู้จักพูดคุยแก้ปัญหาการเรียนการสอน ต้องทำงานให้สอดคล้องกันไม่ใช่ต่างคนต่างทำ”

เราอ้อมาจากอาจารย์มาพร้อมกับข้อคิดที่ท่านฝากไว้ ความเข้าใจ ความสามัคคี การร่วมมือกันทำงานจะยังให้สำเร็จในทุกสิ่ง เราได้แต่ฝากความหวังไว้ว่าในอนาคตอันไม่ไกล บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจะได้ตื่นตัว ร่วมมือกันฟื้นฟูอุปสรรคทั้งหมด เด็กไทยจะมีความรู้ภาษาต่างประเทศดีพอที่จะค้นคว้าวิชาการให้ก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศทั้งหลาย

“ตอบปัญหาจากผู้อ่าน”

ควบคุมโดย ดวงตา ลักณะประสิทธิ์

คอลัมน์ “ตอบปัญหาจากผู้อ่าน” ของเราได้เกิดขึ้นมาเป็นครั้งแรกพร้อมกับวารสาร “ภาษาปริทัศน์” ของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรามีจุดมุ่งหมายที่จะนำปัญหาของผู้มีอาชีพสอน ภาษาอังกฤษ และผู้สนใจภาษาอังกฤษโดยทั่วๆ ไปมาเสนอต่อท่าน เพื่อช่วยกันหาหนทางแก้ปัญหาคือหรือจัดข้อสงสัยต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาการสอนโดยตรง หรือปัญหาเกี่ยวกับภาษาอังกฤษในแง่อื่น ๆ คำตอบของเราจะประมวลจากประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และทฤษฎี อีกทั้งจากคำแนะนำและคำอธิบายของท่านผู้รู้เท่าที่เราจะหาได้ ด้วยเจตนาที่ดีดังนี้ เราหวังว่าคอลัมน์ของเราจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อท่านผู้อ่านทั้งทางตรงและทางอ้อม

โปรดส่งคำถามของท่านตรงมาที่ คอลัมน์ “ตอบปัญหาจากผู้อ่าน”
วารสารภาษาปริทัศน์

ถาม ปัญหาที่ผมนำมาเป็นปัญหาที่พบอยู่เสมอในการสอนพูดภาษาอังกฤษ ผมสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยมีชื่อแห่งหนึ่ง ปกติผมมักจะยึดวัสดุการสอนที่มีอยู่แล้วเป็นหลัก แต่ปรากฏว่าหลายครั้งนักเรียนจะทำท่าเบื่อหน่ายเสียจนผมแทบจะหมดกำลังใจสอน และในช่วงโมงต่อไปก็มีนักเรียนน้อยลงไปอีก ผมอยากทราบว่าอะไรควรจะเป็นวิธีแก้ที่ชะงักที่สุดเมื่อพบสถานการณ์เช่นนั้นในห้องเรียน – “อาจารย์ใหม่”

ตอบ การที่บรรยากาศในห้องเรียนสอนพูดไม่มีชีวิตชีวาเท่าที่ควร มีสาเหตุหลายอย่าง สาเหตุที่โฉนคิดว่าจะน่าจะนำมากล่าวมีดังนี้

1. วัสดุการสอนไม่เอื้อต่อการสอนพูดเท่าที่ควร
2. บุคลิกลักษณะของผู้สอนไม่เอื้อต่อการสอนพูด เช่นเป็นคนเคร่งขรึมเอาจริงจังเอาจังมากเกินไปจนผู้เรียนขยาด เป็นต้น

สำหรับปัญหาแรกนั้นถ้าผู้สอนได้มีเวลาแก้ไขหรือเพิ่มเติมวัสดุการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและสภาพชั้นเรียนของตนก็จะเป็นสิ่งที่ช่วยได้มาก เพราะไม่มีใครจะรู้จักนักเรียนของตนมากเท่าผู้สอน แต่ในความเป็นจริงผู้สอนมักจะทำไม่ได้ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งจึงจำต้องพึ่งวัสดุการสอนที่มีอยู่ไปพลางก่อน ดังนั้นบางครั้งเมื่อสภาพในห้องได้ซบเซาลงจนถึงขนาดที่จะทำให้ทุกคนอึดอัดใจละก็ผู้สอนควรจะมีเกมส์หรือกิจกรรมที่ช่วยก่อให้เกิดบรรยากาศสนุกสนานในห้องเรียนเอาไว้แก้สถานการณ์คับขันบ้าง

เมื่อพิจารณาปัญหาที่สองก็จะเห็นได้ชัดทันทีว่าควรแก้ที่ผู้สอน หรือบุคลิกและนิสัยบางอย่าง คือควรพยายามทำตัวเป็นกันเองกับผู้เรียนสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนกล้าพูดกับเพื่อนหรือกับตัวผู้สอนโดยไม่ต้องกังวลถึงข้อผิดพลาดทางภาษา เป็นที่เชื่อกันว่าคนที่พูดภาษาอังกฤษได้ส่วนใหญ่ต้องเริ่มจากความมั่นใจในตัวเองมีความกล้าที่จะแสดงออกแม้ว่าภาษาที่ใช้จะผิด ๆ ถูก ๆ อยู่บ้างถ้าให้เวลาเขาสักระยะหนึ่ง เขาจะแก้ความผิดพลาดให้น้อยลงได้ทั้งจากการช่วยตัวเองและจากที่ผู้สอนช่วยด้วย และเมื่อเขารู้ตัวว่าพูดดีขึ้นก็จะยิ่งสะสมความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษมากขึ้น ผู้สอนอาจช่วยให้เขาเกิดความรู้สึกกล้าขึ้น โดยชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ใหญ่ของการพูดภาษาอังกฤษของคนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เช่นคนไทยนั้น คือการสื่อสารกับชาวต่างประเทศ トラบไตที่ทั้งสองฝ่ายสื่อสารกันเข้าใจ ความผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ ด้านหลักเกณฑ์ของภาษานั้นเป็นเรื่องธรรมดา แต่ไม่ควรละเลยที่จะแก้ไข

อย่างไรก็ตามไม่ว่าอาการเบื่อหน่ายของนักเรียนจะเกิดด้วยเหตุใด เกมส์และกิจกรรมเพื่อความสนุกสนานในห้อง จะช่วยบรรเทาอาการนี้ได้ ถ้าผู้สอนเลือกมาใช้ให้ได้จังหวะ คือเมื่อเริ่มรู้สึกถึงความเบื่อหน่ายจากสีหน้าของนักเรียน ผู้สอนควรรหาทางยุติสิ่งที่กำลังทำอยู่และนำเกมส์มาใช้ทันที เกมส์ที่จะนำมากล่าวถึงนั้นถูกนำไปใช้อย่างได้ผลมาแล้ว บางทีคุณอาจนำไปทดลองบ้างก็ได้

1. เกมส์แต่งเรื่อง

นักเรียนคนหนึ่งในห้องจะพูดออกมาหนึ่งประโยค อีกคนหนึ่งก็จะพูดประโยคอีกหนึ่งประโยคขึ้นมาให้ปะติดปะต่อกับประโยคแรก ทำเช่นนั้นจนครบหมดแล้วก็จะได้เรื่องหนึ่งเรื่อง

ที่ช่วยกันแต่งขึ้นมา บางครั้งจะเป็นเรื่องสนุกสนานมากทีเดียว อันที่จริงแล้วผู้สอนสามารถจะเป็นคนหนึ่งในกลุ่มแต่งเรื่องได้ เราอาจจะประยุกต์ต่อไปได้โดยให้ผู้เรียนเรียกชื่อเพื่อนคนหนึ่งขอให้พูดประโยคต่อไป และเมื่อพูดโดยทั่วถึงกันแล้ว ผู้พูดคนสุดท้ายจะเรียกชื่อเพื่อนคนหนึ่ง ขอให้เล่าเรื่องแบบย่อๆ ให้ทั้งชั้นฟังอีกครั้งหนึ่ง การทำเช่นนี้ทำให้ทุกคนในห้องต้องติดตามความเป็นไปในห้องโดยตลอด ต้องตื่นตัวและเตรียมพร้อมจะร่วมกิจกรรมทุกเมื่อ

เรื่องข้างล่างนี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจที่หนึ่งกลุ่มหนึ่งได้ช่วยกันแต่งขึ้นมาโดยใช้เวลาเพียง 2-3 นาทีเท่านั้น และพวกเขาก็สนุกและพอใจในผลงานนั้นมาก

Once there was a man coming from the moon. He had four arms.

He met a girl who had no arms on earth. He pitied her so much. So he tore his two arms from his body and attached them to her body. She was very happy. Because she had two arms at last. Later he asked her to marry him. She agreed. Then he brought her back to the moon.

หนึ่งเกมสนิมส่วนคล้ายกับ Circle Story ที่ Adams¹ กล่าวไว้ใน Simulation Games : An Approach to Learning แต่ที่ว่าเกมส์แต่งเรื่องไม่ได้แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มๆ และมีข้อประยุกต์อยู่หลายแห่งดังได้กล่าวไว้ข้างต้น

2. กิจกรรมที่ต้องช่วยกันแก้ปัญหา โดยการทำงานเป็นกลุ่มๆ (Problem – Solving activities)

กิจกรรมนี้อาจจะเริ่มขึ้นโดยผู้สอนอ่านข้อความหรือเรื่องสั้นๆ ให้ผู้เรียนฟังทั้งชั้นและตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ตอนท้าย ผู้เรียนจะทำงานเป็นกลุ่มช่วยกันหาคำตอบภายในเวลาที่จำกัดให้ เมื่อหมดเวลาแล้วแต่ละกลุ่มจะส่งผู้แทนมาเสนอคำตอบ นักเรียนทั้งชั้นจะลงคะแนนเสียงว่าคำตอบไหนฟังน่าเชื่อถือที่สุด ในระหว่างปรึกษากันในกลุ่มอาจมีการพูดภาษาไทย ผู้สอนควรแนะให้คนในกลุ่มช่วยกันปะติดปะต่อเรื่องราวที่ได้ฟังมาเป็นภาษาอังกฤษเสียก่อน เพราะอาจพบคำตอบซ่อนอยู่ในประโยคภาษาอังกฤษที่เขาพูดออกมา เรื่องเล่าข้างล่างนี้เป็นเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจกับนักเรียนได้ผลน่าพอใจทีเดียว และกลุ่มใดที่หาคำตอบออกมาได้สมควรจะได้รับรางวัลเป็นการชมเชยเช่นส้มสักผล หรือทอฟฟี่สักกำมือจะช่วยทำให้นักเรียนชอบกิจกรรมลับสมองเช่นนี้ยิ่งขึ้นในเวลาต่อไป

¹ John, Rogers ได้กล่าวอ้างอิงถึงเรื่อง Circle Story ของ Adams ไว้ในหนังสือ *Group Activities for Language Learning*. SEAMEO Regional Language Centre, Occasional Papers No. 4 January 1978, p. 23

A Kiss in the Dark

During the Nazi occupation of France, four passengers, all strangers to each other, were travelling in a compartment of a train. They were a rather strange mixture: an attractive young lady, a dignified old lady, a German officer and a middle-aged Frenchman. When the train entered a tunnel, the electric light failed to come on and the train was submerged in darkness for a few minutes.

Suddenly, there was the sound of a kiss in the dark and the sound of the impact of somebody's fist hitting somebody's face. When the lights came on again, the German officer was nursing a bruise under his eye.

"Serves him right," thought the old lady. "Here's a brave French girl who will defend her honour against brutes like him. I wish there were more girls like her."

"Strange," thought the young girl. "He prefers to kiss the old lady instead of me. I can't understand it."

The German officer, who was nursing his injured eye, could not understand it either. The only conclusion he could come to was that the Frenchman must have tried to kiss the girl in the dark and she must have struck out blindly and hit him, the German, instead.

The problem is to find out what the Frenchman thought and what actually happened. (Rogers, 1979)¹

คุณจะพบคำตอบใน GUIDELINES for Communication Activities, RELC Journal Supplement No. 1 June 1979 หน้า 30

¹ John, Rogers. "We have Ways of Making You Talk!" *Guidelines for Communication Activities*. RELC Journal Supplement. No. 1 June 1979. p. 29

3. Whispering down the lane.

เกมส์นี้ใช้เวลาอย่างมากประมาณ 5 นาทีและเหมาะสำหรับห้องเรียนที่นักเรียนนั่งเป็นแถวๆ คนแรกของแถวจะได้อ่านข้อความที่เขียนไว้ในเศษกระดาษ เขาจะต้องกระซิบข้อความนี้ไปยังคนต่อไปในแถวเดียวกันนั้น และทำเช่นนั้นต่อๆ กันไปจนหมดแถว คนสุดท้ายของแต่ละแถวจะออกมาเขียนประโยคหรือข้อความที่ได้ยินมาบนกระดาน คนแรกของแต่ละแถวก็จะออกมาเขียนข้อความดั้งเดิมไว้ข้างล่าง เพื่อให้เห็นว่าผิดจากเดิมไปมากน้อยเพียงใด และจะช่วยให้นักเรียนหาข้อผิดพลาดของกันและกันด้วย เพราะทุกคนอยากรู้ว่าใครเป็นคนที่ย้ายทอดข่าวสารผิดเป็นคนแรก ตัวอย่างเช่น คนที่สองอาจออกเสียง shop หนักไปหน่อยคนที่สามก็ได้คำว่า chop ไปตรงจุดนี้ครูอาจเข้ามาบิบทบาทช่วยดูข้อผิดพลาดและแก้ไขให้ได้ถ้าเห็นว่าควรทำ ถ้าต้องการให้เกมส์เข้มข้นขึ้น ก็อาจมีการแข่งขันกันระหว่างกลุ่มด้วย

อันที่จริงแล้วมีเกมส์และกิจกรรมหลายอย่าง แต่บางอย่างใช้ได้ผลกับนักเรียนกลุ่มหนึ่งไม่ได้ผลในอีกกลุ่มหนึ่ง กิจกรรมและเกมส์เท่าที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเพียงจำนวนหนึ่งที่เคยใช้ได้ผลอย่างน่าพอใจมาแล้วพอที่จะเชื่อได้ว่าจะช่วยทำลายบรรยากาศขบเซาในชั้นเรียนได้ และคิดมันขอเอาใจช่วยให้คุณนำไปใช้ได้ผลค่ะ

ดวงตา ลักณะประสิทธิ์

ผู้ตอบปัญหา

หนังสืออ้างอิง

1. Adams, Dennis M. *Simulation Games : An Approach to Learning*. Washington : Charles A. Jones Publishing Company, 1973
2. Rogers, John. "We Have Ways of Making You Talk !," *Guidelines for Communication Activities*. RELC Journal Supplement No. 1 June 1979
3. —————. *Group Activities for Language Learning*. SEAMEO Regional Language Centre, Occasional Papers No. 4 January 1978.

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) Computer Assisted Instruction

กำลังเป็นที่สนใจของบุคคลในวงการศึกษามากในต่างประเทศ เพราะสามารถนำ

คอมพิวเตอร์มาช่วยสอนวิชาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สนใจเรียนคอมพิวเตอร์ เพื่อนำคอมพิวเตอร์มาช่วยการเรียนการสอน

เชิญพบกับทีมงานศูนย์การศึกษาคอมพิวเตอร์

อุรุพงษ์ ช้อย 2 โทร 2818990

ข่าวจากศูนย์ภาษาของซีมีโอ

ศูนย์ภาษาของซีมีโอ ได้จัดการสัมมนาในระดับภูมิภาคประจำปีการศึกษา 2523 เรื่อง Evaluation and Measurement of Language Competence and Performance ณ ศูนย์ภาษา ประเทศสิงคโปร์เมื่อวันที่ 20–25 เมษายน มีอาจารย์และผู้ที่ทำงานทางด้านการสอนภาษาจาก ประเทศสมาชิกเข้าร่วมประชุมมากกว่า 200 คน จาก อินโดนีเซีย 41 คน มาเลเซีย 64 คน ฟิลิปปินส์ 8 คน ประเทศไทย 32 คน สิงคโปร์ 92 คน และจากประเทศอื่น ๆ เช่น เบลเยียม คานาดา ฮ็องกง

สำหรับผู้เข้าร่วมสัมมนาจากประเทศไทย ทางคณะกรรมการประสานงานระดับชาติ เกี่ยวกับศูนย์ภาษาของซีมีโอ ร่วมกับสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดการประชุม ปรุมนิเทศเพื่อให้ผู้ที่เข้าร่วมประชุมเข้าใจถึงปัญหาการวัดผลทางภาษาในประเทศไทย ก่อนที่จะ เดินทางไปร่วมการสัมมนา และเมื่อสิ้นสุดการสัมมนาที่สิงคโปร์แล้ว ได้จัดประชุมปัจฉิมนิเทศ ขึ้นเพื่อสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการสัมมนา ทั้งนี้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการประสานงานระดับ ชาติร่วมกับสถาบันภาษา ได้รวบรวมเอกสาร ประกอบการ ประชุมปรุมนิเทศปัจฉิมนิเทศและ เอกสารที่ผู้เข้าร่วมการสัมมนา จากประเทศไทย ได้เสนอต่อที่ประชุม ในการสัมมนา ไว้ ดังมีราย ละเอียดดังนี้

เอกสารประกอบการปรุมนิเทศ

1. แนวโน้มของการทดสอบภาษาอังกฤษในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
โดย ดร. อัจฉรา วงศ์โสธร
2. การประเมินผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา
โดย กมล สุคประเสริฐ และ ดวงธิดา ลีลาพงศ์
จาก กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
3. รายงานการวัดผลทางภาษา ภาควิชาภาษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. รายงานการวัดผลทางภาษา ภาควิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

5. รายงานการวิจัยผลทางภาษา สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. „ คณะอักษรศาสตร์
7. „ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
8. „ มหาวิทยาลัยมหิดล
9. „ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
10. „ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
11. „ มหาวิทยาลัยศิลปากร
12. „ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
13. „ โครงการภาษาอังกฤษ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์
14. „ วิทยาลัยครูในสังกัดกรมการฝึกหัดครู
15. สรุปรายงานสภาพการวิจัยผลทางภาษาของสถาบันภาษาต่าง ๆ

เอกสารที่ผู้เข้าร่วมสัมมนาจากประเทศไทยได้เสนอต่อที่ประชุม

16. Self-Assessment of Language Proficiency
โดย ดร. อัจฉรา วงศ์โสธร
17. The Role of Tests in a Self-Study Reading Course.
โดย ดร. คุณกัญญา ชรรรมมงคล และ Dr. M.A. Frankel
18. An English Placement Test for an Open Admissions University
โดย ดร. พัทม์ น้อยแสงศรี และ Dr. Donald A Leuschel
19. The Use of Popular Songs for Diagnostic Testing
โดย Mr. Donald E. Bott

เอกสารประกอบการบัจฉิมนิเทศ

20. พระคำรัสของสมเด็จพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
21. การอภิปรายเรื่อง “แนวโน้มการวัดผลทางภาษา”
โดย อาจารย์ กมล สุกประเสริฐ และ ดร. พล คำบึงส์
22. การสอนและการวัดผลทางภาษาต่างประเทศ ในลักษณะที่เป็นการสื่อความหมาย
โดย กุลศักดิ์ ฉายางาม
23. บันทึกการอภิปรายเรื่อง “Cloze Test”
โดย อาจารย์ ปรานี ธนะชานันท์ และ อาจารย์ เบญจวรรณ ผ่องแผ้ว
24. บันทึกการอภิปรายเรื่อง “Placement Test”
โดย ดร. พัฒน์ น้อยแสงศรี
25. สรุปผลการประชุม
26. บันทึกการบรรยายพิเศษเรื่อง “Basic Concerns in Test Validation”
โดย Dr. Adrian S. Palmer, Director, English Language Institute,
University of Utah, Utah, U.S.A.

ผู้ที่สนใจรายละเอียดจะสั่งซื้อเอกสารชุดนี้ได้ในราคาเล่มละ 50 บาท สั่งซื้อได้ที่ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการประสานงานระดับชาติ ฯ สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เข้าใจว่าเอกสารชุดนี้พิมพ์จำกัด)